

Fuggernaut

Juggernaut

– en agentsaga från efter det kalla kriget,

av Christian Lanciai(1992)

Copyright © Christian Lanciai 1992

1.

Jag kallas Eunucken. Det är inget smeknamn. Det är en beteckning. Jag fick namnet inte enbart för att jag hade en viss hand med kvinnor. Egentligen är det synbarligen nedsättande öknamnet en hederstitel. Jag har nämligen aldrig misslyckats med ett uppdrag.

Likväl har jag haft mina svårigheter. Jag trodde att jag vid det här laget med fyrtio år fyllda skulle ha kommit över mina svagheter. Icke. I natt hade jag plötsligt ett anfall igen, det första på fyra år.

Inte ens min psykiater känner till mina anfall. De är min enda totala hemlighet. Det är bara jag som vet hur jag kan kurera dem. Om en utomstående någonsin skulle få se ett av mina anfall och hur jag hanterar dem skulle han omedelbart dra den förhastade slutsatsen att jag höll på med ett självmordsförsök och avbryta mig innan anfallet gått över. Konsekvenserna av ett sådant ingrepp skulle kunna bli fatala och dödliga för både mig och honom. Det vore värre än att brutalt väcka en sömngångare. Men var lugn. Det är inte några extra farliga epileptiska anfall det är frågan om. Det är något mycket värre.

Efter mitt anfall var jag desorienterad. Jag var bekymrad över att jag ännu inte var äldre. Jag var fortfarande ung, vital och sårbar, alltför ung och sårbar. Vad skulle jag göra?

Jag gick en krogrunda. Jag uppsökte gamla kolleger, gamla avpolleterade förtidspensionerade politiska vrak, gamla förtidsåldrade ungar som ännu inbillade sig att de kände sig unga men aldrig vågade se sig i spegeln, gamla polare som förde en skuggtillvaro i Limbus efter utskrivning från lustiga huset, gamla resignerade äventyrare som bara levde i sina minnen och andra gamla dubbelspioner, arbetslösa konspiratörer och leende sfinxar med stort förflutet som ingen visste om utom de själva. De fanns alla kvar på sina gamla ställen. Några hade dött, några hade begått självmord, några hade bara försvunnit, men klientelet var det samma. Förgångna ansikten hade ersatts med nya, KGB-avhoppare som rest hem hade ersatts med muslimska avhoppare, avrättade terrorister hade ersatts med kurder, och gamla kända IRA- och PLO-agenter hade ersatts med en ny främmande kategori maffiabulvaner som jag inte kände till. Men mina gamla vänner fanns kvar. Nätet fanns kvar. Facket fanns kvar. Ingenting hade förändrats inom det mänskliga. Bara de historiska kulisserna och namnen gick under nya förtecken, men även apostroferna var alltjämt de samma.

Jag ställde dem alla en och samma fråga. "Vad ska jag göra åt att jag ännu inte har åldrats?"

"Gosse, du har problem," var standardsvaret. Och konsekvensen därav var oundviklig: "Ta dig en drink."

Det blev många drinkar men få diskussioner. Alla som bjöd mig på drinkar hade i stort sett redan resonerat färdigt. De hade liksom ingenting nytt att komma med. Det hade blivit rutin för dem att sopa problemen under mattan. Ju fler problem som redan låg lagrade under mattan, desto mer tveklöst sopade man in nya, som om det var ett idiotsäkert gömställe. Och allt resonemang var gagnlöst inför den verkligheten att ju fler drinkar man tog, desto mindre skulle ojämnheter under mattan märkas. Alla mina kolleger sysslade med denna kapplöpning: problem sopade under mattan i samma ständigt tilltagande takt som det professionella tömmandet av glas och flaskor.

Helt rådlös var dock ingen. "Gosse, varför arbetar du inte? Skaffa dig ett jobb! Du har varit på torken för länge. Det att du börjar bli bekymrad över att du inte åldras är ett ålderstecken. Håll i gång! Du måste sätta fart på puffrorna igen! Blanda dig i snuskigheter! Annars kan du tappa stilen och bli bekväm och bli gammal på allvar."

De visste alla att flickor inte intresserade mig. Min asexualitet var en myt. Den var berömd. "En hora kan strippa och samtidigt omringla honom som en orm medan han bara tittar på klockan och säger: 'Är du inte färdig snart?' som om han väntade på att en kompis skulle bli klar från toaletten. Han är lika likgiltig för skönhet som en läkare inför en obduktion. Han kan inte ens kräkas. Han bara ser rakt igenom dem och väntar på att de ska bli färdiga med sina fåfänga dumheter så att han kan få prata affärer med dem. Han umgås aldrig med någon om det inte är i affärer. Han kan skjuta ner världens läckraste fnask lika lätt som om hon var en ballong." Jag visste vad de sade och tänkte om mig, och jag tog det som en merit att de i alla fall inte kunde tycka att jag var tråkig. De visste att jag var sådan jag var, och de respekterade mig för det.

Men mitt anfall under natten vållade mig bekymmer. Jag trodde att jag hade vuxit ifrån sådant. Plötsligt var jag lika ung och otålig och nervös och osäker och sårbar innerst inne igen som jag alltid hade varit, och inga drinkar hjälpte. Och jag insåg att mina kompisar hade rätt. Jag måste börja arbeta igen.

I enlighet med denna outhärdligt pockande oro gick jag upp till mina gamla tyranner vid Interpol. De tog emot mig som en gammal kroniker på lustiga huset, som en alkoholist som de alltid kunde vara säkra på att självmant skulle komma tillbaka till torken. De kände mig. Jag fick tala med specialchefen genast.

"Du behöver inte förklara dig," sade han skonsamt. "Vi hade faktiskt tänkt kontakta dig endera dagen. Det är så att..."

Samma fenomen uppenbarade sig igen. Den gamla telepatin fungerade fortfarande. De behövde mig i just samma ögonblick som jag behövde dem. Det var som om de fullt avsiktligt under månaders tid hade funderat ut något riktigt djävligt uppdrag enkom för att underhålla mig när jag skulle våga dyka upp igen. Och specialchefen avslutade sitt föreläggande av problemet med den vanliga frasen: "Och den här gången, Max, är det verkligen allvar." Han behövde inte tillägga sin fasta övertygelse att det bara var jag som kunde klara av det. Det var numera en självklarhet.

"Var ska jag börja?" var min enda kommentar.

"Det spelar ingen roll var du börjar. Bläckfisken har ett oöverskådligt antal armar, och alla är de lika långa, och de sträcker sig överallt. Vi har inget grepp om bläckfiskens huvud eller form, för vi upplever bara de yttersta extremiteterna. Vi tror att det finns ett huvud endast emedan de olika extremiteternas rörelser upprepar sig. Det är bara en teori, men vi tror att den håller. Börja var som helst i den undre världen, i någon lönnkrog, i någon bordell, i någon spelhåla eller i någon knarkarkvart. Umgås i de kretsarna, och du måste råka ut för någon av de yttersta

sugskålarna. Suget är det samma överallt. Alla som fastnar sitter fast för gott och blir bara fria igen genom döden. Även du ska åka fast, men genom din karaktär ska du klara dig för att komma åt huvudet och spränga centralen. Det är allt vad vi begär."

"Förutsatt att det finns en central, förutsatt att jag kommer åt huvudet, och förutsatt att jag överlever. Men det är inte så säkert. Ni förbiser en sak."

"Nå?"

"Det är inte bara ni som känner min karaktär. Hela den undre världen känner den. Jag är immun och lever bara för att jag är äkta. Jag ljuger inte. Jag menar allvar. Därför kan jag inte gå till någon hora och nästla mig in hos henne för att komma åt hennes hallick, därför kan jag inte gå och delta i en kvart för att komma åt leverantören, därför kan jag inte gå och leka alkoholister i någon lönnkrog bara för att få veta namnet på ägaren. Sådant går inte. Jag kan inte spela teater. De känner mig och vet att jag bara kan spela en roll, sanningen. Bara därför har de låtit mig leva. Men ni ber mig spela en James Bond-pajas eller något värre. Vill ni få en pannkaka i vrångstrupen?"

"Du väljer metod själv. Vi nämner bara jobbet. Du kom själv hit. Du vet varför du kom hit. Vi har gett dig ett jobb. Ta det eller strunta i det och gör mänskligheten en otjänst. Du har en fri vilja."

Han kände mig för väl. Han visste att jag inte kunde säga nej. Jag hade en lång fest att se fram emot: det muntra sällskapet av horor, knarkare, alkoholister, gangsters, mördare och ondskan själv att dansa pas-de-deux med. Jag var inte längre arbetslös.

2.

Men jag tog inga risker. Jag visste nog att vidta mina säkerhetsåtgärder. Sedan gammalt visste jag att ingen i en etablerad position var att lita på. Följaktligen uppsökte jag ett av mina säkraste kort, en av mina äldsta vänner: den avskedade alkoholiserade polisen Lambert. Han hade ingenting att förlora och var därför fullständigt pålitlig.

"Så högste chefen har gett dig i uppdrag att skrota hela maffian? Så smickrande. Han måste för tillfället lida av en portion humor."

"Vad tror du om det?"

"Du är väl inte så dum så du går på det?"

"Vad skulle jag väl göra annars? Att säga nej vore ännu dummare."

"Litar du på honom?"

"Inte för ett ögonblick."

"Jag skulle i ditt ställe genast ta reda på hans motiv. Varför vill han ha dig sysselsatt? Varför vill han dra in dig i ett ekorrhjul som du sedan knappast mer kan komma ut ur? Varför vill han ha dig ur vägen? Är det ett försök att bli av med dig? Vill han inte bli störd i sina egna privata förehavanden och affärer? Vad vill han egentligen? Frågade du honom inte det?"

"Nej."

"Dumskalle."

Och han vände sig bort från mig och återtog sitt trygga drickande vid baren.

"Lambert, du vet allt. Du kan pejla stämningar i den undre världen som ingen annan. Du vet alltid före alla andra vad som är på gång innan det ens är på gång. Vad är i görningen?"

"Någon vill narra dig på ett galet spår."

"Varför?"

"De känner dig. De vet att du är en ofelbar blodhund. Därför har de gett dig en hjord av galopperande bisonoxar att nosa reda på. Om jag var du skulle jag nosa åt det andra hållet i stället."

"Vad är på gång?"

"Och det frågar du mig!" Han vände sig till mig igen och slog glaset i disken, som om han kände sig förnärad över att behöva ge mig, en fullvuxen elev, ytterligare undervisning. "Vet du inte att Berlinmuren har fallit? Vet du inte att järnridån har skrotats? Vet du inte att alla världens kapitalistdjävlar har sluppit lösa? Det handlar om det nya världsherraväldet. Det handlar om vem som ska få kontrollen över alla världens kokain- och heroinsyndikat, vem som ska styra alla världens bordellkedjor, vilken maffia som skall få styra vilken världsdel och vem som ska få bestämma över hela den tredje världen! Det är bara att välja. Gangsters finns överallt. Bankerna, maffiorna, kokainkartellerna, opiumodlarna, alla konkurrerar med alla, Hongkong slåss med New York om herraväldet över Japan, Khadaffi konkurrerar med Saddam Hussein om orientens hasch- och opiumexport, Sicilien brottas med Colombia om herraväldet över alla Amerikas narkomaner, läkemedelsindustrierna slår ut polisen och köper politiken, och nu vill också den ryska maffian in i Europa. Alla djävlar är lösa. Det är bara att skjuta dem alla, den som kan. Ett perfekt jobb för dig, min vän." Han tömde ett nytt glas.

"Varför ger de mig jobbet då, om de inte vill att jag ska klara av det?"

"Var inte så naiv. Naturligtvis ger de dig jobbet just för att du ska tro att de inte vill att du ska klara av det. De känner blodhundens överlägsna intelligens och ger honom därför ett tydligt spår för att han med sin klokhets ska överge just det spåret. Följ spåret men baklänges. Spåra inte vart de vill föra dig utan varifrån. Naturligtvis är polisen involverad. Den är betald och styrd av maffian på Sicilien, Europas nya enväldshärskare, som ensam bestämmer allt vid alla EG-konferenser. De vill bredda vägen för sig själva och öppna nya möjligheter med att ta dig i sin tjänst och använda dig mot den ryska maffian, Libyen och Irak, Colombia och Hongkong och kanske till och med New York."

"Ingen kunde någonsin lura dig, Lambert. Du är fortfarande den enda hederliga polis jag känner."

"Vad tror du annars jag blev avskedad för?"

"I vilken ända skall jag då börja?"

"Gör som chefen säger. Gå till vilken bordell och olaglig spelhåla som helst. Förr än du själv vill får du händerna överfulla med lösa trådar som ingen leder någonstans. Då har du den perfekta fasaden. Du är i arbete och fullt upptagen. Då ler din chef. Han tror han har dig. I själva verket kan du då i hemlighet börja utforska vad det är han egentligen vill."

"Vilken hora som helst? Vilken langarhåla som helst?"

"Javisst. Det är enda vägen. Om du inte syns på sådana ställen tror chefen att du är misstänksam, och då anar han oråd. Sedan blir du arbetslös och maktlös på livstid som jag."

"Du har rätt. Det är dags att börja."

"Så ska det låta. Det är det fasader är till för. Även kulisser är bara till för att man ska kunna arbeta bakom dem, men de håller publiken upptagen och road."

"Får jag en dubbel," sade jag till bartendern. Vi satt kvar vid bardisken och filosoferade litet till tillsammans som de gamla ärkekolleger vi var tills det blev midnatt och det var dags att börja arbeta.

Jag visste vart jag skulle gå. Det fanns ett gammalt ställe som hette "Hjärtevännen" men som kallades "Stjärtevännen", för det var så pålitligt. Där kunde man alltid få vad man behövde vad det än var: information, fnask, gräs, silar, bråk eller döden. Jag gick dit för jag ville ha ett slagsmål. Det är nämligen bästa sättet att snabbt komma i kontakt med höjdare med ansvar.

En praktfull brud väntade mig vid baren. Urringningen, öronringarna, de svarta lockarna, de blottade knäna, bröstet som hävde sig, sensualiteten, allt var som på beställning. Naturligtvis satte jag mig bredvid henne. Barstolen var tillräckligt hög för att bevara distansen, man kunde inte luta sig utan att falla av eller välta stolen, och litet distans till henne behövdes, så som hon bolmade rök. Jag beställde genast en kanongrogg.

"Hur står det till, vännen?" läspade damen. "Har du råkat ut för något?"

"Gissa om jag har åkt på en propp."

"Sved den illa?"

"Sparken efter sjutton års lång och trogen tjänst."

"Stackars liten. Då behöver du en dubbel sådan. Och mer därtill." Hon gjorde precis vad jag önskade. Hon lade sig ut för mig hos bartendern. "Späd på lite, Sam," sade hon. Och bartendern tog nio delar sprit och bara en del soda.

"Jag behöver ingen vänlighet," sade jag buttert.

"Du behöver mer än vänlighet, pojken min. Och du har kommit till rätta stället."

"Vem arbetar du för?"

"För mig själv. Vem annars?"

Jag tog en ordentlig klunk. "Du vet vad jag menar. Vem är din hallick?"

"Jag förstår inte vad du menar. Jag trodde du var snäll."

"Ingen är snäll efter sparken efter sjutton år i tjänsten. Det kan du inte begära."

"Förlåt mig, sötnosen. Men tro mig. Jag är bara till för att trösta dig." Och hon lade sin slemmiga arm om min skuldra medan den billiga cigarettroken förgiftade mig.

"Vem är din hallick, sade jag."

"Varför vill du veta det?"

"Har jag inte rätt att få veta det, om du vill lägga beslag på mig? Har jag inte rätt att få veta vem jag har att göra med, om du vill ha intimitet?"

"Du går hårt fram, sötnosen. Du är en hårding. Jag slår vad om att du inte fick sparken för dina stora vackra blå ögons skull."

"Du har inte svarat på frågan."

"Vad betyder ett namn när det handlar om kärlek?"

"Vad heter du själv då?"

"Lola."

"Okej, Lola, om du inte vill ge mig namnet på din hallick så kan du gå och hora och hångla med någon annans banan."

"Jag har sårat dig. Förlåt mig."

"Du har inte alls sårat mig. Det är bara så att jag råkar vara förbannad."

"Det har du rätt att vara, älskling." Och hon lade åter sin slibbiga arm på mig. Jag kände bläckfiskens sugskålar under hennes fingrar.

"Håll dig till dina impotenta bögar!" utbrast jag och rev ner henne från stolen. Hon spillde hela sin drink över sig och missade inte chansen att få skrika så det hördes över hela krogen. Alla reagerade genast. Inom två sekunder hade jag ett dussin antagonister omkring mig. En var fet och hade en ännu fetare cigarr i käften.

"Han slog till henne."

"Är du inte nykter, grabben?"

"Hur gick det, Lola? Gjorde han dig illa?" nojsade en sentimental tjockis blödig med henne så man ville kråkas över sliskigheten.

"Hon ville inte tala om för mig vad hennes hallick hette," försvarade jag mig kompromisslöst.

"Men hon är ju en kvinna! Man slår inte en kvinna!"

"Jag slog henne inte. Jag bara rev ner henne från stolen."

"Hör nu här. Du har fått tillräckligt. Nu försvinner du härifrån. Vi vill inte ha busar här som muckar gräl för ingenting."

"Jag muckar inte gräl för ingenting! Det var hon som började!"

Fnasket bölade. Den sliskige gjorde sig till för henne som ett barn som vill ha karameller av sin morsa. Bara bartendern höll sig lugnt utanför det hela. Honom gillade jag.

"Vad hände, Sam?" frågade tjockisen med cigarren honom.

"Ingenting," löd det diplomatiska svaret. "Herrn tog en drink. Lola bad mig spetsa den. Det gjorde jag. Sedan blev herrn irriterad över att Lola smekte honom."

Tjockisen vände sig till mig. "När Lola smeker någon så slår man inte till henne för det," sade han direkt provocerande rakt upp i mitt ansikte. Han hade inte ett hår på huvudet. Käften rykte av dålig andedräkt, och hans cigarmärke var inte ens Havanna.

"Dina filippinska cigarrer äcklar mig," sade jag och gav honom en knockout just när han fått in cigarren i käften igen. Cigarren exploderade i tusen stjärnor, och i fallet rev tjockisen med sig fem andra. De flesta av dem hamnade i en hög ovanpå Lola och det sliskiga arslet.

Sedan var slagsmålet i full gång. Alla slogs med alla. Nu kände jag äntligen att jag levde igen. Det var sådana cirkusar jag tyckte om.

Naturligtvis kunde det dock bara sluta på ett sätt. Övermakten blev för svår, och jag dukade under för tjugo gorillor.

När jag omsider vaknade upp med tjugo kopparslagare, bulor och plåster över hela huvudet plus ett blått öga befann jag mig nerslängd i en stol med en stark lampa som var riktad mot mig. Mitt friska öga genomborrades som av ett spjut. Det var omöjligt att urskilja någon av gorillorna i rummet.

"Han vaknar till," sade någon.

"Det var på tiden," sade en annan, och jag hörde ljudet av en cigarr som fimpades.

"Sätt fart på uppvaknandet," sade en tredje, och den rösten kände jag igen. Någon gav mig några lösa örfilar i ansiktet som om det skulle hjälpa mot alla mina bulor och blåmärken.

"Håll dina gorillor borta från mig, Dragos," sade jag. "Jag har blivit snäll på sistone."

"Så du känner igen oss, Max Rubin?" svarade den välbekanta rösten. "Eller heter du något annat numera? Du brukade byta namn ofta förr i tiden. Jag har aldrig glömt ett enda av dem."

"Jaså, du har blivit hallick på sistone, Dragos," replikerade jag. "Hur går affärerna?"

"Det ska till en Max Rubinstein för att intressera sig för mina affärer en gång för mycket. Jag har inte glömt Max Rubljev och hans affärer."

"Är du fortfarande involverad i den ryska maffian?"

"Du ställer för många frågor."

"Ta bort strålkastaren, så att vi kan prata affärer."

"OK, han har ändå känt igen oss. Släck lampan."

Strålkastaren släcktes. Efter några svidande blinkningar återvände synen. Det roade mig att se att de flesta gorillorna omkring mig hade blivit mörbultade i bråket. Flera blåa ögon tindrade i alla regnbågens färger, flera kompresser användes mot blödande kinder och hakor, några tänder såg ut att fattas i några blodiga munnar, och bulorna var många. Den fete flinten med cigarren, som började bråket, hade båda ögonen igenmurade. Ändå hade han haft fräckheten att tända en ny cigarr av samma undermåliga märke som han tidigare fått fan för, som om det inte räckte med att han utmanat ödet en gång.

"Fimpa cigarren i örat, tjockis," sade jag. "Den stinker."

Dragos ingrep. "Det är bäst att du går, Böveln, innan han börjar slåss igen." Och Böveln var klok nog att försvinna.

"Nå, Max Necker eller Max Rasp, för att dra sig till minnes gamla synder och obehagligheter, vad är du ute och snokar efter den här gången?"

"Bara det gamla vanliga."

"Och vad är det exakt?"

"Korruption inom etablissemang."

Dragos vrålflabbade. "Hör på den! Du arbetar ju för etablissemang!"

"Nej, jag är arbetslös. *Du* arbetar för etablissemang."

"Du anklagar mig för oegentligheter, Max Planck. Lösa anklagelser kräver bevismaterial!"

"Vi behöver inte bevismaterial för att förstå varandra, Dragos. Jag vet, och du vet, att varhelst du dyker upp är det skumma saker i görningen. Och du vet att jag inte släpper dig om du en gång råkat ut för mig."

"Lola sade att du fått sparken efter sjutton års lång och trogen tjänst. Vad är det för skitsnack?"

"Du vet att jag aldrig arbetar åt någon. Samtidigt vet du att jag alltid arbetar mot många. Min favoritsport är att skaffa mig fiender. Jag samlar på dem, arkiverar dem och stoppar upp dem."

"Du vet att du aldrig fått fast mig. Varför kommer du då hit och snokar?"

"Man måste ju börja någonstans när man är ute efter korruptionen inom Interpol. Hur många kunder från Interpol förser du här med horor och knark?"

Dragos vrålflabbade på nytt. "Är du dum eller? Hör på den!" Och han fick alla de andra gorillorna att flabba med. "Du vill visst sätta dit mig, Max Flanagan! Tror du jag går på den lätte! Vid vilket brott försöker du binda mig? Du vet att du aldrig kan lyckas! Vad du behöver, Max, är att bli av med alla dina gamla fördomar om mig att jag skulle vara kriminell!" Och hela gänget flabbade på nytt med den odräglige Dragos i spetsen.

"Ta någon gång av dig de där solbrillorna, Dragos, så att man kan se dig i ögonen och få dig att förstå att man menar allvar!"

"Du vet varför jag heter Dragos," sade han lugnt. "Jag tar aldrig av mig glasögonen. Men nu vill vi veta vad du är ute efter. Vilken höjdare inom polisen vill du komma åt?"

"Alla. Hela systemet är korrumpert. De enda som idag framgångsrikt bekämpar kriminaliteten är de som tar lagen i egna händer."

"Så har det alltid varit, Max Larsen. Du är efter din tid. Och dessutom undviker du frågan. Vem vill du komma åt?"

"Polischefen inom Interpol."

"Varför det?"

"Varför vill han sätta dit mig? Varför vill han ha mig ur vägen? Varför ger han mig ett jobb som jag bara kan bli avrättad för?"

"Äntligen pratar du ur skägget." Dragos satte sig ner. "Bjud honom på en cigarr, gossar. Han kommer hit med justa bananer."

Alla de sju gorillorna omkring mig bjöd mig på var sin cigarr. Jag valde länge. Till slut föll jag för en säker Havana. Den gorillan grinade.

"Du vet, Max Catto, att jag alltid velat samarbeta med dig. Jag har erbjudit dig jobb tusentals gånger. Jag har aldrig givit upp. Nu gör jag det igen. Kom äntligen över till oss och börja arbeta för mig."

"Som vad? Som springschas?"

"Jag behöver dina knogjärn, gosse. Vi har en gås oplockad med den övre världen, du och jag. Du vill sätta åt polismästaren. Det vill jag också. Alltså har vi gemensamma intressen. Nämn vad du vill ha. Jag betalar."

"Jag vill bara veta varför han vill sätta åt mig. Vad är han rädd för?"

"Han är bara som alla andra etablerade höjdare rädd för sin egen korrupktion. Han är rädd för sina mutkolvar, sina lejda mördare, sina spioner inom sin egen firma och alla sina betalda angivare. Så enkelt är det."

"Varför vill han då göra sig av med mig?"

"Han har någon ny stor plan i görningen. Men den ska vi båda lista ut, och den ska han få fan för."

"Om vi verkligen är ute i samma ärende, Dragos, så går jag med på att samarbeta med dig, men på ett villkor: ingen betalning. Och jag behöver total immunitet."

"Jag är ingen minister. Jag kan inte utfärda diplomatpass."

"Du vet vad jag menar. Garanterat fri lejd på alla krogar, spelhålor, bordeller och torpednästen. Fullständig säkerhet i hela den undre världen."

"Du vet att även min makt är begränsad."

"Men den räcker långt, och jag behöver den som täckmantel, om du vill ha mig kvar vid liv."

"Du har aldrig lyckats skada mig, Max Ladino, hur mycket du än har försökt i dina dagar, medan jag däremot ofta har haft stor nytta av dig, då du alltid har ställt upp för sanningen. Vi har alltid respekterat varandra. Jag ska ge dig ditt liv, om du skyddar mitt."

"Jag har ingenting att förlora."

Dragos sträckte fram handen. "Välkommen, partner," sade han mellan tänderna medan hans cigarr glödde. Jag tog emot den.

Så inleddes för femtioelfte gången ett märkligt samarbete mellan mig och en av den undre världens mest inflytelserika och egendomliga okrönte kungar. Och vi visste redan, som så många gånger förut, att ingendera skulle vinna något på detta samarbete i längden utom eventuella frukter av att ha lyckats lura den andre.

4.

"Nå, Dragos," dröjde jag inte med att utmana honom, "nu när vi beslutat samarbeta, så fram med korten! Vad pågår egentligen? Varför vill polisen bli av med mig?"

"Nå, partner," log Dragos som en gammal äldre bror, "som vanligt har ditt väderkorn inte svikit dig. Du hade tur som kom hit. I USA och Latinamerika är polisen fullständigt impregnerad av förmyndare för drogtrafiken. Bara Canada står utanför i hela Nord- och Sydamerika – Canada och Alaska. Nu gäller det för de stora

syndikaten att på samma sätt impregnera hela Europa och framför allt Interpol. Ett oemotståndligt perspektiv har öppnat sig för de stora maffiorna, syndikaten och kartellerna genom EG. Det är de som driver på EG. De står bakom Maastrichtavtalet, som de mer eller mindre pressat fram, och de står också bakom alla de spirande rasismerna och högerextremismerna. Deras idé är att skapa en ny överras genom att exploatera ihjäl alla undermänniskor med narkotika. Alla lägre raser och individer ska hänsynslöst göras till narkomaner. Detta ska samtidigt gagna avvecklingen av befolkningsexplosionen. Alla lägre raser och folk skall dö och enligt maffiorna helst 90% av världens befolkning så att sedan de dugliga övermänskorna, som då drivit alla lägre folk till förintelse, därefter ensamma skall få råda om hela världen. Amerika från USA söderut är redan fallet, förslavat och kontrollerat. Europa är den stora utmaningen. Först gäller det att driva igenom Maastrichtavtalet, så att alla Europas länders gränser öppnas. Andra steget är att infiltrera alla polismyndigheter med Interpol i spetsen med narkotikans beskyddare. Sedan är det bara att låta festen skena iväg. Nå, vad tycker du om planen?" Han tog ut cigarren och såg på mig med ett outgrundligt leende. Det betydde tydligen mycket för honom vad jag skulle säga.

Och jag kände honom sedan gammalt. Jag visste att han aldrig tog parti för eller mot någon hur självklara ställningstaganden det än gällde. Kände jag honom rätt stod han med ena foten i skiten hos maffiorna, syndikaten och kartellerna medan han hade sin andra fot på fast mark i en ren sko för säkerhets skull.

"En så omfattande komplotter blir svår att komma åt och avslöja," sade jag. "Vad har du för bevis?"

Han skrattade. "Som vanligt tar du inga risker. Du vet inte var jag står, och därför vill du inte avslöja din egen ställning. Därför förklarar jag heller inte min egen. Men jag har visat dig korten. Du får själv gissa om jag spelar trumf eller misär, och du får själv avgöra om du vill spela med eller behålla status quo. Du behöver inte veta någonting. Jag vet inte att du vet någonting. Du är kliniskt ren. Du är fri. Men jag gillar dig och är glad åt att du arbetar för mig. Men du behöver aldrig göra något som du inte vill."

"Du menar alltså att det pågår ett världsomspännande program som går ut på att eliminera 90% av världens befolkning?"

"Minst. Och alla skurkar samarbetar med varandra. Den sicilianska maffian, den amerikanska maffian, den ryska maffian, Hongkongmaffian, de colombianska kartellerna, alla samarbetar och är förenade i detta program, som går under rubriken världsvälgörenhet, rädda naturen, mänsklighetssanering, och annat sådant. Deras grundaxiom är att endast svaga, ovärdiga och karaktärlösa människor kan bli narkomaner. Därför får de bli narkomaner. De menar att det är en naturlag som de själva bara utgör vågskummet av."

"Varifrån kommer detta program?"

"Det kan du aldrig gissa."

"Från Indien?"

"Hur kunde du gissa det?"

"Jag bara gissade."

Han blev med ens nästan allvarlig. "Du vet mer än vad du borde veta. Du måste känna till den hemliga läkarkonferensen i Indien. Hur känner du till den?"

"Jag vet inte resultatet av den. Jag vet bara dess dagordning."

"Då vet du kanske till och med mer än jag. Vad vet du om dagordningen?"

Jag upplevde hans okunnighet och nyfikenhet som besvärande. Jag ville skaka honom av mig. "Ingenting," sade jag, "utom att alla dessa asiatiska läkare kände dåligt samvete för att de genom sin yrkesskicklighet eliminerat så många av

mänsklighetens sjukdomar att det resulterat i en ständigt accelererande befolkningsexplosion. Därför diskuterade de om de skulle gå i strejk i Aidsfrågan och vägra befatta sig med den sjukdomen eller med någon patient som bar på HIV, bara för att gottgöra sin delaktighet i befolkningsexplosionen. Men jag vet inte om diskussionen ledde till något beslut."

"Det vet inte jag heller, och det var just det jag gärna ville veta. Troligen blev det dock bara diskussioner och inga beslut. I stället fick maffiorna denna ljusa idé."

"Du döljer något för mig. Du vet visst vilka beslut som fattades, men du vill inte avslöja dem för mig. Du var rädd för att jag visste det. Nu vet du att jag inte vet det. Därför är du lugnad nu. Men du vet mycket väl precis vilka beslut som fattades under fullständig sekretess. För det vet jag, att alla deltagare i den konferensen nästan fick svära sin tystnadsplikt i blod under hot till livet."

"Du vet alldeles för mycket."

"Fel igen. Jag vet ingenting."

Han hade redan kopplat bort mig. Han hade beslutat något för sig själv. Avmätt sade han: "Om du någonsin behöver hjälp, Max, så kom till mig. Jag har sympati för dig. Jag kanske är den som kan hjälpa dig när ingen annan kan. Du kan lita på mig. Jag skonar alltid en kompis."

Han sträckte fram handen. Jag fattade den, men vad tusan menade han? Var detta en judaskyss? Sågade han mig genast? Jag fick ingenting veta. Vår intervju var slut. Det var bara för mig att gå hem.

5.

Det fanns en apokryfisk figur som hette Svarta Kråkan. Ingen visste vad han hette egentligen. Alla kände honom som Svarta Kråkan, och ingen kände honom som något annat.

Likväl hade en gång varit något annat. Någon kände fortfarande till att han för mycket länge sedan varit en utsökt pianist som uppträdde i frack och glacéhandskar bara i de allra finaste salongerna. Men det var många hundra år sedan.

Han uppträdde fortfarande men i helt andra sammanhang. Det märkliga var att han fortfarande var ung fastän ingen visste hur gammal han var. Han uppträdde fortfarande inför en exklusiv publik av finsmakare men bara på de allra finaste dragshowerna som transvestit och strippa.

Det var något oemotståndligt över honom. Det hade det varit redan med hans fingrar. Hans öde var att hans högra hand hade angripits av något slags okänd sjukdom i nerverna som gjorde att denna hand med åren lydde honom sämre och sämre medan dock den vänstra förblev ofelbar. Detta ledde till inhibering av hans framträdanden. Men han hade blivit beroende av att uppträda för publik. Han omskolade sig från klassisk-romantisk pianist till vokalist i ett popband som mest levde på sina raffinerade kläder, gester och kalufser. Som sångare i nästan Jacques Brels och Edith Piafs, Leo Ferrés och Georges Brassens tradition blev han oemotståndlig genom sin mycket ofullkomliga röst. Han förändrade även sitt utseende. Han utvecklade ett oemotståndligt estradörutseende med långt hår, stora örhängen och praktfullt halsband av silver mot en svart polotröja och röda sammetsbyxor. Med åren blev hans utstrålning och scenåthävor mer och mer sexuellt utmanande. Det var som om han eftersträvade fysisk kontakt med publiken. Han var visst också den förste rockartist någonsin som vågade avsluta en konsert genom ett fullt genomfört samlag med en helt naken dam på scenen inför fullsatt publik.

Men alla dessa överdrivna åthävor var bara en mask, en grotesk clownmask för en djup personlig tragedi. Jag kände till de få som kände honom som privatmänska. Jag var en av de ytterst få som tilläts få vara i hans hem medan han krampaktigt arbetade med sin gamla utsökta Schumann- och Chopinrepertoar vid pianot. Han spelade ständigt fel och kom ständigt av sig, men han vägrade erkänna för sig själv att han inte längre behärskade sin egen musik. Han gjorde ständigt nya inspelningar som han sedan själv klippte ihop så att felen och bristerna inte hördes, men inte ens på det sättet kunde han maskera att han inte längre kunde spela. Likväl fortsatte han, och hur fruktansvärt illa det än lät förstod man ändå att han inne i sitt huvud visste hur all världens finaste pianomusik skulle tolkas bättre än av någon annan. Och hans självplågerier vid pianot var outhärdliga och slutade vanligen med att han smällde fast locket och grät bitterligen.

Han tog skadan igen genom sceniskt kroppsspråk. Han njöt av att få prostrera sig på scenen och gjorde även svindlande inkomster som manlig prostituerad. Bara de rikaste och mest exklusiva kunderna fick köpa honom, bara dem sålde han sig till, för de var grymmast mot honom. Hans karriär hade urartat i en sorts utsäglig tragisk masochism som bara blev mer och mer grotesk med åren. Han sjöng inte ens längre, utan numera uppträdde han bara på första klassens porrklubbar som strippa. Och han kunde sin konst. Till och med som sådan var han en raffinerad konstnär.

Men det mest imponerande med honom var hans kunskaper om människan och samhällets mekanismer bakom scenen. Han hade hela den undre världen på sina fem fingrar. Han visste allt före alla andra. Men han gjorde aldrig något nummer av saken. Han hade kunnat förtjäna miljarder på utpressning mot politiker och på att sälja historier till journalister, men han gjorde aldrig något sådant. Få visste hur mycket han visste, han skyltade aldrig med någon hemlighet, och därför fick han leva medan endast de ytterst få utvalda fick nöjet att kunna begagna hans kunskaper på rätt sätt. Till dessa ytterst få hörde jag.

Jag vågade framlägga hela mitt problem för honom. Han närmade sig säkert medelåldern och var kanske redan 40 medan han fortfarande verkade som 27. Detta var miraklet med honom. Hur kunde han hålla sig så ung trots sitt vidlyftiga leverne? Detta var också hans charm. Han njöt av det själv. Han använde det till mytbildningen om sig själv, Svarta Kråkan kunde aldrig bli en dag äldre, och därför var han bara Svarta Kråkan med sina svarta mantlar, sina zigenarsmycken, sina glittrande halsband, sina öronringar, sitt långa svarta hår, sina svarta polotröjor och sina purpurröda sammetsbyxor.

"Vad du berättar är mycket intressant, Max," sade han, "och du har alldeles rätt i att en hel del är i görningen. Alla världens skurkar tar ny fart och andas ny luft och satsar på skenande expansioner efter järnridåns och kommunismens fall. Du anar inte vad den undre världen i Kina förbereder. Och så finns det olyckliga humlor som du och jag som i misstag flyger rätt igenom de nya spindelnäten och förstör alltsammans. Det vill de undvika. Därför vill de döda dig, Max."

"Vill de döda mig?"

"Javisst. Inser du inte det?"

"Men varför?"

"Därför att du är hederlig. Du står i vägen. Du hör till den gamla skolan. Dina gamla lufsiga nattklubbar och caféer, dina gamla nerslitna pittoreska kolleger och avpolleterade hemliga agenter, din gamla mänskliga 50-talsromantik befolkad med gengångare från den tredje mannens sjaskiga luffartider står i vägen för maffiorna, de stora syndikaten, den hårdkokta modernismen och knarkets hänsynslösa syndafloed. Du är för pittoresk. Vi är för vackra. Vårt damm platsar inte i sterila

betongkomplex. Mänskliga hederliga figurer som du står i vägen för den organiserade laglösheten, den perfekta hjärntvättade likformiga samhällsordningen, rikriktningen av kulturen och elimineringen av allt som inte är kontrollerbart. Min musik duger inte längre för den är för vacker. Det är bara rockmusikens demonstrerade sensualitet som gäller, och det kommer inte att dröja länge förrän det blir obligatoriskt att varje rockkonsert slutar med samlag på scenen. Jag har följt med denna trend och utnyttjat den bara för att driva med den, förlöjliga den och kunna avslöja den. Jag har alla dessa trendskapare i min hand, och jag behöver bara klämma till litet för att få dem alla strypta. Men det roar mig som katt att leka med råttorna. Och innerst inne här hemma, det vet du, överger jag aldrig den riktiga musiken.

Och du sedan som ifrågasätter allt. Man ger dig i uppdrag att krossa alla maffior, och du frågar genast varför man ger dig ett sådant uppdrag och fattar inte att man bara vill ha dig dödad. Man vet att du är för hederlig för att inte åta dig ett sådant uppdrag och verkligen försöka genomföra det hur mycket du än ifrågasätter avsikterna bakom det och fattar likväl inte att någon där uppe helt banalt bara vill ha dig likviderad."

"Men varför? Och vem?"

"Vem gav dig jobbet?"

"Polisen."

"Där ser du," sade han som om han försökt få Columbus att fatta att han just hade upptäckt Amerika.

"Men varför?"

"Det är enkelt. De vill inte att du skall leva."

"Likväl lever jag."

"Och det gör du rätt i. Fortsätt med det."

"Men vart vill de komma?"

"Ja, det är en svårare fråga."

"Dragos påstod att jag visste för mycket."

"Dragos är bara en marionett. Han vet ingenting och förmår ingenting. Han är en maktlös joker som bara hänger med i spelet som ett bihang. Han är en blindtarm utan betydelse, och han klarar sig bara på att aldrig inflamma."

"Men det måste ligga en plan bakom det hela."

"Söker du motivet?"

"Ja."

"Du är oförfärdig. Du hör till den gamla skolans hederliga detektiver, som inte kan tro att ett mord är ett mord förrän de upptäcker ett förnuftigt motiv bakom det. Men sök inte något motiv till varför somliga vill ha dig ur vägen, för det går inte att finna något innan du är död, och när du är död är det ändå för sent. Att söka motivet till mordet på sig själv är meningslöst då det aldrig visar sig innan man har blivit mördad."

"Jag vill bara försöka förstå sammanhanget."

"Om du vill kan jag alltid forska i saken."

"Men ställ inte för många frågor. Ingen vill förlora dig."

"Du anar inte hur jag går till väga," sade han blygsamt överlägset. "Jag behöver aldrig ställa några frågor."

Så var det att träffa Svarta Kråkan igen, oförändrad, orädd och fullständigt immun mitt i hjärtat av spindelnäten som om han kände vägarna bättre än spindlarna själva.

Alltså ville någon faktiskt mörda mig. Men varför och vem? Vad jag rakt inte kunde förstå var vad någon kunde tro att han skulle vinna på det.

6.

Det var bara en sak att göra. Jag uppsökte Moll Meretrix Mooncalf. Hon var en av dessa sällsynta personer som alltid visste allt det om alla andra som de inte visste själva, och för henne var det inte alls märkvärdigt att hon gjorde det. Tvärtom. Hon tyckte själv att hon visste mycket mindre om alla andra än vad de tycktes veta om henne, vilket förargade henne mycket.

Det var inte alls så att hon var obegåvad. Visserligen var hon ganska dum i huvudet och mer än tillåtet enfaldig, men ändå hade hon en besynnerlig förmåga att kunna genomskåda allt och alla. Hennes intelligens låg på baksidan. Hon tänkte med svansen. Allt var tvärtom hos henne.

Hon ramlade ner i Paris för tio år sedan som en blondinbomb mitt i den högre etablerade societeten som en alldeles ovanligt märkvärdig lyxhora, och ändå kom hon ursprungligen från en mycket god familj i England. Hon var rik och högt utbildad, men som något av en etablerad hertiginna i brittisk societet hade hon blivit uttråkad och därför kapat förtöjningarna och hoppat över bord. I England var man tacksam för att hon åtminstone inte skämde ut sig i England. I Paris omgav hon sig genast med ett hov av narrar, playboys, gigolos, homosexuella, transvestiter och andra urartade dandys, ungefär som en ny Nana, men hon kunde spela med sina kort. Hon kunde spela ut alla sina män mot varandra, och snart måste Paris professionella kvinnokännare erkänna att hon var lätt att komma in i men svår att komma ut ur. Man blev inte klok på henne. På något sätt fastnade envar som kom nära henne i hennes nät för alltid, och det var ett nät som var omöjligt att befria sig från, för det var osynligt, opåtagligt och odefinierbart.

Hon kallade mig alltid för Dodo. "Vad du är dum, Dodo!" sade hon. "Fattar du inte att det enda dina uppdragsgivare vill är att ha dig under uppsikt. De vill hålla dig sysselsatt. De vill inte att du ska ha fria händer och kunna göra vad du vill. Varför går du inte själv upp till överste polismästaren och frågar vad han menar egentligen och vad meningen med ditt omöjliga uppdrag egentligen är?"

Hon hade onekligen rätt. Ändå ville jag inte visa mina kort och lägga dem på bordet för polismästaren ännu. Om han var insyltad i något ville jag ha honom inringad först.

Emellertid visste tydligen Moll Mooncalf ändå någonting, för hon gav mig ett tips. "Jag råkar ha en biljett åt dig," sade hon.

"Till operan?"

"Ja, men inte till vilken opera som helst."

"Vilken då?"

"Aida."

"I Verona? På Arenan?"

"Nej, den här biljetten är mera exklusiv än så."

Hon visade mig den. Det var mycket riktigt en biljett till en föreställning av Aida utomhus men någonstans i Ungern.

"Är det här ett skämt?" frågade jag.

"Inte alls. Doktor Sandy Sawbones kommer att vara där. Han kommer att ta kontakt med dig."

Sandy! Gamle doktor Sandy! Whiskydoktorn från Hebriderna! Levde han ännu? Jag hade inte sett honom på årtal.

Bara för att få nöjet att få träffa honom igen efter tjugo år tog jag min blonda fylliga tjockläppstiftade Meretrix på orden och tog genast tåget till Budapest.

7.

Min biljett var till nästsista föreställningen. Denna uppsättning av Aida var Ungerns största internationella sommarjippo. Emellertid tycktes det hela vara ganska illa förberett. Tydligt hade man i Ungern inte särskilt mycket erfarenhet av att ställa till med ett mastodontoperajippo utomhus för en bred europeisk publik. Arenan låg långt utanför staden och ingen visste hur man tog sig dit. Emellertid fanns det ett tunnelbanetåg som gick nästan ända fram till stadion. Detta tåg var naturligtvis fullpackat av människor som skulle bevista den stora föreställningen. Tydligt skulle hela Budapest titta på Aida samma dag som jag, och tunnelbanetåget var kort och gick sällan.

När man väl kom fram slapp man inte trängseln för det. På sätt och vis var den bekväm, för det var ju bara att följa med strömmen, och man behövde nästan inte ens sätta fötterna i marken. Men himlen var hotfull, vinden var iskall, och det låg ofärd i luften.

Dessutom var förberedelserna ordentligt försenade. I en halvtimme fick mastodontpubliken sitta på sina bänkar och frysa medan himlen ständigt blev mulnare och mörkare. Det visade sig att den store berömde dirigenten råkat ut för en trafikolycka, och att det uppstått svårigheter med att hitta en ersättare. Men alla problem löstes. När den tjugotusenhövdade publiken suttit och huttrat och skakat och hostat och blivit förkylda under en halvtimme kom det äntligen fram en dirigent. Entusiasmen dånade fram, och alla de tjugotusen åskådarna applåderade sig genast varma igen.

Så kom det stora ögonblicket. Allt blev tyst. Dirigenten höjde taktpinnen. Alla de hundratals musikerna inväntade det magiska tecknet. Uppmärksamheten var total. Det var sanningens ögonblick. Dirigenten hade ännu inte sänkt pinnen – när med ens det brakade löst ett störtregn.

Det var som om någon eller många genast vridit på alla kranar på en gång uppe i himmelen. Tjugotusen människor blev skoningslöst och hårt duschade, och få av dem hade tagit regnkappor och paraplyer med sig.

Det blev inte någon upptakt till musiken. Musikerna skyndade sig att bära ut sina värdefulla instrument under tak. Aida var saboterat från ovan. Det var näst sista föreställningen, och den allra sista, som skulle ges följande dag, var utsåld. Det förelåg en idealisk grogrund för kaos, och kaos bröt också mycket riktigt ut. Snart grälade alla med alla om den hutlösa behandlingen av dem och öste sitt knot mot ledningen, direktörerna, biljettförsäljarna, dirigenten och alla musikerna fastän allt bara var Guds fel.

Medan stämningen kokade under skyfallet, paraplyerna och regnkapporna gjordes det dock försök att rädda situationen. En talare i smoking kom fram i regnet och började apologisera i mikrofonen. Denna endast tjöt och dånade och skrek en stund innan det blev ordning på högtalaranläggningen. Så började äntligen hans röst höras. Han förklarade, att om publiken kom och ställde sig i kö följande dag skulle alla biljetter bytas ut mot nya till den sista föreställningen. Men de måste i så fall komma och ställa sig i kö under förmiddagen.

Detta tal mottogs med föga bifall. Ingen kände sig uppmuntrad. I stället för att känna tacksamhet kände sig publiken dubbelt kränkt, och den farliga stämningen tilltog. Den förskräckte talaren måste ha blivit medveten om en viss lynchningsrisk, ty han började osäkert dra sig baklänges mot de skyddande, badande kulisserna. I detsamma inträffade ett underverk.

Plötsligt upphörde regnet, som om alla kranar i himlen hastigt hade stängts av på samma gång. Och inte nog med det. Solen bröt fram. Situationen var räddad.

Raskt försvann den misslyckade talaren, och i stället trädde dirigenten fram full av nytt moraliskt mod och tillförsikt. Han lyste och sken i kapp med solen. Utan att invänta nya nycker från ovan höjde han sin dirigentpinne, och musiken inleddes. Det var som en omvänd hand. Alla paraplyer och regnkappor bara försvann tillsammans med varje uns av lynchstämning och upploppshot medan Verdis underbara musik triumferade och trollband alla.

Platsen bredvid min var tom. Eftersom föreställningen var slutsåld måste någon inte ha kommit, och i mitt stilla sinne grep mig den misstanken att den uteblivne kunde vara självaste Sandy Sawbones, ty hur jag än hade spejat hade jag inte blivit honom varse, fastän han var ett original som alltid märktes när han uppträdde.

Medan jag funderade över detta och sjönk in i musiken förbryllades jag så småningom av att musiken blev svårare och svårare att sjunka in i. "Håller jag på att somna? Håller jag på att bli döv?" frågade jag mig oroligt och slog mig på öronen, men musiken fortfor att avlägsna sig. Sedan märkte jag att något av mina egna symptom och reaktioner även kunde iakttagas hos publiken omkring mig.

Något var uppenbarligen på tok och höll på att hända. Det var tragiskt och ohjälpligt. Tydligt höll hela högtalarsystemet med alla förstärkare och mikrofoner på att upphöra att fungera, medan föreställningens alla åthävor, lysande gester, fäktande fantomdirigent och frenetiskt gnidande stråkmusiker blev allt stummare och framstod som allt löjligare. Förgäves skakade livvakterna sina långa bastanta spjut, förgäves gallskek primadonnan, förgäves tutade bastuborna, ty man hörde inte ett ljud. Maken till komisk pinsamhet hade aldrig förekommit. Hela denna enorma arena med dess omätliga resurser, världsstjärnor och mastodontorkester var alltså fullständigt beroende av en sårbar högtalaranläggning, som när den kollapsade drog med sig hela arenan, hela symfoniorkestern, hela världsstjärneensemblen och hela baletten i det stora platta fallet. Absurditeten i det hela var i högsta grad tragikomisk.

Snart uteblev inte längre de logiska konsekvenserna. Upproret utbröt på nytt. Publiken hade förargats för andra gången, och en gång är mer än nog. Stormen bröt ut bland de högsta galleristerna men spred sig obönhörligt neråt och framåt längs folkhavet. Snart var alla de tjugotusen potentiella bråkmakarna i ett farligt tillstånd igen. Endast de som satt allra längst fram och orkestern, sångarna och alla som höll på med föreställningen förblev fullständigt oberörda, ty de kunde ju inte höra att publiken inte längre kunde höra. Delegationer dök upp bland publiken som trädde fram och förargade orkestern och dirigenten med att störa föreställningen. Fler och fler stod upp och trädde fram. Snart blev det rena folkvandringen. Delegationerna möttes endast av gräl, som ständigt blev häftigare ju fler de blev och ju fler människor som involverades i grälen, tills äntligen den tragiska verklighetens sanning började gå upp för de frenetiskt arbetande föreställarna. En ljudtekniker med hörlurar och andra tillbehör som en robot kom ner till dirigenten och såg hjälplös ut medan han drog upp axlarna. Läget var hopplöst. Hela anläggningen hade kollapsat och kunde inte väckas till liv igen.

Det uppstod nya palavrar, och de massiva grälen avlöstes av ännu mera massiva diskussioner. Alla ville vara med och delta. Och till allas fasa trädde ånyo den redan en gång skrotade talaren i smoking fram på podiet. Han såg denna gång ännu mer bedrövlig ut, och hans uppgift var verkligen beklagansvärd, ty han måste igen tala till publiken och säga vad ingen önskade höra. Skillnaden var att han den här gången inte kunde höras, för mikrofonen fungerade inte. Men det gjorde inget, för alla visste vad han hade att säga. Det hade alla de tjugotusen offren för ödets nycker redan en gång fått erfara. Jag beundrade mannens mod, ty han utsatte sig för en uppenbar lynchningsrisk. Men han sade vad han skulle säga, och alla i publiken struntade i honom. Folk började resa sig och gå hem. Ett nytt värre oväder förväntades genom spridda rop på "pengarna tillbaka!" Detta var sannerligen olycksbådande, ty ropet tilltog i styrka efter hand då det upptogs av fler och fler. Vad skulle den stackars ansvarige talaren i smoking förmå mot en sådan lavin? Han syntes inte längre till.

Stämningen var sådan, att om publiken hade haft granater, molotovcocktails och knölpåkar med sig i sina medhavda retikyler så hade de använt dem. Detta måste de ansvariga ha insett, ty de lyckades faktiskt rädda situationen. I stället för att utlova publiken biljetter till morgondagens föreställning (om de infann sig under förmiddagen och ställde sig i kö) utlyste de nu en extraföreställning på söndagen som alla skulle få biljett till. Därmed undveks en oöverskådlig kalabalik med åtminstone hela arenans demolering som oundvikligt resultat.

Pliktskyldigast ställde jag mig i kö och bytte till mig en ny biljett till söndagen. Ingen doktor Sandy Sawbones hade uppenbarat sig. Det var bara för mig att invänta söndagen och hoppas på bättre lycka då.

8.

Stämningen på söndagen var lika spännande som på torsdagen. Samma blytung moln hängde i luften och bidade sin tid, som om de väntade på att få sätta i gång sina omfattande sabotage till den lämpligaste tidpunkten. Vad som helst kunde hända. Men allting var torrt, det hade ännu inte regnat på hela dagen, och hela den sammanbitna publikens, orkesterns och dirigentens vibrationer uttryckte den bestämda föresatsen, att det må bära eller brista, men föreställningen skulle genomföras!

Liksom på torsdagen var platsen bredvid min tom. Sandy Sawbones syntes inte till. Molnen blev mörkare. Publiken var samlad och packad. Det såg nästan ut som om platsen bredvid min var den enda lediga på hela arenan.

Sanningens ögonblick närmade sig. Dirigenten trädde fram på sin pult. Publiken applåderade stormande som för att uppmuntra honom i hans föresats att utmana alla vädrets makter. Han vände sig om. Publiken tystnade. Han höjde dirigentpinnen. Alla musikerna koncentrerade sig till tusen. Sanningens ögonblick kom. Dirigenten hade ännu inte hunnit sänka dirigentpinnen när vädret reagerade. Det började regna. Men musiken inleddes och ingenting kunde stoppa den. Uvertyren dränktes i ljudet av paraplyer som spändes upp överallt. Regnet var inte häftigt men tillräckligt för att envar skulle bli våt. Dirigenten blev våt. Musikerna blev våta. De fortsatte spela. Det fick bära eller brista. Det var dömt att brista.

Just då kom det en liten karl med skepparkrans mitt in bland publiken nära mig. Jag kände genast igen honom. Han hade fortfarande sin blåa skepparjacka och sin gamla skepparmössa och sin pipa i munnen, som han alltid hade haft. Att han grymt störde och ofredade varje själ han klämde sig förbi bekom honom inte det minsta.

"Ta det lugnt, grabben. Inget att vara rädd för! Ursäkta, damen! Upp med humöret! Det ordnar sig!" hörde jag honom godmodigt kommentera till höger och vänster på sin skarpa skotska vilket knappast någon ungrare kunde begripa ett skvatt av. Men godmodigheten i hans tonfall avhöll hans ofredade offer från att lyncha honom omgående.

Till slut kom han fram till mig. Jag var den siste han trängde sig förbi. "Synd på vädret, gamle gosse," sade han. "Musikerna kommer att få problem."

Han slog sig ner och blossade intensivt på sin pipa som spred små rökridåer både till höger och vänster, uppåt och nedåt, som om hans bolmande ämnade slå ut vädret. Det var som om vi hade träffats igår. Men han följde med föreställningen med stort intresse.

Min nyfikenhet beträffande hans uppdykande var dock total. Den måste stillas. Jag hade tillräckligt förtroende för honom för att våga blotta mig genom en signal.

"Vad säger du om interpol-maffia-situationen?"

Utan att vända bort blicken från den bortregnande föreställningen tog han uppmärksamt ut pipan ur munnen och sade helt frankt: "*There is a bloody mess going on.*" Tydligt visste han allt om saken.

Sakta men säkert regnade föreställningen åt helvete. Första akten lyckades man faktiskt genomföra, men knappt hade andra halvlek kört i gång på allvar med präster och farao och allt så kom det ett ihållande skyfall som avgjorde saken. Musiken drunknade i regnsmattret, trumpeterna började gurgla, några hårt spända strängar bland stråkarna brast med pinsam jämmer, dirigentens frack satt fastklistrad på honom och skjortbröset rullade upp, bastuborna måste tömmas, prästerskapets fina vita linnekläder blev till hängande tvätt och man såg igenom dem, och primadonnornas coiffurer blev grundligt förstörda. Hela föreställningen med alla dess medverkande reducerades till dränkta katter. Det var bara att erkänna slaget förlorat och gå hem. Det skulle aldrig mer ges någon extraföreställning.

Sandy Sawbones och jag var för fascinerade av skådespelet för att föra våra egna angelägenheter på tal, och föreställningen fortsatte efter inställningen. Det blev ju oändliga köer till tunnelbanan. Först begrep vi inte vad som pågick, men så småningom gick det upp för oss, att vad som vållade en sådan upptornande vrede bland vrakpubliken var det sorgliga faktum att en energisk stins eller tunnelbanevakt som gick omkring och ilsket hänvisade till sitt armbandsur hade den obönhörligt dåliga nyheten att förkunna att det sista tåget hade gått. Det gick inte fler tåg den söndagen.

Bland de många tusen offren ur den skeppsbrutna publiken förekom grupper av krymplingar med kryckor eller i rullstol, oändliga skaror gamla utfattiga pensionärer, gummor i hucklen med krokiga käppar, prisgivna familjer med skrikande småbarn, döva och blindas som inte fattade något, och några mycket iögonfallande grupper av utländska turister, som väckte mest uppmärksamhet. Mest indignerade var en stor grupp finska turister, som flugit från Tammerfors enkom för att uppleva denna föreställning, och de öste ur sig sina perkelen och paskan mera ursinnigt och smattrande än något infernaliskt oväder. Även amerikanska turister förekom som med handväskor och paraplyer försökte gå handgripligt till väga för att kräva pengarna tillbaka, men ingen brydde sig om dem, och de som eventuellt hade kunnat ge dem pengar tillbaka var försvunna från denna världen.

"Kom, gamle gosse, vi har mer intrikata affärer att dryfta," sade doktor Sandy Sawbones, tog mig under armen och ledde mig därifrån medan han energiskt sög på sin trygga pipa.

Vi befann oss inne i en trygg obskyr krog medan det hällregnade utanför. Sandy sög på sin pipa och hade inte sagt ett ord på hela den omtumlande bussresan till Budapest i ständig kamp om ståutrymme och armrum mot ett ursinnigt gäng sammanpressade och genomsura veteraner från arenan och Aida. Vi hade varit hemma emellan hos hans hyrda rum så att han kunnat byta till en annan rock mot regnet. Nu väntade jag med spänning på vad hans första ord skulle vara. Äntligen fick vi vår beställda Tokajer, Sandy läppjade och smakade och tycktes fullständigt restaurera sig genom blotta smaken, och så sade han:

"They have completely messed up the weather for us. (De har fullständigt vänt upp och ner på vädret för oss.)"

"Vem?"

"Hela mänskligheten."

Han rökte och drack. Han menade att människan genom sin fanatiska materialism, industrialism och egoistiska kortsynta girighet fullständigt hade gått över gränserna för naturlig anständighet som naturlig medlem av jordklotets natur och fauna.

"Jag har just sett mig om litet i Europa och snackat litet med vem som helst under vägen. Jag kommer just från Athen, Konstantinopel och Sofia. Vill du läsa mina resenoteringar?"

"Hur gick resan?"

"Bra."

"Jag menar, vad tog du för en rutt?"

"Jag tog båten över till Norge och sedan med tåg via Oslo och Göteborg och Köpenhamn, men anteckningarna börjar först i Köpenhamn, för där träffade jag Kim."

"Kim, brahminen och buddhisten?"

"Ja, vår gemensamme unge vän. Du kommer in i problematiken så småningom när du läser det."

Och han drog upp en bunt tillknycklade papper ur sin stora långa rocks innerficka. Den rocken var som ett cirkustält. Jag antog att han låtit den bli specialsydd enkom för honom, då han alltid haft behov av stora och många diskreta innerfickor.

"Ta det lugnt," sade han. "Vinnet räcker till, och vi dricker och pratar vid behov tills du är färdig."

Och jag började läsa.

Samtal på vägen

(Den här resan kom helt att domineras av samtal om aktuella problem. Den inleddes genast av en djupdykning i samtidens svåraste problematik, och även om det samtalet innebar en svårsmält dos realism blev det sedan inte värre.)

Kim mötte mig i Köpenhamn, vilket vi hade kommit överens om. Vi hade sedan sällskap ända ner till Frankfurt, där han steg av tåget. Vi hade tur, ty från

Köpenhamn till Hamburg fick vi en hel kupé för oss själva, och tåget söderut från Hamburg var nästan lika öde. Sålunda kunde vi samtala ostört under hela resan.

Naturligtvis kretsade våra samtal hela tiden kring herr Singh. Kim och herr Singh var de båda indiska deltagarna vid mötet i Egypten februari-mars 1992, Kim som buddhist och herr Singh som hindu med en fot i Amritsar; talande flytande svenska och på rörlig fot i Nordeuropa hade jag haft bäst kontakt med Kim av alla deltagarna efter konferensen i Egypten, medan herr Singh befann sig i Indien. Han skulle ha ordnat en ny konferens i Bangalore i november, men i augusti överraskade han oss med att inställa hela programmet. Givetvis hade därigenom Kim och jag mycket att diskutera.

Både herr Singh och Kim hade det gemensamt, att de var typiska sirliga hinduer med ett underbart sätt, en artighet och förbindlighet utan gränser och samtidigt en total oåtkomlighet, så att man aldrig fick veta vad de egentligen tänkte. Men herr Singh var gammal och kärv medan Kim var ung och flexibel. Båda var små och magra med ganska mörk hy och ädla drag, men medan herr Singh hade stickande ögon och nästan ett befällande förbjudande sätt var Kim ytterst mänskointresserad med ytterst levande och spelande ögon som hela tiden följde med hos den andre medan han nästan självutplånande aldrig förrådde sig själv eller uttryckte något av vad han personligen tänkte. Därför var det oerhört spännande att samtala med honom, ty han förstod allting så bra, samtidigt som han alltid hittade nya obanade vägar att föra in samtalet på.

Vi var båda helt på det klara med att herr Singhs inställande av konferensen måste betyda att situationen var värre än vad till och med herr Singh kunnat föreställa sig. Vi visste att han haft intensiv kontakt med minst 24 andra expertläkare från hela världen, men vi visste ingenting om vad dessa minst 25 människor sinsemellan talat om. Kim kände bara en av dem och jag två. Vi hade bara herr Singhs eget korta facit i handen, ur vilket de mest aktningsvärda orden var: "Läkare som vägrar att behandla eller ta emot Aids-patienter kan inte anklagas för att de vägrar att befatta sig med ett olösligt problem." Vi visste, att de flesta av herr Singhs 24 läkare kom från Indien, Thailand och Kina. Asien, med de största befolkningarna i världen, har än så länge världens lägsta Aids-statistik, men dessa ord från herr Singh tydde på att man alltså ändå redan på sina håll i Asien stod inför den situationen, att skarorna av obotligt Aids-sjuka patienter var så överväldigande, att vissa läkare helt enkelt inte kunde orka med det.

Kim hade talat med herr Singh flera gånger under augusti i telefon, och de kunde ju prata obehindrat med varandra, då de hade gemensamt modersmål, och de informationer som Kim kunde ge mig om dessa samtal var oerhört nedslående. I all korthet kan det hela sammanfattas sålunda:

"Ingen i världen tror ännu på en sådan fara, men det är tyvärr inte omöjligt att mänskligheten inför Aidsepidemin står inför en värre kris än andra världskriget. Naturligtvis kommer kriget mot Aids, liksom andra världskriget, att vinnas i längden, men ingen kan uppskatta de blivande förlusternas omfattning. Allt tyder dessutom på att det kommer att bli ett oerhört utdraget krig, som sakta men säkert under kanske decennier kommer att upptrappas allt eftersom epidemin griper omkring sig. Och ingen kan utlova någon säker bot mot sjukdomen ens om kriget vinnas. Tyvärr är det än så länge troligast, att kriget bara kan vinnas med att samtliga Aidssjuka dör bort och försvinner. Men även om detta sker kommer Aidssyndromet alltid att leva vidare och aldrig lämna mänskligheten i fred.

Sedan har vi den andra epidemin, som också oavbrutet griper omkring sig och har gjort så sedan 60-talet. Fortfarande blir det fler och fler narkomaner i världen, och

i takt med narkotikans ständigt flere och längre tentakler i världen växer också bläckfiskens makt, alltså de olika maffiorna. Laglöshetens hänsynslöshet och den organiserade brottsligheten vinner oavbrutet terräng.

Mot dessa båda problem framstår folkomröstningen i Frankrike om Maastrichtavtalet som en lokal idyllisk tejudning."

Vi diskuterade också mycket herr Singhs personlighet och hur han egentligen tänkte och fungerade.

"Han är en typisk hindu," förklarade Kim. "Hans vishet och kunskap är omätliga, men visheten tar inte hänsyn till mänskliga begränsningar. Därför kan hans spekulationer ibland förefalla chockerande omänskliga. Och det är mycket möjligt att han har rätt. Aids epidemin kan mycket väl vara naturens egen reaktion mot överbefolkning och miljöförstöring, och i så fall har herr Singh kanske helt rätt, när han vågar hävda, att det vore bättre för världen att 90% av mänskligheten dog direkt av Aids, än att epidemin sakta men säkert och desto mera plågsamt skördade eventuellt samma procenttal av mänskligheten under 50 år."

Han var mycket glad åt att jag ändå troligen reser till Indien i november.

"Herr Singh gläder sig också, jag har talat med honom om saken, och han har lovat att han bara därför ska ställa till med åtminstone en lika stor religiös konferens som den i Egypten. Men majoriteten blir olika sorters buddhister och hinduister. De kristna blir få, även muslimerna kommer att dominera över de kristna, (Indiens muslimer är 80 miljoner,) men muslimerna kommer ändå att möta en förkrossande övermakt i Indiens religioners företrädare på hemmaplan. Kristendomen kommer att bli korsfäst och kanske hela monoteismen. Du kommer att behöva en medhjälpare i försvaret av kristendomen. På tal om det, har du hört något från broder Johannes?"

Senast hade jag hört från honom från Irkutsk i augusti. Han hade varit betänkt på att komma till Finland, men när jag inte kunnat möta honom där hade han förblivit bortom Ural. Han skulle dock säkert befinna sig i Indien i november.

Vi skildes i Frankfurt. Nästa gång vi ses blir kanske på min återfärd genom Tyskland. (Det blev inte så.)

René, den 89-årige pianisten i Provence, som levtt 40 år i Algeriet, hade jag inte hört ett ord från på ett halvår. I Provence fick jag veta varför. Sedan mars har han genomgått tre operationer, den ena värre än den andra, de har grävt i honom runt prostatan, så det var kanske inte så underligt att han numera spelade med sordin.

Han klagade över ont i ryggen, tappade ständigt saker på golvet, var slut redan klockan 8 på kvällen och beskrev sig själv som en eunuck. Ändå verkade han friskare än när jag senast sett honom för ett och ett halvt år sedan. Han hade mera kött på benen och friskare hy, och även om hans hemhjälp menade att han förändrats mycket, glömt mycket och förlorat något av sin koordinationsförmåga, så verkade han på mig totalt mentalt oförändrad om kanske dock något trött. Han hade ju precis för bara tre dagar sedan kommit ut från sjukhuset efter sin senaste laseroperation.

Musikers instrument blir ofta själsliga spegelbilder av dem själva. Hans flygel var patetiskt nedstämd, och tyvärr hade jag glömt min stämnyckel i Edinburgh, vilket var det enda jag hade glömt. Men under min traktering blev i alla fall flygeln litet gladare igen.

Vi diskuterade ingående den aktuella mycket problematiska situationen i Algeriet, som ju han visste något om, hans Indienresa för ett år sedan (till Pushkar, Rajahstan, i en ålder av 88 år!) och den övriga problematiska situationen i alla muslimska länder. Han menade att islam var en döende religion, att den för närvarande var i ett livsviktigt behov av att förnya sig, vilket den genom sin

beskaffenhet inte kunde göra. "Muslimerna kan bara klara sig om de bryter sig ut ur islam och lämnar det som ett tomt skal av en puppa bakom sig," menade han.

"Men vad har de i stället?" invände jag.

"De har många alternativ. Ett är Sufi-rörelsen, det kanske viktigaste. Sedan har vi Bahai-rörelsen och dess fader Babismen. Sedan finns också den gamla persiska eldsreligionen, och i Indien lockar ständigt hinduismens otaliga varianter med vilka kläder som helst som kan passa dem."

Som en äkta provençalare tog han situationen ganska lätt.

Jag vet inget hem som är så särpräglat vackert som Renés. Det är genomgripande moriskt till karaktären med bara vackra nordafrikanska minnen, tavlor, skåp, möbler och gardiner. Till och med taklamporna är moriska i olika färger spridande olika ljus. Allt är genomsyrat av den finaste tänkbara smak. Televisionen, till exempel, finns osynlig inne i ett arabiskt glasskåp, vilket bara öppnas när det skall ses på TV, och sedan stängs igen. Sängkammaren är genomgripande i kinesisk stil, och även andra stilar från Japan, Bali, Indien och Egypten förekommer.

Man kan helt förlora sig i bara betraktandet av Renés gamla ansikte. Det är det mest måleriska ansikte jag vet. Hans hårväxt har lidit av operationerna, tidigare hade han en lejonman av vitt bakåtkammat hår, men örnnäsan är oförändrad och likaså den bestämda hakan med den framskjutande, trotsiga underläppen. Ansiktet är som hämtat direkt från någon monarki från barockens tidevarv. De första dagarna hade han ingen aptit, men andra dagen visade han att han fortfarande kunde njuta av Chopin. Tredje dagen började hans aptit komma tillbaka.

När jag lämnade honom slumrade han tidlöst efter avslutad måltid med världens vackraste profil. Han lever säkert till nästa årtusende.

Hans hemskötare hade ungefär samma funktion och status hos honom som en engelsk "dresser" hos en stor skådespelare: fullständigt hängiven och fullständigt åsidosatt. Han har dock andra som kan alternera med honom, så det är ingen risk för att tillsynen hos den gamle skall ebba ut.

I Latina söder om Rom träffade jag på nytt Teresa. Med henne blir det bara tal om konst och film och allt som är vackert och konstnärligt. Hon kom precis hem från filmfestivalen i Venedig, så det blev mycket tal om aktuella filmer, hon hade sett den senaste finska mastodontiskt tungrodda totaltragedin och tyckt mycket om den, och samma kväll visades i italiensk TV en av de bästa filmerna med hennes favoritskådespelare: Peter O'Toole i "*My Favourite Year*".

Hon är den enda människa jag vet som har både blåa och bruna ögon. Blåheten dominerar, men den omringar en mindre ring av brunhet. Hennes ögons blåhet är dessutom av en alldeles särskild tjock nästan opalliknande nyans. Man kan aldrig se sig mätt in i hennes ovanliga ögon.

Som journalist är hon även väl bevandrad i internationella affärer. Vi diskuterade ingående både Rio och Amsterdam, och hon var av den mycket realistiska åsikten, att de flesta konferenser av sådant slag är förfelade, då det bara pratas för att göra en god min av dåliga samveten. Kanske väckte just därför min nyhet om den inställda konferensen i Indien hennes stora intresse. Jag håller henne fortlöpande informerad, samtidigt som hon alltid har utsökta tips åt mig om konstsevärdheter. Av henne fick jag veta om ett exklusivt och underbart Carpacciomuseum i Venedig, vars existens jag aldrig ens anat tidigare.

I Borghesiana i Roms utkanter nära Frascati träffade jag Kerstin. Det blev något av en andlig erfarenhet av ett slag som överträffar det mesta. Hon fyller 75 år i år (liksom den misslyckade ryska revolutionen, som hon har överlevt med den äran,)

hon är änka sedan ett antal år och sköter ensam en överdimensionerad villa med tillhörande jordbruk och vingård. Men rent professionellt är hon någonting alldeles extra. Hon är nämligen praktiserande och framgångsrik helare, och jag fick själv pröva kraften av hennes handpåläggningar. Hennes huvudverksamhet utgörs av studier i esoterisk astrologi, vit magi, egyptologi, världsekumeniska synkretistiska sällskap och annat sådant. Som människa är hon vid första mötet kanske något överväldigande, men bara man ger sig tid och unnar sig att komma upp till hennes febrilt konstruktiva tankeverksamhets otroliga nivå, så finner man sig sedan i världens bästa sällskap och kanske förbättrad på livstid.

Liksom andra kända helare i historien har hon inte alltid haft det så lätt. Edgar Cayce, till exempel, låg ju för det mesta förlamad, och hur många Jesus än kunde hjälpa genom rent helande, så kunde han ju sedan föga hjälpa sig själv när han väl hängde på korset. Kerstin hade under sitt annars mycket lyckliga och långvariga äktenskap tre missfall i början, som åtminstone hennes kropp aldrig har kommit över. Hon rör sig med möda på grund av kronisk övervikt till följd av missfallen, och hennes underbara trädgård är svårt vanskött och övervuxen medan hon endast kan skörda en bråkdel av det vin som hennes gård producerar. Likväl lever hon på sin gårds grönsaker från april till december. Hon skulle behöva extra hjälp, vinskötare och trädgårdsodlare, som förstod att sätta allting i ordning, men allt vad jag kan göra är att föra ordet vidare.

Det var ytterst fängslande att få höra om hennes utveckling, hur hon gradvis blev bekant med sina egna förmågor, hur hon gradvis prövade sig fram och hur hon ideligen experimenterar vidare med att exempelvis impregnera näsdukar med helande kraft och åstadkomma helanden på rent telepatisk väg. Genom att hon lever så isolerat som hon gör, (hon kan endast med största svårighet ta sig till staden,) måste hon kompensera sig genom andlig tankeverksamhet och distribuera sina energier på andlig väg i så breda doser som möjligt för att helt enkelt inte kvävas själv i egen överkvalificering. För en materialist måste hon göra ett ganska förbryllande intryck, men för sådana som jag, som ändå söker upp henne ibland, framstår hon med sina undergörande krafter som någonting fullkomligt övertygande och självklart.

Som medpassagerare från Rom till Palermo hade jag Ruggiero, en förträfflig levnadskonstnär, som bara kan beskrivas som något av en prakthippie. Han har ett oerhört fascinerande ansikte med stor käft och tjocka läppar, djupt liggande forskande ögon som hela tiden blixtrar av vaksamhet, djupt insjunkna kinder och världens hjärtligaste och generösaste leende. Han är jazzmusiker och spelar både klarinett och saxofon. När vi träffas undviker vi konsekvent att tala om musik, då vi har så helt olika inriktningar, men han är även ytterst verklighetsnära och en filosofisk levnadskonstnär av ansenliga mått. Vi diskuterade nästan mest den aktuella ekonomiska krisen i hela världen men framför allt i Italien, och jag måste få summera några av hans mest anmärkningsvärda synpunkter:

"Att återvända till naturen är ett nödvändigt alternativ för människan. Det var det redan på Rousseaus tid, Leo Tolstoj framhöll det ytterligare, och båda hade rätt. I våra dagar befinner sig hela industrivärlden i en kris som ständigt förvärras och som ingen kan se något slut på. Materialismen har nått en mättnad och en punkt varifrån den inte längre kan finna någon väg vidare. Den har fastnat i sin egen blindgångsfälla, och blind som den är vägrar den att erkänna det själv. Alternativet naturen kvarstår alltid och förblir alltid den enda vägen vidare och den enda möjligheten till återhämtning och nyutveckling. Ända sedan 60-talet har den helt

spontana hippierörelsen med dess olika barn som Greenpeace och miljörelsen stått som envisa och outslitliga vägvisare för detta alternativ till ett alltför artificiellt, onaturligt, omänskligt och överindustrialiserat liv.

Italiens plötsliga devalvering har med en enda liten handrörelse satt hela industrivärlden, hela världsekonomin och hela EG-samarbetet i stormig gungning som hotar att stjälpa hela Maastrichtavtalet. EG är en god och naturlig idé medan Maastrichtprojektet bara är en europeisk hollywooddröm som är omöjlig att genomföra i praktiken. På lång sikt kanske man kan realisera något av de konstruktiva tendenserna i Maastrichtavtalet medan det i sin helhet är en naiv utopi."

"Så du vill att alla skall få klä sig i primitiv extravagans, gå med långt hår, ägna sig åt enbart musik och filosofi, strunta i samhället och få tillgång till alla droger lagligt och billigt utan begränsningar?" löd min provocerande invändning.

"Jag medger att drogmissbruket utgör en betänklig baksida av hippimentalitetens ansikte, men blir saken bättre av att saken total kriminaliseras utan urskiljning? Jag medger att jag och mina vänner utan skrupler använder cannabis ganska regelbundet, men är det bättre med all världens etablerade alkoholism?"

Vi kom inte längre med dessa argument, då han bara kunde vidhålla sin rätt till frihet från samhällets materialism och då jag måste försvara världsordningens politiska samvete och dess nödvändighet.

I samma kupé hade jag även sällskap av en ung man som precis gått ut skolan och nu tvekade inför olika universitetsalternativ. Han var sysselsatt med att resa från universitet till universitet i hela Italien för att säkert kunna välja det enda rätta. Det stora valet gällde en ingenjörsutbildning eller en humanistutbildning. Jag föreslog honom en kompromiss: först det ena och sedan det andra, och det var han inte alls främmande för. Mest lutade han mot Pisa men skulle ändå i lugn och ro tänka över saken på plagerna i hemstaden Palermo under en månads tid. Jag gav honom min adress i Göteborg om han någonsin skulle komma till Sverige, så han kanske dyker upp plötsligt en dag. Han var blond och ytterst försiktig och finkänslig, så vi kom mycket väl överens. Jag fick aldrig veta hans namn.

En tredje passagerare i samma kupé var algerier från Oran. Han hade arbetat i Perugia över sommaren, och vi diskuterade mycket ingående den svåra situationen i Algeriet. Han var en mycket innerlig natur och var ytterst glad och tacksam över att få tala om saken med en europé. Han var helt införstådd med att de nordafrikanska flyktingarna i hela Europa utgjorde ett problem för i synnerhet Frankrike, och hans åsikt var att problemet enbart bestod i att de afrikanska regeringarna var så misslyckade. Endast på grund av rådande diktaturers övervåld och godtycke förekom det så stor utvandring av afrikaner till Europa, så att dessa misslyckade regeringar blev ett problem även för Europa. Det var en hjärtinnerlig människa som bad mig hälsa på honom om jag någon gång kom till Oran. Han gav mig ingen adress, men jag skulle bara fråga, för hela Oran kände ju till Abdul.

När vi kom fram till Palermo lämnade jag tåget i sällskap med den unge studenten. Ruggiero hade gått i förväg, men vi fick se honom igen, då han blivit stoppad av två poliser. Den unge studenten ville ingripa, men Ruggiero gav oss ett förstulet tecken att bara gå vidare och inte kännas vid honom. Jag förstod det så att han ville klara poliserna ensam. Jag kan inte tro att han gjort något eller hade något med sig som han kunde arresteras för, men jag måste medge att han kunde misstänkas för vad som helst genom sitt blotta överromantiska, orakade och utmanande utseende. Det var det sista jag såg av Ruggiero, denne på sitt sätt ganska typiske representant för Palermo, då han både i blodet och i utseendet hade både det

normanniska, det galliska, det rövarromantiska och vilda och det vilt sköna, som allt karaktäriserar det fjärran men oemotståndliga Palermo.

Hos mina kära vänner i Palermo talades det mest om relationer och barnuppfostran. Min goda vän Paola har två unga gossar, båda föräldrarna arbetar, och hennes mor är ganska bekymrad över gossarnas vildhet och oro. Tre saker har jag märkt att kan ha en förödande effekt på barns utveckling när det gäller intelligens och självdisciplin:

1. Televisionen. Denna fungerar i många fall som en hjärntvättningsapparat. De flesta tittar för mycket på TV och utsätter sig därmed inte bara för dess radioaktiva strålning, som på lång sikt kan skada hjärnan, utan även för alla TV:s fördummande nonsensprogram, som reklamsnuttar, kalkonfilmer och annan s.k. underhållning, som är så tillrättalagd att tittarna inte ens behöver skratta själva – skrattköreerna gör det åt dem; förödande långa sportprogram och rockkonserter, m.m, och därmed har vi redan presenterat de två andra punkterna.

2. Rockmusik. Mera om det fenomenet nedan. Den inte bara brutaliserar och vulgariserar genom sin primitiva standard med mest slagverk, skrällande elgitarrer och hesa skrin, musik som aldrig skulle hålla utan en förskräcklig förstärkningsapparat, så att den bara gör intryck genom sin allt annat överröstande sinnesbedövande volym; utan den ger även många unga bestående hörselskador för livet.

3. Sport. I och för sig är denna inte skadlig, och det är gamla veteraner väl unnat, som inte längre kan idrotta själva, att få se andra göra det, och alla sporter är i princip hälsosamma om man praktiserar dem och inte bara är fotbollshuligan. Därmed är vi inne på sportens avigsida.

Den har tyvärr ibland våldsamma tendenser. Det händer till och med att barn sätts i kurser för att lära sig självförsvar genom judo och karate. Att lära barn våld är det mest vanvettiga en förälder kan göra, för våld föder alltid bara mera våld. Mest lär sig dock barnen våld genom TV.

Genom dessa tre olater, TV, skvalmusik och våld, utbildas barn till att bli dumma grobianer. Genom för mycket TV-tittande går de miste om det betydligt mera konstruktiva alternativet kunskapshämtning genom läsning, genom att ägna sig åt syntetisk skvalmusik går de miste om den kvalificerade levande musiken, och genom att bringas till att acceptera våldet blir de ibland till vandaler och huliganer. Det sista är givetvis det värsta.

Varje barn måste lära sig att våld måste undvikas till vilket pris som helst. Det gäller att få dem att fatta att man kommer mycket längre med intelligens och diplomati än med våld. Hur rättfärdigt våld än ibland kan te sig, som till exempel i självförsvar, är det dock i sig alltid det mest föraktliga som en människa kan ägna sig åt och är egentligen berättigat bara som en yttersta nödgärd om inget annat alternativ finns.

Föräldrar som agar sina barn lider brist på tålmod, och även detta slag av våld kan endast föda mera våld. Ett slaget barn glömmar aldrig att den som har slagit henne faktiskt har slagit henne, och det med våldets och övermaktens rätt och inte med lagens. Det finns effektivare straff som gör mera psykiskt ont utan att de innebär våld, som inlåsning, nonchalering och indragning av förmåner. Det sista är väl ofta det mest rättvisa, då den som förbryter sig begår ett litet förräderi och därför förtjänar att berövas något.

Så mycket om mina erfarenheter av bråkiga barn. Varning alltså för TV, rockmusik och allt vad våld heter.

Här kommer nu en särskild paragraf om rockmusik. När jag lämnade Palermo hade jag en säregen upplevelse i tåget. Det var fredag kväll, och tåget var överfullt av ungdomar som allesammans skulle resa till Salerno (nära Neapel) för att där vara med om en rockkonsert med Dire Straits från USA (den 19.9). Inget ont i det, kunde man ju tycka, men denna rockkonsertmassutflykt hade för alla dessa ungdomar även en annan innebörd och lockelse. Det visade sig inte genast, men det kröp fram så småningom. Vad de egentligen var ute efter var möjligheten att få delta i en så stor narkotikafest som möjligt. Alla som jag talade med såg fram emot att få tända på, och därmed menas åtminstone både hasch och marijuana.

Sedan var det inte roligt längre att färdas tillsammans med dessa ungdomar. De skulle inte komma bara från Sicilien utan från hela Italien. Redan när de drack vin på färjan framgick det att det att bli yra i huvudet var ett självändamål för dem, och de hade ingen distans eller hanteringskonst alls med detta. Omogna, vackra, förförda och delvis redan fördärvade ungdomar i tusental och även flickor, – hur trist som helst, som om det att fördärva hjärnan för så många skulle vara själva livets mening.

För övrigt var södra Italien på gott och ont. Två utflykter företogs på Sicilien – en till Trapani och Erice och den andra till Segesta. I februari 1991 hade jag det otroliga privilegiet att få vara helt ensam i hela Segesta. Ingenting var ordnat, allt var öppet och vilt, och man kunde klättra upp till templet över slänten och sedan få vara helt ensam med det.

På 18 månader hade mycket hänt. Hela tempelområdet och den antika staden ännu högre upp var inhägnat av höga järnstaket, endast en väg förde upp till de båda områdena, och grindarna stängdes före solnedgången för att förbli stängda till klockan nio. Området vimlade av turister och turistbussar, en restaurang låg nedanför templet med alla tänkbara souvenirgrannlåter till salu, och mest iögonfallande var, liksom i Erice, alla de tjocka tyska turisterna, som inte bara dominerade i majoritet utan även i volymitet. Ingenting ont om den nya perfekta ordningen och kontrollen på platsen, men jag var ändå lycklig över att ha fått uppleva Segesta utan turister, utan staket, utan bussar, utan tjocka tyskar och utan något som kontrasterade mot Segestas tidlösa helighet.

Resan från Palermo till Brindisi blev en mardröm. Tåget från Reggio till Taranto var ett Inter-City-tåg, det kostade 13,000 lire (65 kronor) extra i tillägg, och ändå blev det stående i två timmar mitt i den mest gassande Sciroccosolen tio minuter och lika många kilometer från slutstationen Taranto. I en sådan hetta orkade man inte ens krevera.

Men stewarden på den grekiska färjan var en gammal bekant från tidigare resor, och han blev så glad över att återse mig, att han oombedd bjöd på en hel flaska grekiskt vin. Det är överflödigt att tillägga, att det mer än väl plåstrade om alla dagens sår med dess erfarenheter både av drogfanatiska rockentusiaster i tusental, trakasserande fyllon under natten i Reggio och ett stillastående dyrt Inter-City-tåg mitt i Italiens värsta Sciroccohetta i två timmar. Tack och lov för Grekland.

I Athen träffade jag den märklige gentlemannen Christian Lanciai. Han är av blandat påbrå från Italien och Finland men talar utmärkt engelska och är den mest kulturellt högt utvecklade människa jag vet. Han spelade en viktig roll vid konferensen i Egypten som dess sekreterare, han lär vara Westerbergs ende helt betrodde medarbetare, det har ibland misstänkts någon homosexuell länk mellan dem, men det är mera troligt att de helt enkelt är släkt, och faktum är att även Lanciais mor heter Westerberg. Emellertid är Westerberg inte vår Westerbergs

juridiska namn, så ingen vet någonting om honom eller vad han heter egentligen, utom kanske just Lanciai.

Alla sina internationella kontakter har han gjort som pianist, men han framträder inte mer som pianist än vad jag gör som läkare. Jag kan spela lika bra som han, men han har kanske djupare insikter i människans psykologiska krafter än jag. Egentligen använder vi båda våra yrken som en mycket praktisk täckmantel för väsentligt viktigare angelägenheter.

Och ändå är det något med denne Lanciai med all sin musik, sitt kvalificerade tonsättarskap, sin litterära bildning och sin framgång bland kvinnor och män som inte stämmer. Varför petar han näsan? Jag vet ingen som så frenetiskt gräver efter kråkor i sin näsa som han och ingen som med så god aptit sedan äter upp dem. Han lider även av en svårartad bruxism, som ibland låter som om hela hans skelett med alla dess knotor slog mot varandra. Det är något överspänt med honom, han kan aldrig slappna av, och man märker även när man talar med honom att han lätt blir trött av att prata om vardagliga ämnen och snart blir desperat för att bege sig bort från den han talar med. Samtidigt är det något svårt och tragiskt med honom hur ädel och välskapt han än är eller kanske just för att han med sina höga och ädla ideal skiljer sig så mycket från alla andra.

Mest talade vi om vädret. Han kände alla världens olika väder och var uppriktigt bekymrad över situationen. "Helt riktigt," sade jag. "Mänskligheten har satt i gång en onaturlig utveckling här på jorden som redan allvarligt kan ha påverkat själva vädret. Om de har satt i gång en väderlekslavin på glid mot det okända, så har de verkligen satt eld på stubinen till världens största okända krutlager."

"Hur stor är risken?"

"Vi vet inte ännu. Väderleken är i gungning. Den saken är klar. Men det finns tusen olika tänkbara anledningar till varför den är i gungning. Ozonkrisen över polerna är bara en detalj. Koldioxidutsläppen är en annan. Miljöförstörelsen är en tredje. Flygplanstrafiken med avgaser som aldrig kan analyseras kan vara en fjärde. Värst är väl antagligen biltrafiken. Lägg till detta alla världens rökare. De tar risken att förgifta sig själva med sin tobak, men de ignorerar fullständigt att de därmed också förgiftar alla andra och naturen. Har du åkt tåg genom norra Attika?"

"Inte ännu."

"Där har brunnit skogar. Hela gränslandet mellan Attika och Beotien är uppbrunnet. På tågen röker alla greker och struntar fullständigt i om kupén är för icke rökare. Minoriteten icke rökare är för beskedlig för att våga protestera. Ut genom tågfönstren slänger grekerna sina förbrukade matpaket med papper, plastpåsar och mest av allt cigarettfimpar. Antagligen är det en osläckt cigarettfimp utslängd från ett öppet tågfönster som satt eld på alla Attikas återstående skogar. Så förbannat sorglösa, tanklösa och ansvarslösa är dessa hektiska ytliga greker."

"Men du röker själv."

"Tyvärr är jag inte ensam. Men jag slänger åtminstone inte fimpar."

Jag var mycket besviken över återbudet från Indien, och vi diskuterade den saken ingående. "Den konferensen hade behövts just för att den i Rio var tämligen misslyckad. Där sades det inte ett ord om befolkningsexplosionens problem på grund av rädsla för omänskliga debatter. I Indien däremot och framför allt läkare emellan hade den saken kunnat dryftas ordentligt."

Jag formligen befallde honom att resa till Indien i alla fall eftersom han hade möjligheten. "Mr Singh vet kanske mest i världen om sådant som för de flesta människor är farligt att veta någonting om. Han är ju både politiker och brahmin och vetenskapsman. Du måste träffa honom och höra vad de andra dussin läkare har

sagt, och du måste sedan dokumentera allt, som du gjorde i Egypten, och informera mig. Annars förlåter jag dig aldrig.

Men res inte till Bangalore. Där spiller du bara tid. Det är inte Indien. Det är som en modern europeisk storstad, som Milano eller Frankfurt. Sådant har du nog av i Europa. Försök att få mr Singh att möta dig i Goa i stället eller träffa honom på en mer indisk plats, exempelvis Benares."

När jag sedan tog tåget från Athen norrut måste jag än en gång konstatera, att grekerna kastade vad som helst ut genom tågfönstrena och till och med osläckta fimpar. De tänkte väl att deras skogar hade brunnit färdigt för i år, om de tänkte alls.

Samma dag jag kom till Bulgarien inträffade en politisk kris. Det turkiska minoritetspartiet (10%), som sedan valet förra året stött demokraterna mot kommunisterna, beslöt plötsligt att stödja kommunisterna mot demokraterna. Eftersom demokraterna inte hade absolut majoritet i parlamentet bröt det ut en allvarlig regeringskris med skriande folkmassor utanför parlamentet och fullt polispådrag med avspärrningar och militärförstärkning. Jag lämnade Bulgarien innan krisen lösts för att återkomma senare.

Turkbulgarerna hör till Balkans olycksaliga muslimska minoriteter. En annan är bosnierna, som serberna vill utrota, varför bosnierna ger igen med samma mynt och får förstärkning från Iran både med vapen och fanatiska soldater som gärna låter sig bli martyrer för islam.

Turkarna i Bulgarien var alltid förtryckta av kommunisterna, men efter att kommunisterna förlorade valet i fjol kom turkarnas parti i vågmästarställning. Sedan dess har de manövrerat sig till oerhörda privilegier i Bulgarien som de aldrig kunnat drömma om tidigare. Alltså fick de det lika bra under demokraternas regim som de tidigare haft det dåligt. Och nu plötsligt beslutar sig alltså dessa turkar i Bulgarien för att stödja de kommunisterna som för bara några år sedan hotade tvångsomvända, tvångsdöpa och tvångsundervisa turkarna i ett nytt påtvingat modersmål. Fenomenet är politiskt oförklarligt och kan endast förklaras genom de mycket speciella rådande Balkanförhållandena.

Vad är att göra? Tyvärr framstår mer och mer det islamska problemet som världens svåraste politiska problem. Dess anatomi är enkel: islamska fundamentalister gör sig politiskt omöjliga. Problemet växer genom att fler och fler muslimer blir fundamentalister. Iran vill göra Bosnien till en fundamentalistiskt muslimsk stat, trängt som Bosnien är av serberna accepterar Bosnien denna våldsamt hjälpsamt hand, varpå det jugoslaviska inbördes- och upplösningskriget ständigt förvärras. Och tyvärr är det inte mycket som står i omvärldens makt att göra så länge ortodoxa serber och fundamentalistiska muslimer, båda parter lika fanatiskt hårdnackade, behagar fortsätta att decimera varandra av hjärtans lust. Redan Tito, Jugoslaviens store fredsdiktator i närmare 40 år, ägnade sin huvudsakliga energi åt att massakrera sina stipulerade fiender, och de inhemska offren för hans regim blev åtminstone 300,000.

Glöm Jugoslavien. Men det är värt att rädda Bulgarien. De kommunisterna som finns kvar i öst tror tyvärr fortfarande på sina lögnar, de är fortfarande maktlystna, och de uppträder hotfullt. Samtidigt är de politiskt lika omöjliga som de islamska fundamentalisterna.

Den andra sidan av saken: på tåget till Konstantinopel fick jag sällskap av två turkar. De hade sin firma och arbetade i Bulgarien men hade turkiska pass. När de i Plovdiv skulle köpa biljett till Adrianopel fick de biljetter bara till gränsen. De rekommenderades att därifrån sedan köpa nya extra biljetter till vart de skulle i

Turkiet. Godtrogna och ödmjuka gjorde de som de blivit tillradda. På tåget satte konduktören fast dem. Den extra biljetten till Adrianopel hade bara kostat fem kronor (20 leva). Konduktören ville bötfälla dem för oriktiga biljetter och tvinga dem att betala 45 dollar, emedan de dessutom medförde varor. Bara för att de var turkar behandlades de alltså i Bulgarien som rättslösa som det var tillåtet att behandla precis hur som helst.

Även min vän Manfred i Konstantinopel uppträdde till turkarnas försvar. "Du måste medge att de vanligen är vänliga, ödmjuka och tillmötesgående. Om du jämför dem med grekerna måste grekerna framstå som mera snobbiga, viktiga, tillgjorda och överlägsna. Naturligtvis kan ingenting slå grekerna med deras historia och kultur, men samtidigt är en sådan stolthet och självmedvetenhet som deras ganska betänklig. Bysantinismen var trots all sin stabilitet en återvändsgränd i sin extrema egocentricitet som gjorde sig själv tidvis avskryvård i hela världens ögon. Det var inte muslimerna som krossade Konstantinopel, utan det var korsfararna 1204. 1453 blev bara den avgörande dödsstöten efter en 250 års fåfång dödskamp mot historien, den egna maktlösheten och den egna fåfängan.

Emellertid övertog sultanerna den bysantinska situationen med dess fallenhet för kronisk komplicerad av det egna sjukliga tillståndet, och sultanerna slutade inte mycket bättre än bysantinerna. Säg vad man vill om Atatürk, men han räddade faktiskt Turkiet. Tack vare honom är Turkiet och turkarna mera europeiska än asiatiska, de har ett latinskt alfabet, av alla muslimska stater är de den mest moderna och sekulariserade, och turkarnas naturliga ödmjukhet som ett resultat av fem hundra års diktatur och förtryck är oerhört vinnande hos alla turister, och även som utvandrare är de arbetsamma och i regel pålitliga. Kort sagt, Turkiet förtjänar ett äntligt europeiskt erkännande, även om ett sådant är omöjligt på grund av framför allt grekernas och bulgarernas historiska erfarenheter av turkarna som förtryckare, roffare och slaktare."

Emellertid kan man råka illa ut även för turkar. Min vän Alexandros, begåvad student och konstnär, reste från Konstantinopel till Frankfurt och medförde en vanlig turistkamera. Turkiska tullen ville ha 40 dollar för att låta kameran passera. Tyvärr hade Alexandros inte 40 dollar. Hellre än att provocera turkarna ytterligare lät han dem få sin kamera, som han huvudsakligen fotograferat Konstantinopelianska turistvyer och dokumenterat sina egna mycket väl utförda konstverk med. Den turkiska tullkommissarien sålde antagligen kameran vidare och gjorde sig en nätt svart extrainkomst, medan alla Alexandros tagna bilder gick förlorade.

"Grekernas och bulgarernas historiska erfarenheter av turkarna som förtryckare, roffare och slaktare" aktualiseras dessutom idag genom att kurderna får göra samma historiska erfarenhet.

Jotka menar att alla religioner är kvalificerade bedrägerier och att alla religiösa ledare från Moses till Khomeini varit brottsliga skurkar som enbart agerat utifrån egna personliga och i högsta grad egoistiska värderingar. Hon menar att hela kyrkohistorien bara handlat om förtryck från början till slut och att den kristna kyrkan bara varit ett medel för maktlystna fanatiker att förtrycka människomassorna med genom att bestämma vad som är att tro på genom etablerandet av dogmer som genomdrivits med våld obeaktande av vad Jesus sagt och vad som egentligen står i Bibeln. Till och med Jesus menar hon att var en bedragare då han hävdade att han var Guds Son, en teologisk och praktisk omöjlighet, då Gud inte vore Gud om han inte vore absolut ensam som sådan. Hela islam fördömer hon som en primitiv förtryckarideologi, och även judarna menar hon att alltid konspirerat mot hela

mänskligheten, och som sitt bästa bevis för denna hypotes framlägger hon att enbart judar skulle ha legat bakom kommunismen och den ryska revolutionen. Hon menar bestämt att Lenin var halvjud, att Stalins hustru var judinna och att Hitler var kvartsjud.

Jag framlade dessa synpunkter för min lärde vän Alexandros från Alexandria, en egyptisk grek som hade det typiskt klassiska gamla egyptiska faraoanletet med smal haka, lång näsa och mycket egendomliga kattögon. Jag hoppades just från en representant för det gamla lärda och universalistiska Alexandria eventuellt på något bärande motargument mot den gamla lejoninnans (72 år) svador.

Han presenterade också ett motargument vars natur dock förvånade mig. "Det kan väl hända," menade han, "att Moses verkligen var världens förste religiöse fanatiker, att Jesus gick ett steg för långt när han menade sig vara Guds Son, (om han verkligen gjorde det,) och att islam gick för långt genom förkunnandet av det heliga kriget. Men antag att dessa religioner verkligen berövades alla sina oegentligheter. Vad skulle då finnas kvar? Endast synagogan skulle klara sig oförändrad, men antag att Maria berövades sin funktion som Guds Moder, antag att treenighetsläran upphävdes, antag att Kristus accepterades blott som en människa, och antag att alla fantasier om änglar och helgon, helveten och paradiset skulle upphöra, vad skulle då återstå av den kristna världen? Skulle du ha hjärta att beröva alla kristna präster deras skrudar och ceremonier, beröva kyrkorna deras utsmyckningar av änglar och helgon och Josef och Maria, beröva kyrkomusiken alla texter som med ens skulle bli meningslösa och beröva gudstjänsten alla litanior och trosbekännelser och böner och högstämda hymner som Gloria?"

Utan den kristna kyrkan skulle hela västvärlden reduceras till bara tom och ful egoistisk materialism utan skönhet och kärlek. De oändliga massorna i den islamska världen skulle berövas det enda som de har att tro på. Även för dem skulle all kärlek, vänlighet och anledning till godhet ta slut. Och försök säga till en jude att Moses var en bedragare. Det går bara inte. Hur rätt din gamla väninna än har i vissa avseenden, så skulle konsekvenserna av hennes argument ha förödande konsekvenser för hela mänskligheten, då den främsta motivationen till all högre strävan mot skönhet, kultur och idealism skulle berövas åtminstone de flesta. Hennes argument må vara riktiga ur strikt förnufts synpunkt, men de är omänskligt hjärtlösa och kortsynta."

Och jag tackade Gud för att det gamla Alexandria alltjämt existerade.

På tåget från Sofia till Athen förekom det ett ansevärt antal lustiga ryssar. De hade alla suttit tre dagar på samma tåg från Moskva, två av dem förekom i min kupé och var båda tanter av det robustaste slaget, utseendetypen kulstötterskor. Den ena var storrysk och den andra var lillrysk, och de var oerhört bestyrssamma hela natten, emedan de frös, emedan tågfönstrets mekanism var trasig, varför det drog och särskilt på den storryska, den största, som satt närmast, som det blåste rakt på. En natt i de bulgariska bergen kan vara ganska kall om det drar. Denna imposanta men mycket kultiverade storryska dam genomförde metodiskt det mycket långsamma och tålmodsprövande arbetet att täta hela tågfönstret medelst små pappersremmar, som hon rev från någon sorts rysk katalog och pressade in i skarvarna med hjälp av min kniv. Hennes ganska omfattande bagage var ytterst väl fastsurrat med olika rep och remmar vid en liten behändig rullvagn, och när tullen vid gränsen skulle undersöka allas bagage uppstod det problem med hennes, då det var så ordentligt fastsurrat. Hon hade antagligen tänkt att det skulle förbli så ända till Athen. Praktisk som hon var såg hon dock ingen annan råd än att drastiskt skära av alla rep och remmar med min kniv, varvid troligen ett dygns arbete omintetgjordes. När tullen

var färdig med sin undersökning och även sökt efter rymlingar och flyktingar under allas sitsar, så var hela kupén översållad av olika spridda delar av olika ryska mänskors inspekterade bagage. Det mesta av de patetiskt spridda delarna var storryskans. Likväl företog hon sig heroiskt och utan den minsta tvekan det omfattande företaget att åter surra fast allt sitt bagage vid sin behändiga lilla vagn igen, som det en gång hade varit. Klockan sex på morgonen var hon tack vare lillryskans och min assistans någorlunda färdig och hade då sett sig nödsakad att skarva extra med några rullar medhavd gasbinda.

Två andra ryssar i samma vagn blev mina synnerliga vänner, och de fick mig att lova att komma och hälsa på dem i Moskva. De utrustade mig med sina namn, adresser och telefonnummer, de var båda entusiastiska tennisspelare, så om jag kommer till Moskva någon gång lär jag nog ringa upp dem och åtminstone kontrollera att dessa båda helt entusiastiska farbröder fortfarande lever. De hette Sasja och Valja (Valentin).

Trots sina finskurna pappersremсор runt hela fönstret förkylde sig de båda tanterna under natten, så de behagade stanna kvar i Thessaloniki för att hämta andan, slicka sina sår och förfriska sig. Deras platser övertogs i stället av två unga engelskor, som när dagen i Grekland blev för het energiskt och metodiskt tog sig före att avlägsna samtliga pappersremсор instoppade runt hela fönstret, varvid en hel natts mödosamt arbete beslutsamt omintetgjordes, varefter dock detta hårt bearbetade fönster åter kunde öppnas och brukas till det nyttiga ändamålet att släppa in frisk hälsosam luft, som nu dock var lika het som den i bergen i Bulgarien varit kall. Det var då bara jag kvar i kupén som kände till hemligheten med det vadderade fönstret, som hållit två väl vadderade ryskor så extremt sysselsatta en hel natt att de överansträngt sig och ådragit sig förkylningar, men jag nämnde ingenting av hela den romanen för engelskorna.

I Athen sammanträffade jag på nytt med pianisten Lanciai, som meddelade mig nya högtintressanta nyheter från Indien. (Jag hade i Konstantinopel fått bud om att jag måste återbesöka Athen. Därför skrotades Jugoslavien.) I all korthet gäller det för honom att vara i Benares den 15.11, då både herr Singh och Westerberg kommer att vara där då. Vilka andra som eventuellt kommer att dyka upp vid tillfället visste vi ännu inte. Således är hans Indienresa redan helprogrammerad: flyg till Goa den 9.11, några dagar där hos våra vänner, tåg till Benares, kanske Agra på återvägen, och åter till Goa. Jag berättade för honom om min vän Alexandros' argument från Alexandria, och han var mycket nöjd. "Med det argumentet, som egentligen bara går ut på hänsynstagande även till hedniska företeelser, kan jag möta hela Asien. Men om jag känner hinduismen och buddhisterna rätt kommer din alexandrinske väns försvar för kristendomen inte att vara tillfyllest för islam."

Jag berättade även för honom om den pågående politiska krisen i Bulgarien och om mina samtal med ryssarna på tåget. Jag kunde dock samtidigt lugna honom: "Kommunisterna i Bulgarien har ingen chans. Rysslands kommunister kan aldrig resa sig mera, och även om de gjorde det skulle det i så fall bli bara för att falla desto djupare. Samma sak i Bulgarien. Kommunismen har förlorat sin grund och gjort sig vedervärdig för alla tider. Socialismen har inträtt i sin ålderdom och nästan redan i sin senilitet och kan bara självdö om den inte fattar att den redan blivit en anakronism. Vilka stöder kommunismen i Bulgarien? De gamla och ärkekonservativa. Och ungdomen? De föredrar popmusik och coca-cola. Alltså har kommunismen ingen chans."

Vi hade en angenäm lunch i en trädgård i Plaka, och vi diskuterade även Italiens och Greklands olikheter. Jag förvånade honom med att föredra Italien.

"Vi får inte glömma, att Antiken dog ut i Grekland genom kristendomen och Konstantinopels fall, medan den överlevde i Italien. Hela det historiska fenomenet renässansen var uteslutande en italiensk företeelse, som helt pånyttfödde hela Antiken med alla dess estetiska ideal, medan Grekland aldrig hade någon renässans utom i liten men desto mer blodig utsträckning på 1800-talet mest genom skotten Lord Byrons initiativ. Och turkarna hade aldrig kunnat erövra Konstantinopel om inte grekerna själva förrätt sin konung och själva valt den turkiska överhögheten av krassa skattetekniska skäl."

"Men venetianarna bombade Akropolis," var det enda motargument han kunde komma med.

"Det har du rätt i, och det var även venetianarna i Italien som först vägrade Konstantinopel sin hjälp, medan genuesarna ställde upp. Det huvudsakliga förräderiet skedde dock genom grekerna själva. Problemet med grekerna är att de aldrig kunnat lita på varandra, medan italienarna ändå en gång lyckades förena sig under Rom."

"Men var inte det största förräderiet mot Konstantinopel, när Västeuropa riktade det fjärde korståget mot staden och då redan plundrade den och gjorde den försvarslös mot turkarna?"

Jag gav honom rätt i detta. Således gav vi båda varandra mest rätt hela tiden.

Därmed var resan fullbordad med alla iscensättningar för Indienresan, och det återstod bara att fara hem.

Båten från Patras till Brindisi var översållad av unga interrailresenärer, som låg överallt på däck, i matsalarna, på golven och särskilt där det var tillträde förbjudet. Interrailsystemet är hotat inför nästa år, och på sätt och vis kan man förstå varför: interrailungdomarna är fullständigt hänsynslösa och tänker bara på sig själva. När jag tog tåget från Brindisi och öppnade dörren till en kupé och artigt frågade dess enda ockupant om jag fick ta plats, svarade hon på engelska: "Nej, allt är upptaget, för vi är fyra stycken," och stängde snabbt dörren för min näsa. Kupén var dock byggd för sex passagerare.

Interrailungdomarna är dock inte så skrymmande som deras bagage. De bär ofta på ryggsäckar som är större än de själva med extra föremål dessutom som dinglar ifrån dem, såsom kastruller, skopor, muggar och inhandlat gods. Dessa kamelbördor använder de ej sällan som effektiva bakdelssläggor, som är mycket hårdare och tuffare än armbågar. Det räcker med att en sådan ungdom med en sådan koffert på ryggen viftar litet med svansen, och ett helt kompani ligger nermejat bakom honom. De unga tågloffarna är vanligen lika ytliga som de är unga, och jag har aldrig träffat någon intressant interrailresenär av yngre datum som jag fått ut något av. Man kan till och med förstå att vissa lustiga bovar i Turkiet, Marocko och Italien helt naturligt ser interrailungdomar som fullständigt lovliga byten för nedsövning och totalplundring. Vem har inte hört talas om interrail-"offer" som vaknat upp efter en rolig kväll någonstans i Neapel, Istanbul eller Tangier utan en tråd kvar på kroppen och med en baksmälla för sex månader framåt av betydligt mer än bara knock-out-droppar.

Resans allra värsta tågetapp blev emellertid en nattågs-sittresa från Venedig till Rom. I min kupé förekom det bara en ung grön polack utom jag. I Padua (halv ett på natten) översvämmades kupén av sju stökiga negrer, som oavbrutet talade i mun på varandra med höga röster på sitt gutturala hugga-bugga-språk, och som dessutom

var alldeles ovanligt frenetiskt bestyrssamma samtidigt, som om de hade hela Afrikas inre kaotiska angelägenheter att ordna upp på en gång med det samma. Dessutom yrkade de på att få åka med öppet fönster i den kalla natten. Polacken försvann snart frivilligt och spårlöst genom att dra sig ut baklänges. Det var en icke-rökar-kupé, jag reser bara i sådana, och när de sju bestyrssamma, munviga och gällt falsettröstade negrerna satte i gång med att röka allesammans på en gång sade jag ifrån. Effekten blev märkvärdig. Inom en minut försvann alla negrer från kupén frivilligt, spårlöst och under total oordning, panik och kaos, som om de hade fått en ond ande i kupén. Det var som om de flydde för sina liv. Det tog sedan sin lilla tid innan de vågade sig tillbaka igen. Men när de väl var tillbaka fortsatte de med sin frenetiska hugga- bugga-debatt, deras bagage fortsatte att ramla ner i huvudena på dem igen från hyllorna, de tycktes inte kunna lära sig att kontrollera detta, och de till och med ifrågasatte det att jag vågade stänga fönstret, fastän jag satt mitt i draget. "Varför stänger du fönstret?" frågade de (klockan två på natten). "Därför att jag fryser," sade jag. Tyvärr har jag aldrig någonsin träffat eller sett någon intellektuell neger, fastän jag inte skulle ha något emot att göra det.

Negrerna försvann för sista gången i Bologna och efterträddes av en vacker ung florentinska samt en oförskömm odräglig fullständigt vidrig playboy-typ, som ansatte henne med erbjudanden ända tills de steg av i Prato. De rökte och struntade i mig. En annan ung man ockuperade två tredjedelar av kupén med att vräka sig för att få sig sin sömn medan jag blev inklämd i ett hörn. När han försvann i Teróntola avlöstes han omedelbart (klockan sex på morgonen) av en äldre man som rökte. Jag påpekade genast för honom att det var en kupé för icke-rökare, varpå han gav mig världens utskällning, som om jag var den första i hela hans liv som någonsin hade vågat sticka upp mot honom. Han såg dessutom hur det såg ut i kupén med cigarettfimpar efter ungdomarna, förskräckta matrester efter negrernas kaotiska improviserade måltider, fotavtryck av alla nattens slynglar på sitsarna, osv, och jag fick skulden för allt. Ibland är det inte alldeles bra att kunna det lokala tungomålet. För honom var det fullständigt likgiltigt att tåget kom ända från Moskva och jag från Skottland.

Efter denna tredygnspar av intellektuell svält hade jag dock Kerstin att uppsöka i Rom för andra gången, vilket behövdes, ty inga umbäranden i form av svält, nattvak, strapatser, kyla, hetta och evigt rullande tåginfernon är så svåra som det att nödgas umgås med människor som är totalt utan intellektuella vingar.

Den mest nedslående upplevelsen av alla var dock den konkreta erfarenheten av narkotikamissbrukets frammarsch i länder som Sicilien och Grekland. Man hade trott att sådana spontana kulturländer skulle klara sig undan en sådan förnedrande plåga, men till och med i Grekland kom det vid ett tillfälle, när jag råkade vara ensam i min kupé, in två sympatiska unga män som bad att få röka cannabis hos mig med den ursäkten att min kupé var ledigast i tåget. Jag sade bestämt nej men berömde dem samtidigt för att de varit så goda och frågat. De fick dra vidare med otillfredsställt behov och lämna mig med en bitter och beklaglig avsmak inför fenomenet att unga och friska och sköna män faktiskt frivilligt röker sönder sina hjärnor av ren falsk sinnlighet. Kerstin hänförde behovet av högtalarförstärkt rockmusik och Jotka stressiga sportprogram på TV till samma manliga behov av självhjärntvätt. Varför dominerar inte i stället behovet av intellektuell utbildning och utveckling, som borde vara mera naturligt, och som definitivt är mera sunt och konstruktivt?

I Venedig fick jag dock resans mest smickrande komplimang. En mycket ödmjuk och finkänslig kypare frågade mig efter min avslutade måltid om jag möjligen var en ortodox munk. Tyvärr måste jag göra honom besviken, men samtidigt hade han ju

inte helt fel, när jag redogjorde för mitt skotska ursprung och mina intressen och försänkningar i öst, – min kontakt och relation med den ortodoxa kyrkan är ju den bästa tänkbara. Men själva komplimangen låg inte i hans felaktiga förmodan utan i den finkänsliga respekt som låg i innebörden av hans förmodan.

Det kvarstår att återge samtalet med den desillusionerade ingenjören. Han uppträdde i Villa San Giovanni mitt i natten i ett ganska färdigt tillstånd. Jag inväntade ett tåg, och det uppstod en konversation med denne vilsne gäst från någonstans. Han var yngre än jag men fullständigt gråhårig, ty han hade metodiskt bränt sitt ljus i båda ändar, hoppat av sin karriär när den verkat som mest lovande och sedan huvudsakligen ägnat sig åt kvinnor och fester. Han påminde starkt om den tidigt utbrände Errol Flynn.

Naturligtvis intresserade det mig varför han hade hoppat av, och han gav mig en oändlig förklaring. Jag ska försöka återge det viktigaste:

"Du förstår, vi ingenjörer hade världen i våra händer. Med vår överlägsna drullesäkra teknologi, med våra obegränsade resurser, med ofelbar matematisk säkerhet kunde vi göra vad vi ville med världen genom överlägsna konstruktioner. Och vad gjorde vi? Vi byggde motorvägar och skyskrapor. Vi gjorde supertankers och kalhyggen. Vi rev allt smått och sött och byggde stort och fult. Vi dränkte städerna med höghus och bilar. Vi drog fram med våra bulldozers och plattade till hela naturen. Kort sagt, vi lyckades med vår överlägsna metodik att fullständigt förfula hela världen.

Människan är ur teknologisk synpunkt en gud som besitter alla medel till att kunna konstruera och förstöra vad hon vill. Men hon saknar totalt en guds omdömesförmåga. Förnuftsmässigt blir hon aldrig mer än ett barn som leker med klotsar och som förstör vad hon än bygger upp. Med detta gudomliga tekniska kunnande kunde vi ha gjort 1900-talet till historiens mest gyllene era av konstruktiv skönhet. Och vad blev det? Pannkaka! Två världskrig och atombomben!

Jag lämnade allt och har inte ens en fast bostad. De enda vettiga människorna i världen idag är för mig hantverkarna, som inskränker sig till att bara skapa med sina blotta händer. De är naturliga. De är enbart konstruktiva och åstadkommer varken skada eller fulhet. Men hela teknologin är bara en monstruös frestelse för människan till storhetsvansinnigt självsvald, och majoriteten av mänskligheten föll för den frestelsen. Därför är världen så ful och miljöförstörd som den är idag."

Mitt tåg anlände, och jag måste avbryta konversationen, men han insisterade på att få fortsätta den någon annanstans. Vi kom överens om en träff i Verona vid Piazza Bra den 5 oktober på eftermiddagen, och för säkerhets skull skrev jag upp det åt honom. Den eftermiddagen gick jag fyra gånger till Piazza Bra, men den gråhåriga unge Vito var inte där. Han hade kanske upptagits av nya vilda fester och kvinnor eller kommit bort i den storm som översköljde hela Italien 4-6 oktober. När jag lämnade Verona brusade Adige vilt i högsta tänkbara vattenstånd medan blixarna flammade explosivt ovan de hotande mörka och vilt rusande molnen. Det var som om Vito genom sin frånvaro endast desto starkare betonade sitt anathema över den tekniska människan och illustrerade sin demonstration genom hela naturen.

Från Verona till München hade jag sällskap av tre tyskar, vilkas huvudsakliga samtalsämne var hur de alla hade plundrats mest i Rom och Florens – inte i Sicilien, Kalabrien eller Neapel, och inte i norr, utan i Rom och Florens. De var överens om att aldrig mera besöka Italien och tänkte i stället satsa på Norge och Finland i

fortsättningen. Tydligt utgör numera även tysktalande turister lovliga byten i Italien, då det ju finns österrikare och tyskar överallt där och då de alla har pengar.

Ekonomiskt blev resan dyrare än vanligt dels på grund av en extra dag i det dyraste landet Grekland, där jag alltid blir ohjälpligt slösaktig, och dels till följd av en italiensk devalvering, som inträffade dagen efter att jag växlat ett ansevärt belopp, och som inte hjälptes av att den italienska valutan sedan ytterligare försämrades.

Tidsmässigt gick resan inte heller ihop. Trettio dagar är inte tillräckligt att fördela rättvist mellan sju olika stödpunkter kring Medelhavet (:Grasse vid Cannes, Verona, Rom, Palermo, Athen, Sofia, Konstantinopel.) Flera av mina vänner och kontakter blev lidande och även jag. För första gången hade jag inte ens tid till att besöka min bror på återvägen. Man ser längtande fram emot den dag när man äntligen kan börja resa på allvar utan vare sig ekonomisk eller tidsmässig begränsning.

8.9 - 7.10.1992.

Vi hoppar här över resten av Max Chablons läsning av doktor Sandys alltför omfattande resa.

11.

Jag lyfte blicken från läsningen. "Och sedan kom du hit?" frågade jag.

"Ja. Jag stannade i Verona ett tag för att se några excellenta Shakespeareföreställningar på amfiteatern och några pampiga operaföreställningar på arenan. Sedan fick jag bud om att jag skulle möta dig här."

"Det är allt mycket bra," sade jag och sänkte blicken, "men här är mycket som saknas."

"Vad då?" frågade den lille doktorn med tillspetsad uppmärksamhet.

"Här är något som inte stämmer."

"Och vad är det som inte stämmer?" Även han sänkte blicken.

"Alltsammans är en förfalskning."

"Och varför tror du det?"

"Doktor Sandy, denna reseskildring har inte skrivits av er. Den har skrivits av en rabiät motståndare till rökning. Men ni, doktor Sandy, röker och röker mycket. Ni skulle aldrig sätta er i en kupé för icke-rökare."

Han tog ut pipan och knackade ut tobaken. "En träffande iakttagelse, min vän. Jag är glad att ni gjorde den. Annars hade vi inte kunnat gå vidare."

Jag tittade frågande på honom.

"Det är likgiltigt vem som har dokumenterat dessa resesamtal," fortsatte han. "Jag kunde som ledtråd till källan ange det enda stället där en skotte tas upp i diskussionen, men det är inte väsentligt. Det väsentliga är att du har genomskådat min förklädnad. Därigenom kan jag även avslöja det väsentligaste."

Han tände en ny pipa, sänkte rösten och böjde sig fram emot mig.

"Jag kan inte fara till Indien och inte den här resenären heller. Du måste göra det."

"Jag? Varför jag?" Jag låtsades ovillig. Det hörde till teatern.

"Min vän, det är mycket skumt som pågår i världen idag. Du har varit med länge. Du vet vad det handlar om. Du har haft med några av vår tids värsta skurkar att göra tidigare. Du känner ondskan och kan ta strupgrepp på den. Det kan kanske ingen annan."

"Förklara vad du menar."

"Doktor Solomon Gold är i farten igen."

"Nej!" Jag häpnade. Det fattades bara detta. "Det är omöjligt! Jag trodde han satt inspärrad på sinnessjukhus för gott!"

"Han lyckades genomföra en av sina legendariska flykter, men hans flykt hemlighölls. Vet du var han höll hus?"

"Var det inte i Sverige någonstans?"

"Han satt inne på ett obskyrt lokalt sinnessjukhus i Göteborg, det landets största hamnstad, bland annat för smuggling av 17 kilo heroin. Hans läkare tog honom aldrig på allvar. För dem var han bara en fullständig knäppis. Men doktor Solomon Gold har alltid menat allvar."

"Det vet vi som känner honom."

"Hans läkare har aldrig känt honom, och som läkare själv har han alltid kunnat dupera andra läkare. Det obskyra svenska mentalsjukhuset gjorde inget väsen av hans försvinnande, snarast ryckte de på axlarna och var glada åt att det blev en knäppis mindre på sjukhuset, och därför fick vi aldrig veta om hans flykt. Han lyckades sedan med konststycket att hålla sig undan i tre år."

"När rymde han?"

"Våren 1989. Först i år har han gjort sig kännbar igen."

"Var är han? Vad gör han?"

"Vi vet inte var han är. Men vi vet något av vad han gör."

"Låt mig gissa. Han hjälper gammalkommunisterna i öst."

"Nej, faktiskt inte. Vad han gör är betydligt värre."

"Låt höra."

"Han har experimenterat fram en ny drog."

"Det är just likt honom. Nå?"

"Denna drog är något av det mest djävulska som någonsin framställts i ett laboratorium. Efter omfattande neurologiska forskningar har han framställt en nervmedicin, som injiceras. Dess ämne upptas av nervsystemet, och de första effekterna blir som vid ett smärre epileptiskt anfall. Men kramperna och ryckningarna går snart över, och därefter har patienten inga nerver mer."

"Inga nerver? Vad menar du?"

"Denna drog neutraliserar hela nervsystemet, så att patienten blir fullständigt okänslig. Han känner ingen smärta längre vad han än gör, och du kan kanske föreställa dig vad det innebär. Patienten blir fullständigt orädd för allt. Vad han än gör så behöver han aldrig vara rädd för att det ska göra ont. Frukten för smärtan, det som mest av allt hållit människan i schack, sätts fullkomligt ur spel av denna drog. Antag sedan att alla världens kriminella element får tillgång till denna drog."

"Och bieffekterna?"

"De är inte kända ännu. Men en egenhet har visat sig. En injektion är inte stabil. Efter en tid blir nerverna normala igen. Det varierar mellan tre dagar och en vecka. Då kommer även känseln och smärtorna tillbaka och eventuellt nya smärtor som man samlat på sig under verkningstiden. Resultatet av detta blir ett skriande behov efter en ny injektion. Du kan tänka dig följderna. Beroendet blir nästan omedelbart totalt. En enda abstinens är mer än vad en vanlig människa klarar av. Upplever han en enda abstinens så blir det den sista."

"Jag förstår."

"Och det är inte allt. Han experimenterar även med seismologi. Han har varit i kontakt med Saddam Hussein och Khadaffi och även med den ryska tredagarsjuntan förra året. Han skryter med att han kan åstadkomma jordbävningar och att han själv kan utlösa dem var han vill."

"Tror du på det?"

"Vi känner honom sedan gammalt. Vi vet att han alltid varit storhetsvansinnig. Men tyvärr har det ibland visat sig att han inte bara ljugit."

"Så du vill att jag ska lokalisera doktor Solomon Gold och sätta dit honom?"

"Inte bara. Det är bara en detalj av programmet. Mycket har hänt i världen under de senaste tre åren, och den värde doktorn kan inte ligga bakom allt. Men en egendomlig sak hände för drygt ett år sedan, som också är ett oroväckande symptom."

"Berätta."

"Den mycket ansedda amerikanska tidskriften *Time* publicerade en nio sidor lång artikel som utgjorde ett drastiskt angrepp på en firma som kallar sig Scientologykyrkan."

"Jag känner till den firman. De menar sig utgöra en religion, men de tjänar stora pengar på sin verksamhet."

"Det gör också Moonrörelsen och andra moderna religioner. Det är ingenting ovanligt. Men det ovanliga är att en så seriös tidskrift som *Time*, som är politisk, ägnar nio sidor åt att få en opolitisk religion. Artikeln väckte uppmärksamhet därigenom, men få var de som brydde sig om att forska i vad som eventuellt låg bakom."

"Vad låg bakom?"

"Resultaten var intressanta. Som läkare hade jag ett visst intresse av dem. För det första: vad hade denna kapitalistiska kyrka gjort för att ådra sig *Times* totala ursinne? Vad som skiljer denna kyrka från andra kyrkor är att den menar sig veta mera än hela psykiatrin om psykosomatiska sjukdomar och deras botande. Den tar totalt avstånd från så kallad psykisk medicinering; den menar alltså att själsliga sjukdomar inte kan botas med vetenskapliga medel och är mycket konsekvent därvidlag. Därigenom är den alla läkemedelsfirmors svurna fiende. Det visade sig att majoriteten aktier i tidskriften *Time* innehades av en läkemedelsfirma som just Scientologykyrkan särskilt starkt angripit som lanserare av nya droger i form av läkemedel."

"Som allt amerikanskt var det alltså bara ekonomiska intressen som låg bakom angreppet."

"Tyvärr är det bara uppenbart för ett fåtal. Amerikanerna själva tittar aldrig bakom sina egna kulisser, och de tror allt vad tidningarna skriver. Alltså sade hela Amerika usch åt Scientologykyrkans kapitalistiska metoder och fortsatte köpa lugnande medel, ge amfetamin åt överaktiva barn och tvinga patienter till underkastelse genom psykiska droger som förvandlade dem till livsfarliga psykopater. Jag har material på allt detta men vill inte tråka ut dig med att här gå in på alla detaljer."

"Fortsätt."

"I denna reseberättelse finns det omtalat ett besök hos en svensk kvinna i Rom."

"Helbrägdagörerskan med esoterisk astrologi och ekumenisk egyptologi."

"Just hon. Jag har träffat henne och talat med henne. Hon är en imponerande dam som genomskådar allt. Med henne diskuterade jag mycket alternativa mediciner och läkarvetenskapen. Det visade sig att jag inte kunde ge henne någon ny information. Hon visste redan allt. 'Personligen,' sade hon, 'har jag ingenting med läkare att göra. Jag lämnar läkarvetenskapen i fred på det att den må lämna mig i fred. Men mest är det för att jag inte vill bli smittad av läkarvetenskapens sjukdom.' Och hon menade att dess sjukdom, som höll hela världen kroniskt korrumpad, var att skriva ut mediciner mot allt och göra så många som möjligt till läkemedelsnarkomaner. 'Det är

en läkares plikt,' sade hon, 'att se till att en patient som går ut genom dörren alltid kommer tillbaka.' Och medlet att få patienter att alltid komma tillbaka var att hålla dem förslavade genom droger i medicinsk förklädnad.

Jag sade då till henne: 'Men konsekvensen av ert resonemang skulle ju då vara, att världens mäktigaste narkotikakartell är läkemedelsbolagen.'

Hon svarade inte, men hon hade fått mig att säga det själv."

Detta var onekligen brydsamma upplysningar. Jag smälte dem en aning innan jag frågade:

"Och hur kommer Indien in i bilden?"

"Aids är ett problem för sig som ytterligare komplicerar världshälsobilden och som ytterligare ger pengar i fickan åt folk som bara sysslar med framställning av nya droger. Vi vill veta vad de har talat om i Indien. Du blir väl omhändertagen där av mina personliga kontakter, och de ska lita på dig som de litar på mig. De vet redan vem du är."

"Och varför åker du inte själv?"

"Du är mera erfaren. Du har ett långt förflutet som agent, och du känner gamla uvar som den där doktor Solomon Gold, som jag aldrig sett och alltid betvivlat att existerar. Dessutom har jag just nu alltför många järn i elden."

"Som vad då?"

"Kriget i Jugoslavien, krisen i Bulgarien, den turkiska soppan med kurder och kommunister mot regimen som får hjälp till terror mot den kurdiska minoriteten av både Irak och Amerika och annat sådant. Jag sitter fast i Balkanträsket."

Jag hämtade andan. "Det är en sak ni inte känner till om mig."

"Vad då?"

"Jag är ogift."

"Det är ingen nyhet."

"Men ni vet inte varför jag är ogift."

"Du har väl aldrig velat dela ditt ständiga riskerande av livet med en fru."

"Det är inte bara det. Jag får anfall ibland."

"Vad då för anfall? Du är väl inte epileptiker?"

"Nej, det är läskigare än så. Jag kan klara av mina anfall själv när jag är ensam, men jag kan omöjligt ha någon annan i min närhet när jag får ett anfall."

"Inte ens en läkare?"

"Jag hade en kvinnlig läkare hos mig en gång när jag fick ett anfall. Hon blev svårt chockad och hamnade på mentalsjukhus. Jag har aldrig velat ta en sådan risk igen."

"Och därför har du förblivit ensam?"

"Ja."

"Och vad har det med Indien att göra?"

"I Indien lär det vara omöjligt att någonsin få vara ensam."

"Var inte orolig, min gosse. Där är du i gott sällskap. Där har alla samma sorts underliga sjukdomar som du. De kan inte bli chockade. De är allesammans kroniskt lika galna minst som doktor Solomon Gold. Men tala gärna med herr Singh om problemet. Han är själv epileptiker. Ni kunde utbyta intressanta erfarenheter av era extrema tillstånd."

"Jag ville bara informera om risken med att anförtro mig ett sådant förtroendeuppdrag."

"Den risken om något gör er tillräckligt kvalificerad. Jag är nöjd över att jag tycks ha funnit rätt man för rätt uppdrag."

Och han blossade på sin pipa och blickade djupt och öppet in i mina ögon som en kamrat som man kunde lita på i alla väder i evighet. Han hade åtminstone rent mjöl i påsen.

Och ute hade det slutat regna, och solen hade börjat värma naturen och förgylla livet igen. Vi lämnade vår ungerska sylta.

12.

"Det är en annan sak också," sade jag när vi gick därifrån. "Jag är inte religiös. Vad gör då en sådan som jag i Indien?"

"Här är det inte religion det handlar om. Det gäller mänsklighetens öde. Naturligtvis har ju religionen om något med mänsklighetens öde att göra, men religionen är inte det avgörande. Religionen är snarare dess resultat. Den har alltid försökt anpassa sig till mänsklighetens öde men med ofta tvivelaktigt resultat."

"Vad är då det avgörande? Enligt många är det väl Guds vilja?"

Doktorn stannade. "Blanda inte in Gud i det här. Vi har tillräckligt med problem redan. I princip ägnar sig sedan tidernas begynnelse alla religioner bara åt att grubbla över ett enda problem, som aldrig kan lösas: Finns det en Gud som råder över ödet eller inte. Ställningstagandet för har alltid varit exakt lika starkt som det emot. Ibland verkar Gud verkligen existera, när allt tycks vända sig till det bättre, och ibland tycks han verkligen inte existera, som i sjukdomen Aids och narkotikamissbruk och annat sådant. Problemet är olösligt. Lämna det utanför debatten. Befatta dig inte med det. I Indien ska du bara ta reda på vad herr Singh och hans kolleger vet som vi inte vet.

Då är dina sjukdomsanfall ett vida intressantare problem. Hur yttrar de sig?"

Kunde jag lita på honom? Han var ju läkare.

"Problemet började redan i trettonårsåldern."

"Är det förknippat med sexualiteten?"

"Det var det inte från början, men det blev det senare."

"Berätta."

"Jag minns mitt första krampanfall redan som sjuåring. Jag bet nästan av mig tungan och klöste nästan sönder händerna, och ingen kunde hålla mig i styr, för jag sparkade för våldsamt. Efteråt skämdes jag förfärligt mest för att de mina blivit så ängsliga."

"Du hade inga men själv efteråt?"

"Tvärtom. Jag kände mig förnyad."

"Då är det inte epileptiskt."

"Nej."

"Fortsätt."

"Därmed kände jag mig förfärligt skamsen över att andra hade fått se mig i mitt tillstånd. Jag beslöt att göra vad som helst för att aldrig oroas av det igen.

Det blev fler anfall, och jag lärde mig förstå signalerna. Jag känner alltid på mig en kvart innan ungefär när ett anfall ska komma. Ibland kan jag uppskjuta anfallet en hel halvtimme, men då blir det bara desto mera våldsamt. Jag lärde mig att göra vissa förberedelser, som att sticka en trasa i munnen, låsa mina händer bakom ryggen och binda samman mina fötter, bara för att eliminera så mycket som möjligt av riskerna. Ibland kunde dock banden brista under anfallet och trasan kunde bli utspottad, så jag lärde mig att binda fast trasan ordentligt, som med en munkavle, och att även sammanbinda benen vid knävecken. För att slippa uppleva min omvärld under

anfallet band jag även en duk för ögonen och försökte jag proppa till öronen. Med åren blev min metodik allt mera raffinerad, och redan i puberteten hade jag utarbetat ett system som nästan uteslöt alla risker."

"Och då kom sexualiteten med in i bilden."

"Nej, den kom redan tidigare. Redan vid tretton år hände det att jag vid ett anfall fick säd i byxorna, och jag visste inte vad det var. Jag upplevde det som att ha pissat ner mig och att jag inte kunnat hålla igen. Det var förskräckligt pinsamt. Jag måste rådfråga min far, som förklarade vad det var."

"Berätta noga hur ett anfall känns. Hur upplever du det?"

"Det kan bäst beskrivas helt enkelt som en total död med en omedelbar total pånyttfödelse."

"Du känner alltså att du dör?"

"Varje gång är jag rädd för att jag ska dö på riktigt, jag är fullständigt medveten om möjligheten att jag kan dö, det känns som 50% chans varje gång, men varje gång hittills har jag klarat mig och bara känt mig pånyttfödd."

"Får du säd i byxorna varje gång?"

"Nej, men för säkerhets skull garderar jag mig med att sätta en dubbelvikt gammal strumpa över penisen bara för att byxorna inte ska smutsas ner om det händer."

"Och hur ofta uppträder anfallen?"

"Ytterst oregelbundet. Det kan gå månader utan att någonting händer, och det kan förekomma perioder med två anfall dagligen."

"Kan du själv suggerera fram ett anfall?"

"Nej, det är omöjligt. Det är helt och hållet något som hör samman med min biologiska natur, och över den naturkraften har jag ingen som helst kontroll. Jag kan bara gardera mig och skydda mig och min omgivning."

"Så du hinner alltid i lugn och ro före ett anfall uppsöka ett ensamt ställe för att där vidtaga dina extraordinära skyddsåtgärder för att rida ut anfallet."

"Ja."

"Vet någon något om detta utom jag?"

"Nej."

"Min vän, risken är att du en dag dör ensam på ett sätt som ingen kan bli klok på. Åtminstone finns nu jag som då skulle kunna förklara saken. Men berätta vidare. Vad är din erfarenhet av kvinnor?"

"Jag berättade faktiskt i min ungdom en gång för en läkare om mitt problem. Han är död nu. Han menade att problemet skulle upphöra av sig själv bara jag kom i sexuell kontakt med kvinnor. Det lät ju bra, och därför trodde jag gärna på det."

"Och vad hände?"

"Glad i hågen inledde jag ett förhållande med en äldre prostituerad och tog för givet att alla mina besvär skulle vara borta för alltid så fort jag genomfört ett samlag med henne."

"Berättade du för henne om problemet?"

"Nej, för om vi lyckades skulle ju problemet inte existera längre."

"Fortsätt."

"Ju mindre sagt om saken, desto bättre. Låt oss tala om något annat." Jag orkade helt enkelt inte hålla på att orda om detta. Den gode doktorn tycktes märka det. "Berätta i stället om Benares. Vad vet du om de människor som jag ska träffa där?"

"Din sjukdomsbild är ytterst intressant," genmålde doktorn, "särskilt emedan du tydligen själv inte orkar konfrontera den. Nåväl, om du känner för det kan vi återkomma till den detaljen senare. En del av männen i Benares har du redan läst om."

Vi hoppas få Kim dit också. Den du vet minst om, och den som alla vet minst om och även jag, är finländaren John Westerberg, och han är ändå egentligen primus motor i det hela. Han lär bli den intressantaste bekantskapen och hjälpen där, även om herr Singh nog förblir det intressantaste mänskliga fenomenet, och han vet mest om den aktuella kriminaliteten."

"Varför sätter ni doktor Solomon Gold i samband med denna affär i Indien?"

"En djärv förmodan. Jag har inte alls nämnt min galne kollega i det sammanhanget, men det är ändå intressant att du kopplar samman honom. Vi har faktiskt skäl att misstänka att han faktiskt förekommer någonstans där i Indien."

"Varför?"

"Det pågår en världsomspännande brottslig syndikatrörelse. Det är i rapporterna om denna vi även fått rapporten om den nya drogen. Rörelsen går under namnet *Juggernaut*."

"Vad är *Juggernaut*?"

"Är du så obildad? *Juggernaut* förekommer i den indiska mytologin. Det är ett tekniskt bulldozerartat monster som kräver människoliv i så allvarlig utsträckning att människorna själva frivilligt offerar sina liv för den. På den moderna *Juggernauts* program står totalt förslavande av alla människor genom droger och vilka droger som helst, total drogliberalism med öppnandet av alla gränser för all drogtrafik som följd, en drastisk upptrappning av våldet med uppmuntrandet av högerextremism, rasism och vapenstölder som följd, och drastiska affärskedjor med bordellkedjor."

"Det luktar onekligen doktor Solomon Gold."

"Och *Juggernauts* främsta vapen och medel fruktar vi att den nya nervdrogen är, som alternativt går under namnen *Juggernaut* och *Krishna*, guden som driver fram *Juggernaut*."

"Doktor Solomon Gold i Indien. Det låter som ett fall för Indiana Jones."

"Vi vet ingenting. Vi vågar bara spekulera, men vi inhämtar hela tiden ny information, som ständigt pekar i samma riktning."

"Jag är ingen Harrison Ford. Jag är en dödssjuk, utbränd gammal otidsenlig vrakrest från det kalla kriget."

"Just därför passar du så bra. Vi behöver just en sådan. Ingen tar dig på allvar, men du är segare än alla andra. Och du ska bara gå på som du är. Då blir du stadigt nedslagen och avsågad och kan resa dig på nytt varje gång och bara fortsätta som om ingenting hänt. Du är den idealiska kandidaten."

"Men själv vågar du inte riskera livet."

Han såg ner. "Genom din sjukdom riskerar du livet bara med att leva och det varje ögonblick av ditt liv. Det gör dig bättre rustad att möta det stora okända än någon annan. Alla andra är naturligt nog rädda för döden. Du lever bara med döden och känner den bättre än någon annan. Det gör dig helt fri från alla handikapp."

"Ändå är mitt handikapp svårare än kanske alla andras."

"Men du kan hantera det. En normal mänska kan aldrig hantera sin fruktan för döden."

Jag såg ner. "Vad är det mer som du inte talat om för mig? Finns det ingen mer jag kommer att möta i Indien?"

Han log. "Jo, det finns faktiskt en, och honom bör du uppmärksamma kanske mest av alla. Han verkar utåt som en fullständigt beskedlig, menlös och ren person, men han gömmer på hemligheter som kan höra till världens intressantaste."

"Vem är han?"

"Pianisten, som jag träffade i Athen."

"Ska han spela piano i Indien?"

"Nej, men han står Westerberg närmast av alla. De vet allt om varandra som ingen annan vet och som alla vill veta. Egentligen blir ditt huvuduppdrag i Indien att komma så nära dessa båda som möjligt. Genom dem kommer du att få veta allt och knappast genom någon annan, knappast ens genom herr Singh."

En tanke slog mig. "Är det den pianisten som ligger bakom den här reseskildringen?"

"Varför tror du det?"

"Min bästa doktor Sandy, med allt ditt präktiga helskägg, din guldring i örat, din eviga pipa och din gamla förkrympta gestalt är det svårt att tänka sig dig exekverande Chopin i fina salonger. Du hör mera hemma i en pub med en sejdöl i näven i mustiga politiska debatter bland hårdföra högländare."

"Du har genomskådat mig. Min komplimang. Du blir bara mer och mer kvalificerad för uppdraget hela tiden. Du har rätt. Det är den pianisten som skrivit den här skrönan. Det var han som var sekreterare vid den omtalade hemliga konferensen i Egypten, som jag själv inte var med om, och det är han som nu tänker vara i Benares tillsammans med herr Singh och Westerberg den 15 november. Dessa tre vet allt om det viktigaste som händer i världen i detta historiska nu, och vi tror att doktor Solomon Gold kommer att låta höra av sig när de träffas. Med andra ord, vi har skäl att förmoda, att i Benares den 15 november kan hela världens öde avgöras, och vi är naturligtvis då intresserade i vilken riktning."

"Och om det bara blir en antiklimax? Om jag inte träffar de nämnda filurerna? Om allt bara är bluff?"

"Naturligtvis finns sådana möjligheter, men det finns allt skäl att förmoda att det inte är bluff. Vi har alltför mycket svart på vitt på den saken. Jag såg själv till att vår pianist inte kunde komma undan mötet i Benares. Jag har själv talat med herr Singh, som står i regelbunden kontakt med Westerberg. Det blir fler filurer där än bara ni. Du behöver inte känna dig ensam."

"Och om jag träffar doktor Solomon Gold? Ska jag då flå honom levande eller bura in honom?"

"Även om du skulle träffa honom skulle du antagligen inte komma åt honom. Om du får kontakt med honom så är det absolut viktigaste att vi får veta hans avsikter."

"Om han behagar uppträda lär han nog också trumpeta ut för hela världen sina avsikter. Han har aldrig stuckit under stolen med sin skurkaktighet."

"Därför har vi kunnat hålla jämna steg med honom. Men nu har han varit tyst i tre år. Han har fått ett farligt försprång."

"Det tror du kanske bara."

"Risken finns att min förmodan är riktig."

"Och om allt klaffar perfekt och jag får träffa doktorn och alla de andra filurerna och jag just när det uppstår en viktig klimax som till exempel en kulminering av en hemlig konferens, plötsligt får ett anfall och ligger där och rycker och kanske dör – vad gör vi då?"

"Den risken får vi ta." Han blossade på sin pipa.

"Ett annat problem. Antag att alla dessa filurer vet allt om mig. Doktorn till exempel har ju dålig erfarenhet av mig sedan tidigare. Är det då så lämpligt att jag visar mig bland dessa brahminer och Chopintolkare och andra teologer, jag, en beryktad knogjärnsspecialist?"

"Herr Singh, Westerberg och pianisten är redan införstådda med att du kommer. De har accepterat min rekommendation."

Jag sänkte blicken. "Så du har med andra ord helt enkelt satt dit mig och gjort mig så illa tvungen till att åka dit, precis som du satte dit pianisten?"

"Du får det att låta nästan gangstermässigt. Se det som ett oemotståndligt erbjudande. Du har väl för sjutton äventyrlust kvar i själen?"

Han hade mig där. "En annan sak. Mina chefer i Paris – vet de något om saken?"

"Alla myndigheter, etablerade organisationer och framför allt Interpol bör hållas utanför."

"De väntar på min rapport."

"Framlägg den på ditt sätt."

"Vad betyder det?"

"Det bästa vore om du kunde få dig själv avskedad så totalt som möjligt."

"Jag förstår." Jag tog på mig hatten och sträckte fram handen. "Tack för samtalet, doktor Sandy."

Han fattade min hand. "Inga betänkligheter, hoppas jag? Du har väl inte tagit illa upp?"

"Du kan lita på mig."

Han log. "Vi ses nog igen snart."

Och jag siktade in mig mot Paris.

13.

Jag hade bara varit hemma i två dagar och knappt ännu hunnit förbereda mig för mitt besök hos cheferna när jag fick ett oväntat besök. Det var en liten man som försynt ringde på dörren, och hans mörkare hy skvallrade om ett exotiskt ursprung. Jag gissade på Burma.

"Förlåt mig," sade han med världens vänligaste leende, "men jag har hört att vi skall bli kolleger på en resa till Benares. Mitt namn är Kim, och jag är buddhist från Bengalen."

Och han bockade och bugade och knixade på österländskt manér med händerna mot varandra som i bön. Jag visste genast vem denne lille intagande man var och släppte genast in honom.

"Jag hade kommit tidigare," sade han, "om jag inte fastnat i hissen."

"Skrek ni på hjälp?"

"Nej, jag arbetade mig ut."

"Höll ni på länge?"

"Bara en dryg timme. Sedan fungerade plötsligt allting igen."

"Jag är rädd att jag bor i ett ganska gammalt hus."

"Tack och lov för det! Det är levande och har atmosfär! Hus ska vara lite slitna och smutsiga och åt det sjaskigare hållet. Moderna felfria hus är alltid mördande sterila."

Han hade onekligen rätt däri. Därför bodde jag kvar i mitt gamla skrangliga sekelskifteshus fastän vem som helst kunde bryta sig in i det och få det att rasa. Men vi litade i huset alla fullkomligt på vår portvakterska. Hon lät allting förfalla och lagade aldrig något, men allt upphörde aldrig att fungera helt i alla fall, som Kim nu också hade erfarit i hissen. Jag bjöd honom på te.

"Nå, Kim, vad förskaffar mig den äran?"

"Jag tänkte det kunde vara intressant att träffas. Ni är ju den ende icke-teologen av oss och kunde därför kanske behöva lite vägledning och hjälp."

"Vem gav er min adress?"

"Doktor Sandy i Wien."

"Han är visst hela företagets primus motor och organisatör."

"Ja, han är mycket hjälpsam."

"Jag är verkligen inte det minsta helig av mig. Det enda jag kan egentligen är hur man ger effektiva knock-outar. Men det är jag expert på. Jag har aldrig blivit besegrad i obeväpnat envig."

"Ändå lär det bli betydligt svårare strider vi har emotse i Indien än vad ni har varit med om."

"Hur så?"

Han svalde och satte ner koppen. "De olika lägren är redan extremt polariserade. Det kommer att bli svårt att medla och hitta en väg ut."

"Är det dueller på gång?"

"Något mycket värre än det."

"Döden sätter alltid punkt för alla stridigheter. Vad kan vara värre än det?"

"En teologisk debatt."

Hans horisonter översteg klart mina. "Jag förstår," sade jag och förstod ingenting. "Fortsätt."

Han fattade mod och återupptog sin tekopp. "Det har uppstått en farlig misshällighet mellan herr Singh från Amritsar och herr Westerberg från Skandinavien. Det kommer troligen att bli mellan dessa två som striden kommer att stå. Men bakom herr Singh står hela Asien, och en överväldigande majoritet kommer att försöka krossa herr Westerberg, som bara har sin diplomati och två menlösa diplomatiska neutrala vittnen, som inte kan försvara honom, nämligen jag själv och vår vän pianisten."

"Så Westerberg kommer att bli likviderad."

"Inte Westerberg, men monoteismen."

"Monoteismen?"

"Ja. Tron på Gud."

"Är det det saken gäller?"

"Ja. Herr Singh håller just nu på med att mobilisera alla krafter och argument för att tillintetgöra monoteismen."

"Och vad har han att komma med i stället?"

"Demokrati, tolerans och frihet."

"Det är onekligen en mera tilltalande treenighet än den hårde stränge allsmäktige intolerante Guden som bara kräver underkastelse och lydnad."

"Det är det herr Singh menar."

Jag suckade. "Jag förstår vad du menar. Herr Westerberg får en svår sits att försvara. Om han ska försvara islam också blir den omöjlig att försvara."

"Det är det herr Singh menar."

"Så vad vill du att vi ska göra åt saken?"

"Jag ville bara informera. Det är inte så mycket vi kan göra åt saken."

"Om du vill kan jag alltid uppträda med mina knogjärn."

"Jag är rädd att det inte skulle hjälpa."

Jag reste mig. "Det var trevligt att träffa dig, Kim. Du är en hygglig prick. Vi ses kanske igen innan vi sticker. Stannar du i Paris?"

Han reste sig också. "För tillfället."

"Om det är något jag kan göra för dig..."

"Tack. Lita på mig om det händer något."

Han verkade mera beredd att vilja hjälpa mig än jag honom. Den lille spenslige enkle mannen hade varken muskler eller skal, men ändå var det något med honom

som väckte ens nyfikenhet för vad som inte låg på ytan. Jag undrade vari hans eventuella hemliga resurser låg.

14.

Chefen tog hjärtligt emot mig. "Välkommen," sade han och reste sig tillmötesgående från sitt skrivbord och sträckte fram handen, "det var länge sedan."

"Jag har haft en del att göra."

"Jag avvaktar med spänning din rapport."

"Jag ville helst avge den muntligt."

"Du har säkert något ytterst intressant att förtälja."

"Annars hade jag inte kommit hit."

"Det är jag säker på. Din långa tystnad har höjt mina förväntningar till bristningsgränsen."

"Vad jag har att berätta är ytterst konfidentiellt."

"Naturligtvis."

"Jag vet vem som ligger bakom hela den världsomfattande narkotikakomplotten."

"Berätta."

"Huvudansvariga är det amerikanska läkemedelsbolaget Eli."

Hans glada mungipor försvann genast. Det var som om han omedelbart bytte mask.

"Förklara vad du menar."

"Jag menar helt enkelt att den mesta narkotikan som sätts i omlopp i världen kommer från hederliga etablerade läkemedelsbolag, vilkas kurirer är läkare, som helt lagligt skriver ut recept."

"Men snälla Max, det är ju bara ett löst antagande. Och vem kan göra något åt en enda etablerad läkemedelsfirma? Du kräver ju att alla världens apotekare ska friställas och ställas inför rätta!"

"Just det."

"Men det är ju sinnessjukt!"

"Systemet med saluförandet av alla världens beroendeframkallande läkemedel är sinnessjukt."

"Max, att komma med lösa anklagelser och hypoteser var inte vad jag bad dig göra. Jag bad dig kartlägga den undre världens aktuella strömningar och intentioner."

"Och det har jag gjort. Men du accepterar inte resultatet. Du kan inte konfrontera det."

"Max, låt oss vara realister."

"Jag är det. Du är det inte."

Hans mask försämrades ytterligare.

"Max, tro inte att vi inte följt med vad du gjort här under tiden. Du har skickat oss dyra krognotor från alla Paris dyraste nattklubbar. Vi har betalat och avvaktat. Du har skickat en räkning för en tripp till Budapest. Vi har betalat. Men vi vet också vad du gjorde i Budapest."

"Nå?" Jag inväntade likgiltigt hans djärva utspel.

"Du träffade en viss skotsk läkare, känd som Sandy Sawbones."

"Ja, ett gammalt pålitligt original. Nå?"

"Vi kontaktade honom sedan. Vi frågade honom i förbifarten om ditt allmänna tillstånd. Till vår förvåning skickade han oss en utförlig rapport." Han tog fram ett dokument och räckte det åt mig. "Se dig själv i spegeln," sade han.

Och med intresse läste jag följande mycket personliga rapport:

"Vår vän Max lider sedan decennier av en obotlig sinnessjukdom som ständigt aggraveras. Det är bara en tidsfråga hur länge han kan förbli tillgänglig för denna världen. Han har ingående diskuterat sin sjukdom med mig och beskrivit sina anfall, som ända sedan barndomen tilltagit i farlighet och som alltid medför livsfara. Troligen kommer han att avlida en dag i ett av sina anfall.

Emellertid är hans tillstånd inte hopplöst. En god vän till mig föreslår ett institut utanför Paris för sluten vård av extrema fall av sällsynta sinnessjukdomar. Det viktigaste är att Max friställs från all nervspänningsalstrande verksamhet och får ta det fullkomligt lugnt. Jag föreslår därför hans omedelbara pensionering. Med rätt medicinering kan man sedan i lugn och ro på sjukhuset kartlägga och komma till rätta med hans kanske inte helt obotliga sinnessjukdom." Och min gode vän och förrädare hade till och med undertecknat dokumentet.

"Nå?" sade jag på nytt och vände mig till chefen.

"Vi har också diskuterat ditt fall muntligt med honom. Ett av symptomen på din sjukdom är en allvarlig paranoia med fixa idéer som påföljd. Max, jag är övertygad om att dina idéer om läkemedelsbolagen just är ett utslag av din omedvetna förföljelsemani. Du är livrädd för vård och mediciner. Därför ser du något kriminellt i det."

Jag bubblade av skratt invärtes, men jag fick inte visa det. Doktor Sandy hade gjort det för bra. Han hade fullständigt komprometterat mig. Det var bara att följa med i leken. Jag visste att det nu var helt på sin plats att agera i enlighet med spelets sken.

Uppbragt reste jag mig och välte stolen. "Du är själv i maskopi med gangstersyndikaten! Läkemedelsbolagen samarbetar med både kartellerna i Medellin och ryska maffian! Hela Interpol är inblandat! Scientologerna hade rätt! Läkemedelsbolagen och knarksyndikaten eftersträvar världsherravälde!"

Chefen sade iskallt: "Har du varit i kontakt med scientologkyrkan? Det förbättrar inte ditt anseende. Jag trodde du var en förnuftig man, Max. Alla vet att scientologerna är paranoidea utpressare. Ditt tillstånd är värre än jag trodde."

"Du har fel, din gamle bög! Scientologerna har rätt och hela världen har fel! Det var de som först påvisade Elis oegentligheter! Men Eli ägde tidskriften *Time*! Därför rev *Time* i gång årtiondets värsta förföljelsekampanj mot de oskyldiga scientologerna för att de sade sanningen!"

"Vi ska naturligtvis kontrollera dina uppgifter, Max, men jag rekommenderar ändå att du drar dig tillbaka till det där institutet var du kan få lugn och ro och avkoppling."

Jag såg honom nog när han tryckte på knappen under skrivbordet. Därför var jag beredd på överrumplingen fastän den kom genast. Det var tre vitklädda skötare. Genast bytte chefen totalt mask igen och gallskek: "Ta det försiktigt! Han är expert på att slå ut tänder!"

De fick vad de bad om. Det gällde att inte göra det för bra. Chefen fick akvariet i huvudet, en av skötarna fick vattenbehållaren, den andra lyckades jag faktiskt slå ut tre tänder på, men den tredje var karateexpert. Jag lät honom få övertaget efter att ha knäckt hans näsa. Det kommer att ta åtskilliga skönhetsoperationer innan han får den i ordning igen. Och allt jag fick var en varm och bekväm tvångströja plus gratis skjuts till institutet.

Chefen aktar sig nog innan han återuppväcker någon gammal agent från det kalla kriget igen. Han vågar nog inte anlita någon igen för samma uppdrag. Eli och deras kolleger i Colombia och gyllene triangeln kommer inte att låta honom.

15.

Vem träffade jag på mentalsjukhuset om inte gamle Fabian? Den legendariske avhopparen från atomprovsprängningarna i Kazakhstan på 50-talet hade inte förändrats mycket men var fullkomligt snövit. Vad gjorde han här? Han var pensionerad och hade rekommenderats denna möjlighet till ett stilla och fridfullt borttynande i obemärkthet av en gammal god läkarvän som bara velat hans bästa, när han publicerat artiklar i en obskyr underjordisk tidskrift mot atombombssprängningarna vid Mururoa, Frankrikes stoltaste nationalkänslomanifestationer.

Och vem träffade jag mera här om inte min gamle vän Lajos Horvath från Budapest 1956? Han hade gått i västerländsk sold och där skött sina kort väl tills han vågade fästa sig vid oegentligheterna vid Helsingforsavtalet 1975, som han hävdade att tillförsäkrade Sovjetunionen fritt förfogande över hela Östeuropa för tid och evighet. Han var envis på den punkten, och hans protester tolkades av en lämplig läkare som sjukdomssymptom.

Även fader Ferenc från samma land var här. Han hade hört till kardinal Mindszents försvarare. När kardinal Mindszenty på sin ålderdom motsatt sig påven Paul VI:s närmanden till Sovjetunionen hade kardinalen stämplats som senildement med alla sina åsiktsvänner och exkommunicerats av samme påve. Fader Ferenc hade av en påvlig läkare övertalats att söka bot för sina synder på denna berömda asyl för levande begravda berömdheter.

"Finns här bara gamla vrakrester från det kalla kriget?" frågade jag min personlige läkare. Han svarade sardoniskt leende:

"Vi tänkte väl att du här skulle finna lämpligt och gott sällskap från den gamla goda tiden."

"Vänta bara. Kommunismen kan komma tillbaka."

"Och då kan ni allesammans sjunga: *Happy days are here again!*" Och han log sardoniskt. Den bisarre läkaren hade ett egendomligt sinne för humor.

Överste psykiatern var dock den värsta humoristen på sjukhuset. När jag rent ut frågade honom: "Vad tusan är meningen med detta sjukhus som bara har som patienter hederliga veteraner som kämpat på rätt sida i det kalla kriget?" svarade han med ett grymt småleende:

"Du har själv besvarat frågan. De är allesammans hederliga veteraner som kämpat på rätt sida i det kalla kriget. Du förstår, när den som har rätt en gång har segrat blir han outhärdligt självrättfärdig. Då uppträder det sjukdomssymptomet att han går till överdrift. Han skryter och kommenderar gamla överlydande att ta konsekvenserna av segern och gå till överdrift med att rensa ut alla gamla femtekolonnare fastän de blivit kastrerade, och då får vi klagomål, och då måste patienterna sys in såsom säkerhetsrisker. Här får de sedan vad de behöver: ett stilla sjunkande i ljuv glömska genom behagliga droger och smärtfria operationer som de tappat minnet av efteråt. Du förstår, det är alltid livsfarligt när en agent som gjort sig förtjänt av en belöning börjar kräva sin belöning. Då måste han lära sig på det hårda sättet regel nummer ett för varje spion och agent, som han tycks ha glömt: räkna aldrig med någon belöning, och vänta dig aldrig något erkännande. Hela

verksamheten beror av den regeln. Så ta det lugnt, Max, håll dig i skinnet, ligg stilla under isen, och du slipper kirurgiska ingrepp och kan fortsätta hålla ut dina mediciner i klosetten."

Och jag följde hans psykiatriskt välmenande råd – tills vidare.

Dagarna blir oändligt monotona och tråkiga i ett kroniskt paradiset. Jag satt just en dag och solade mig på terrassen med världens vackraste trädgård omkring mig, begrundande om det möjligen snart skulle bli dags att göra något åt ledsnaden genom ett uppfriskande slagsmål, när en sköterska till min häpnad kom ut och meddelade mig:

"Ni har besök, herr Max."

Jag trodde jag hade blivit sinnessjuk. "Besök? Till mig? Ni är inte klok. Ingen vill besöka mig. Ingen känner mig längre. Till och med doktor Sandy har förrått mig."

Hon log bara och gick, och ut till mig kom – den lille Kim.

Jag reste mig spontant, överväldigad av glädje och överraskning.

"Kim! Så roligt att se dig!"

Han bar på en korg av något slag. "Jag tog med mig litet frukt åt dig," sade han vänligt dubbelbottnat leende som vanligt.

Han hade verkligen gjort ett enastående urval aptitliga frukter: äpplen, päron, apelsiner, bananer, plommon, persikor, nektariner, och inte för många av någon sort.

"Men smaka inte på frukten förrän du har blivit ensam på rummet," fortsatte han. Jag tittade frågande på honom och synade frukten närmare. Leende rubbade han en banan så att något blev delvis synligt under den. Det var en fil.

"Menar du....?" frågade jag.

"Du har ju lakan i sängen," log han. "Det gamla vanliga klassiska sättet. Det är bara det som håller."

Jag förstod genast syftet med hans visit, och vi talade om annat. Han skulle resa till Indien inom några dagar. Jag skulle komma efter. Biljetterna var klara och skulle levereras till mig personligen samma dag jag skulle resa på kvällen. Allt väntade på mig i Frankfurt, där jag skulle ta flyget. Allt var perfekt organiserat.

Efter några timmars glad samvaro inklusive några svaga men dock glada groggar skildes vi. Han lovade hälsa på mig igen, och personalen önskade honom välkommen tillbaka. Han hade gjort ett gott intryck på institutionen.

Så fort han var borta gick jag upp till min cell med min frukt. Samma natt sågade jag ljudlöst av gallren enligt gammalt recept från första världskriget, knöt ihop mina lakan och försvann totalt från de franska myndigheternas, Interpols och mentalvårdens institutionaliserade värld.

16.

"Max Chablon, född 13.11.1935, död 25.10.1992, sörjd av vännerna. Jordfästningen har ägt rum."

Så kunde den som ville läsa i dagstidningarna efter allhelgonahelgen. Jag hade skrivit annonsen själv. Tillsammans med några bekanta hade vi iordningställt ett oidentifierbart drunknat lik, som mina bekanta identifierade som mig. Död genom drunkning. Underförstått: troligen självmord. Sådant hände i Seine nästan varje dag. Man kunde peka på min nyliga vistelse i sjukhuset nära Chantilly och menande nicka sakta med huvudet. Allt var logiskt. Jag existerade inte mera. Och ingen sörjde mig.

Om jag hade någon gammal tant någonstans visste hon inte om det eller var för senil för att bry sig om det. Mina syskon hade jag inte haft någon kontakt med på decennier, och de bodde i andra länder eller världsdelar. Jag försvann spårlöst.

Med mitt tyska falska pass lyfte jag från Frankfurt. Planet mellanlandade i något obskyrt arabemirat och fortsatte sedan till det västerländska turistparadiset Goa. Där rökte jag marijuana tillsammans med galna lyckliga hippies vid stränderna kring Anjuna. Jag älskade med dem och dansade med dem och skrattade med dem åt min egen död.

Jag sov med kackerlackor på ett fallfärdigt möjligt ruckel till hotell i Bombay. Det var den billigaste sorten. Det passade mig. Man frågade mig om jag ville ha horor eller gossar. Jag var ännu mätt och nöjd efter den totala lössläppheten vid Anjuna.

En mardrömsresa på ett kvalmigt överfullt tåg från Bombay till Benares tog nästan ett dygn. Jag visste vart i Benares jag skulle gå.

Ett enkelt fattigt enrumshus med jordgolv. Fyra män satt på golvet. Jag var den femte, främlingen, utbölingen, åskådaren, vittnet. Ingen annan skulle få veta vad som avhandlades här.

Herr Singh – en skrynkelig skinntorr gubbe av Gandhityp men med vackrare och intressantare ansikte utan glasögon och med tänder kvar i munnen – han kunde bitas. Han var kronisk epileptiker och levde kanske på sista versen.

Hans lärjunge buddhisten Kim – honom känner ni redan.

Två européer, betecknade som den kristne och humanisten. Den kristne var munk men såg inte ut som sådan. Humanisten såg ut som en munk men var det inte. Den kristne munken (ortodox) blond och lång – en germansk hövdingtyp. Humanisten en stillsam ödmjuk mörkare konstnärstyp – han var pianist.

Och så jag, en fransman, ateist, slagsmålsidkare och internationell intrigör, obotlig bråkmakare och hemlig agent av den värsta sorten, beundrare av Sorge, Klaus Fuchs, Kim Philby och andra sådana som kom undan med sitt dubbelspel, som de bedrev bara för spänningens och sportens skull. Jag höll mig tyst i avgrunden.

Westerberg – den blonde germanen, den enda ledartypen i sällskapet, var på dåligt humör, indignerad och aggressiv. Herr Singh stod för förargelsen och bemästrade den västerländska aggressionen.

Singh Jag förstår att ni är missnöjda. Ni undrar varför vi är här. Ni, herr Lanciai, som har betalt en dyr resa från Sverige, ni, herr Westerberg, som har sett fram emot detta i flera månader, och ni, Kim och Max, som har kommit hela vägen från Tyskland. Jag förstår er. Men detta är inte en allmän konferens som den vi hade i Egypten. Vi är bara fyra stycken plus en gäst, och det är tillräckligt för vad jag har att säga er.

Westerberg Du lovade mig åtminstone fem muslimer. Vad hände med muslimerna?

Singh De blev överflödiga.

Westerberg Överflödiga? Hur då?

Singh Låt oss se saker och ting som de är. Herr Mohammed var bara en uppkomling. Vi behöver inte honom i våra gamla antika religioner.

Lanciai Om det är skälet, så kunde vi åtminstone behöva en jude.

Singh Ni har rätt, herr Lanciai, men vi behöver inga judar heller.

Westerberg Varför?

Singh Därför att vi inte längre behöver någon monoteism.

(Tystnad. Alla tänkte nästan hörbart: herr Singh är en hård jävel.)

Kim Ni behöver nog förklara detta närmare för våra vänner, Pundit Singh.

Singh Och det skall jag göra. Vad har monoteismen gjort för världen? Vad har Gud gjort för världens välfärd? Han är bara en idé. Hans existens har aldrig kunnat bevisas. Han är bara en ursäkt för eskapism, en bekväm idé i en obekväm verklighet. Han är bara en filosofisk spekulation och hypotes – ingenting annat. Men vi måste handlägga verkligheten och avgöra världens öde.

Westerberg Gör ni då er själv till en gud i stället?

Singh Mina vänner, vi är alla gudar. Så sade även Salomo och Jesus till sina lärjungar. Jesus var en gud men inte den enda guden. Johannes Döparen, Petrus, Johannes och Paulus och till och med hans moder Maria var gudar med honom. Ni kan inte förneka att de alla har dyrkats ända sedan de dog.

Westerberg Ni driver med kristendomen.

Singh Nåväl, jag skämtar. Jag behandlar era religioner lättsinnigt. Är det då en så allvarlig sak att skämta?

(Herr Singh lekte onekligen med sina gäster, men jag var den enda som drog på munnen.)

Westerberg Vad ni än säger emot Guds existens så kommer det alltid att vidhållas att han existerar.

Singh Bra, herr Westerberg, jag erkänner att ni har rätt på den punkten. Hans existens kommer alltid att vidhållas hur grym Han än är enligt det Gamla Testamentet, vilka brott alla kristna kyrkor än har begått i Hans namn, och hur mycket islamitisk aggression än har mördat folk i alla islamska länder så länge islam har existerat och fortfarande fortsätter att mörda så många som möjligt i alla islamska länder, allt i namn av den Allsmäktige. Ni har rätt. Hans existens kommer alltid att vidhållas av majoriteten kristna, judar och muslimer fastän en sådan Allsmäktig Gud inte är bättre än en Juggernaut som kräver kontinuerliga människooffer för evigt. Jag föredrar att kalla uppfattningen om en sådan gud för en absurd vidskepelse medan ni föredrar att kalla det den otvivelaktiga existensen av en Allsmäktig Gud. Ni har alldeles rätt, herr Westerberg.

(Det uppstod en ny tystnad. Alla tänkte så det knakade: hur kommer man åt en sådan jävel som denne Singh? Vad vill han egentligen?)

Westerberg (efter en paus) Är det därför ni har bett oss komma hit – för att övertyga oss om att Gud bara är en vidskepelse?

Singh Naturligtvis inte, käre John. Jag skulle aldrig hävda något sådant om inte du och herr Lanciai redan hade räddat Guds existens. Jag åsyftar er utmärkta dekalog från Egypten tidigare i år. Där framhåller ni att Gud är lika personlig som opersonlig. Det räddar er Gud. Endast en opersonlig Gud kan accepteras som en universell gudomlighet här i Asien av buddhister och hinduer. Ni har redan räddat Guds existens.

(Tystnad igen, men mindre aggressiv och mera allvarlig.)

Westerberg (mera insisterande) Så varför har ni då bett oss komma hit?

Singh (lutar sig bakåt, suckar) Jag är en gammal döende man, mina vänner. Min sista möjlighet att åstadkomma någonting i livet var Kims inbjudan till ert möte i Egypten. Jag accepterade gärna inbjudan till ert möte, men jag har aldrig accepterat er Gud. Jag har aldrig varit inuti en moské eller kyrka eller synagoga, och jag kommer aldrig att gå in i någon. Jag önskade dock väldigt gärna följa er till berget Sinai men blev sjuk och dog nästan på kuppen. Men i mitt hjärta visste jag att nästan ingen av er skulle nå berget Sinai. *(tittar lurigt på herr Lanciai.)*

Westerberg (efter en paus) Att herr Lanciai nådde Sinai räddade konferensen och monoteismen.

Singh Ja, det räddade er monoteism. Det räddade er nya dekalog. Men jag var med herr Lanciai uppe på berget.

Westerberg Prata inte strunt. Ni hade ett epileptiskt anfall.

Singh Jag vet, men i det anfallet såg jag allting klart. Jag såg er framgång och den gamla världens undergång.

Lanciai Vad menar ni?

Singh Herr Lanciai, jag lovade att informera er om vad jag fick veta från de dussintals läkare som jag var i kontakt med när jag skulle arrangera en indisk konferens om Aids. Jag skall informera er om allt jag vet. Det är huvudskälet till att jag inbjudit er hit. Jag kände att ni var de enda tre jag helt kunde lita på. Men den information som jag har att ge er måste förbli konfidentiell. Ni får inte föra ett ord vidare av den utanför detta hus.

Lanciai Vi lovar att bevara ert förtroende.

Singh (sänker rösten) Jag har redan sagt er att vi är alla gudar. Jag är en gud, och ni är gudar med mig. Jag har berättat en hel del för Kim här om vad jag fick veta av läkare från Thailand, Kina, Amerika och Europa. De var mera pessimistiska än någon av oss, och de hade goda skäl till att vara det, för de kände bara till vetenskapliga fakta. Men jag anar en gudomlig vilja i denna epidemi. Jag har ingått i den viljan. Det är samma vilja hos naturen och allt liv. Ingen av oss och inte ens jag kan tydligt se vad denna epidemi skall leda till, ty situationen förändras från dag till dag. Redan den amerikanske författaren Jack London förutsade en våldsam epidemi i det tjugoförsta århundradet som drastiskt skulle decimera hela mänskligheten nästan intill utrotning. Jag vägrar att kalla denna epidemi en akt av Gud. Jag skulle föredra att kalla den en ny modern Juggernaut.

(Tystnad igen, nu helt fri från känslomässiga laddningar.)

Kim Och vad vet ni om epidemin?

Singh Bara att naturen och mänskligheten kommer att överleva. Men vi vet inte efter hur många decennier av ständigt växande massor av offer. Vi känner inte till procenthalten av dem som inte kommer att klara det. Det enda jag personligen kan säga är, att ju fler och ju längre tid, desto bättre.

Westerberg Är det inte omänskligt att säga så?

Singh Var det mera mänskligt, herr Westerberg, att sätta i gång det första världskriget och det andra och att släppa atombomber mot Japan? Kristna släppte atombomber mot oskyldiga buddhister. Vad har er Gud att säga om det, herr Westerberg? Buddhister föredrar att klara sig utan Gud och åtminstone utan en sådan Gud, och det gör jag också.

Westerberg Ni kan inte skylla på Gud för det. Det var länge sedan och enbart ett resultat av historisk materialism.

Singh Kan ni verkligen bortförklara det, herr Westerberg? Kan ni hela såren? Inte ens hela världshistorien kommer någonsin att kunna hela Asiens sår. Och ni kristna tillfogade dessa sår i tron på er Allsmäktige Gud.

Westerberg De som begick sådana brott var materialister. De var inte kristna.

Singh Och är er Gud inte allsmäktig?

Westerberg Vart vill ni komma?

Singh Till att er Gud är en bluff. Kristus insåg det och dog därför på korset, men ingen av hans efterföljare har någonsin insett det. Deras fromhet är en naivitet av en så oerhörd menlöshet att det gör dem alla till heliga idioter, liksom judarna och muslimerna. Jag beklagar dem och skrattar åt dem, och det gör alla hinduer som med förtjusning dränker Europa och Amerika i droger och gör allt vad de kan för att få Aids-epidemin att gripa omkring sig fortare.

Westerberg Ser ni en glädje i att drogproblemen ökar i väst, och ser ni en glädje i Aids-epidemins spridning?

Singh Ja, mentalt gör jag det, liksom ni ser en glädje i er destruktive Allsmäktige Guds förehavanden och liksom vi hinduer ibland ser en glädje i den mäktiga kraften hos Juggernaut.

Westerberg Förstår ni vad ni säger?

Singh Naturligtvis. Jag har råd att säga det, för jag är en döende man. Jag lider av en elakartad form av epilepsi som ständigt blir värre. Jag umgås med döden hela livet. Jag ser livet klart mot dödens bakgrund. Även de flesta muslimer ser en glädje i Ayatollah Khomeinis härjningar. Juggernaut kommer aldrig att upphöra med att kräva människooffer. Er Gud, herr Westerberg, har oturen att vara intimt förknippad med ohyggliga kristna, judiska och muslimska brott genom hela historien, medan vi hinduer föredrar att se de fula sidorna av metafysiska fenomen symboliskt. Juggernaut är inte något konkret. Det är bara en symbol. Bara det som den står för är konkret, men i stället för att se detta ser vi härligheten i den gudomliga Juggernaut. Man kan kalla det den mänskliga svagheten för eufemismer. Viktorianerna, som förenade Indien och gav det åt oss, var experter på den saken.

Kim Herr Singh är en profet.

Westerberg Och tillika en astrolog. Kan ni se mitt öde?

Singh Ni kommer att få en våldsam död, herr Westerberg, och försvinna i det okända. Det kan mycket väl hända att ni dör i Tibet i fullständig ensamhet. Er olycka denna sommar var antagligen en förvarning.

Lanciai Kan ni se mitt öde?

Singh Ni kommer att överleva oss alla, herr Lanciai, och göra oss alla rättvisa.

Kim Och jag?

Singh Du är en buddhist. Du har inget öde.

Westerberg Och vår franske vän där borta? (*åsyftande mig*)

Singh Han är vår gäst. Han hör inte till vår krets. Jag tror att han skulle föredra att hålla sig utanför.

Jag Ni har rätt, herr Singh, och jag uppskattar er för att ni respekterar det.

Singh Tack, min vän och ärade gäst.

(*Tystnad och återhämtning.*)

Lanciai Ursäkta mig, men det verkar på mig som att vi tills vidare inte gjort något annat än bara undvikit huvudfrågan. Aids-epidemins okontrollerade expansion håller snabbt på att bli det största problemet i världen idag. Jag kom hit för att herr Singh hade fått veta något om Aids av sina 24 kolleger som det var värt att inställa en internationell konferens för. Allt detta prat om Juggernaut och människans gudomliga vilja är bara spekulation. Jag skulle vilja veta något om fakta.

Singh Känner du inte till dem redan?

Lanciai Vad känner jag till?

Singh Fyllde du inte i en visumansökan innan du kom in i landet?

Lanciai Jo.

Singh Stod det ingenting där om Aids?

Lanciai Om jag stannade längre än en månad måste jag göra ett Aids-test.

Singh Just det. Detta var otänkbart för bara tre månader sedan. Det har inte införts för att skydda Indien mot turister utan för att skydda turister mot Indien. Om de är Aids-positiva efter en månad har de blivit smittade i Indien.

Westerberg Jag skulle hellre höra mer om era Juggernaut-spekulationer, Pundit Singh. Vad menar ni egentligen?

Singh Herr Lanciai, jag uppskattar er synpunkt, och den är mycket viktig. Låt oss observera skillnaden mellan sanning och spekulation. Sanning är att så och så många dör i världsepidemin Aids. Allt annat är spekulation. Vad profeter förutspår

och vad ansvarskännande läkare önskar, vad politiker anser att är bäst för mänskligheten och vad människan tror om er allsmäktige Guds vilja och avsikter förblir tvivelaktiga spekulationer. Låt oss vara medvetna om det. Man kan spekulera i det oändliga, men man kan aldrig säkert veta eller avgöra genom sin blotta vilja. Endast på basis av teoretisk spekulation kan vi fritt diskutera Juggernaut. Man kan endast fritt diskutera så länge man aldrig konkretiserar sina spekulationer eller förväxlar dem med verkligheten. Låt oss inte förväxla spekulationer med verkligheten. Låt oss uteslutande ägna oss åt önsketänkande.

Westerberg Till saken, herr Singh.

Singh Vad jag avser att meddela er är, att om en majoritet läkare runtom i världen bedömer det lämpligt att låta denna världsepidemi ha sin gång och decimera mänskligheten med upp till 90%, så är det ingen som kan stoppa en sådan allmän vilja. Ni känner alla till skandalen i Frankrike med det Aids-smittade blodet åt blödarsjuka, som distribuerades över hela Frankrike, och ingen kunde kontrollera saken eller ens visste om det förrän efter fem år. Och efter sex år blir vi upplysta om att samma Aids-smittade blod även exporterades till Italien, Spanien, Portugal och Grekland. Och det var omöjligt att spåra ansvarskällan eller den mänskliga faktor som fick allting att gå fel.

Vi kan inte övervaka vad läkare tänker. Om de tänker att mänskligheten borde reduceras med 90% så är det ingen som kan göra något åt ett sådant sätt att tänka. Och om de agerar i enlighet med detta sätt att tänka så är det möjligt att vi inte får veta om det förrän efter fem-sex år, för ingen kan kontrollera dem, och läkare verkar under tystnadsplikt, precis som maffian.

Om jag personligen anser att mänskligheten har begått så oerhörda brott mot livet, naturen och miljön att de förtjänar att bli utrotade till minst 90% så är jag fri att tänka så och ingen kan hindra mig. Och om det råkar bli en historisk verklighet att mänskligheten hotas av utrotning genom Aids, som Jack London profeterade, så är det ingen som kan anklaga honom eller mig för ett sådant historiskt skeende, ingen kan någonsin sätta våra profetior i samband med den historiska världsepidemin, ingen kan hålla oss ansvariga, för vi bara spekulerade och ägnade oss som mest åt önsketänkande.

(Tystnad.)

Westerberg Herr Singh, jag vet att ni kan gå längre än så.

Singh Nåväl, herr Westerberg, låt oss gå ännu längre. Föreställ er, bara försök tänka er, att det verkligen fanns ett samband mellan den mänskliga tanken och det historiska skeendet. Föreställ er, att kommunismens fall i själva verket var resultatet av 70 års böner från människor som uppriktigt önskade dess fall. Föreställ er, att det fanns massor av oskyldiga människor, trädgårdsodlare, zoologer, Greenpeace-entusiaster och hippies, som verkligen önskade att världsepidemin Aids skulle reducera mänskligheten till ett minimum bara för att livets och naturens överlevnad skulle säkras, att Aids sedan verkligen hade en fantastisk framgång och lyckades reducera mänskligheten med 90%, och att detta var resultatet av miljoner människors önsketänkande. Vad skulle ni säga om en sådan spekulation?

Jag Absurt.

Westerberg Otänkbart.

Singh Kim?

Kim Jag säger ingenting.

Singh Herr Lanciai?

Lanciai *(säger ingenting.)*

Singh 50% av er säger ingenting. De övriga 50 procenten vägrar att föreställa sig idén. Jag kan tala om för er, att om det verkligen var ett faktum, att rent mänskligt önsketänkande kunde åstadkomma en sådan oerhörd historisk förändring, att om endast ett tillräckligt stort antal viljestarka människor verkligen önskade och bad om en drastisk rensning av mänskligheten och dess definitiva reducering för historiens och naturens välfärds skull och detta skulle materialiseras, så skulle ni vägra att acceptera en sådan tanke för dess rena förskräcklighets skull, och även ni 50% som inte sade något skulle rygga tillbaka i skräck och fortsätta med att ingenting säga. Och de stora gudomliga gudar som beslöt denna stora kataklysm och avsiktligt programmerade den skulle lätt komma undan med ett sådant oerhört brott, emedan det skulle vara omöjligt att binda dem vid det, eftersom det enda de gjorde var att ägna sig åt önsketänkande.

Westerberg Är detta vad ni menar med Juggernaut?

Singh Det är bara en spekulaton, en ren teoretisk idé, en abstrakt symbolik, ingenting annat.

Westerberg Jag skulle vilja påstå, att om någon person någonstans i världen verkligen önskade att miljarder skulle dö i Aids, och om sedan verkligen miljarder även dog i världsepidemin, så skulle den personen vara belastad med ett outhärdligt ansvar.

Singh Och om den personen hade rätt? Om mänsklighetens enda räddning verkligen vore att 90% skulle dö? Kan ni belasta honom?

Westerberg (besegrad) Nej.

Singh Där ser du. Och resten av er? Kim?

Kim Jag säger ingenting.

Singh Herr Lanciai?

Lanciai Jag förenar mig i herr Westerbergs nederlag.

Singh Vår neutrale gäst?

Jag Skulle ni vilja höra min invändning mot hela frågan, mina herrar?

Westerberg Naturligtvis.

Singh För all del.

Jag Min invändning är, att hela ert fråga, dessa spekulationer i Aids och dess möjligheter, allt detta önsketänkande, som ni kallar det, rör sig på gränslandet till svart magi. Jag förkastar det som enkelriktad vidskepelse. Sådana tankar kan endast komma från sjuka hjärnor, de är varken naturliga eller mänskliga, och i ett demokratiskt samhälle skulle en överväldigande majoritet fyllas av avsky inför ett sådant fråga. Jag kallar det vidskepelse. Ingenting annat.

Singh Eftersom ni för demokratin på tal, och eftersom vi råkar befinna oss i hjärtat av den heligaste antika staden i världens största demokratiska samhälle, så kan vi lika gärna i detta sammanhang även diskutera demokratin. Så låt oss göra det.

Jag Före dess vill jag gärna höra litet mer om er Juggernaut. Vad är Juggernaut exakt?

Singh Det är Krishnas triumfvagn, under vars framfart gudens trogna anhängare villigt kastar sig in i döden.

Jag Så Juggernaut är en sorts frivilligt självmord?

Singh Nej, det är mer än så. Det är en drift. Det är en naturkraft och kanske den mest mystiska och mäktiga av alla. Det är en drift för vars skull mänskorna begår vilka dårsaker och galenskaper som helst. Tyska folkets underkastelse på 30-talet under Adolf Hitlers våldsamma och vansinniga tyranni var ett Juggernaut-fenomen. Unga människor som tar droger, sprider droger och förstör sin ekonomi och sina liv för droger är en Juggernaut-drift. De vet att det är dårsaker, de vet att det är vansinnigt,

men de gör det ändå, ty de kan inte motstå Juggernaut-kraften. Masshysterin kring den där outhärdliga västerländska rockmusikens popularitet är en Juggernaut. Det är den extremaste höjden av vansinne och den minst emotståndliga av alla naturkrafter. Det är Juggernaut-fenomen som förändrar historien genom katastrofer.

Jag Och de som motstår den?

Singh Ingen kan motstå den.

Jag Jag tror inte att någon av oss skulle gå på en rockkonsert eller gå in för att röka crack för resten av sitt liv.

Singh Naturligtvis inte, man kan motstå det individuellt, men endast individuellt. Men historiskt är det skoningslöst oemotståndligt.

Westerberg Och vem är ansvarig för det?

Singh Ingen särskild. Det är en naturkraft.

Westerberg Det kan inte ens bemästras genom önsketänkande? Du nämnde läkare som är kapabla till att önska 90% av mänskligheten död genom Aids. Denna Juggernaut är inte händelsevis enligt din mytologi produkten av detta hypotetiska önsketänkande?

Singh (efter en paus) Vem vet?

Westerberg (till de andra) Denne gamle man svarar precis som ett orakel. Det är omöjligt att få något definitivt ut av honom. Men just det är hans svaghet, liksom det är svagheten i hela det hinduistiska sättet att tänka och resonera.

Singh Lejonet vaknar.

Westerberg Jag ska tala om vad som är bristen i ditt tankesätt och i den hinduistiska religionen. Det innehåller ingen moral, eller snarare ingen etik. Du hävdar här att du kan önska 90% av mänskligheten död, och om det verkligen skulle hända skulle du inte ha några personliga skuld känslor för det. Det är symptomet för den totala ansvarslösheten i det hinduistiskt religiösa sättet att tänka, vars praktiska konsekvenser vore att du utan att tveka skulle vara villig att sända 4 miljarder människor i döden. För dig skulle det bara vara en fråga om statistik, som för de tyska nazisterna.

(Lång tystnad.)

Singh Din svada svider, herr Westerberg. Å andra sidan, om det är något som jag respekterar kristendomen för så är det dess universella ansvarskänsla. En sann kristen känner sig alltid ansvarig för världsordningen och för allt vad som händer i världen, och det är kanske den bästa och mest civiliserade kvalitén hos kristendomen. Jag erkänner att sådant saknas i Indien. Men, å andra sidan, tror du verkligen att naturen passivt skulle underkasta sig människans kortsiktiga dumhet på längre sikt? Tror du verkligen att kriserna i Tjernobyli och Bhopal bara är något att uthärda och förlåta? För åtta år sedan dödades 5000 människor i Bhopal på ett ögonblick. 20,000 människor blev allvarligt skadade för livet, och 200,000 människors liv blev förstörda för att vetenskapsmän och kapital hade byggt en giftfabrik mitt i ett tätbefolkat område, och olyckligtvis så exploderade fabriken. Så tråkigt! säger vetenskapen och fortsätter att bygga giftfabriker. Där, herr Westerberg, har du det verkligt statistiska sättet att tänka, den cyniska kortsiktigheten som offerar vilka mänskliga värderingar som helst för en tillfällig vinst. Och är det i människans och livets natur att bara sitta ner och rulla tummarna och fortsätta att arbeta för en sådan ofelbar vetenskaps överlägsenhet? Detta är den materialistiska Juggernaut, för vilken ingen offerar sig frivilligt, men som kräver desto fler offer utan att ens fråga dem. Samma oreligiösa Juggernaut som konstruerats av människan krävde en miljon offer vid Hiroshima och Nagasaki. Då föredrar jag min religiösa form av Juggernaut, ty den är det enda försvar vi har emot den vetenskapliga människans monstrosa och

storhetsvansinniga kortsynthet. Den är bara en idé. Men ibland visar den sig vara riktig, gudarna vaknar, det utkrävs hämnd, imperier skakar och faller, och vi har en ny historisk begynnelse, såsom efter ett välbehövligt åskväder.

Westerberg Så du menar att en religiös anstorm mot förtryck är att föredra framför tyst underkastelse och tålmod.

Singh Nej, tyst underkastelse, tålmod och total pacifism är alltid att föredra, det är definitivt det enda kloka sättet att agera, men saken är den, att även om du kan pacificera människan kan du aldrig tämja gudarna och naturen. Naturen kommer att reagera och revoltera om det blir nödvändigt, och de krafter som frigörs i en sådan revolt kan inte kontrolleras av någon annan kraft i universum.

Westerberg Och är Aids epidemin ett symptom för en sådan revolt?

Singh (efter en paus) Vi vet inte. Men vi måste vara medvetna om möjligheten av att det kan vara en manifestation av en vaknande universell förintelse. Vi måste se fakta och verkligheten i vitögat, ty annars kommer vi aldrig att överleva. Enda sättet att klara av verkligheten och överleva den är att möta den.

Westerberg Och vad är det vi står inför?

Singh En miljon Aids-sjuka i Indien för närvarande. Det är den uppskattade siffran. Den officiella siffran är bara 11,000. Troligtvis är flera miljoner infekterade utan att de är medvetna om det. Ändå är det inte ens en procent av hela befolkningen. Men åtminstone tio gånger så många är troligen bärare och spridare av viruset – utan att veta om det. Alltsammans erbjuder prospektet av en långsamt men obönhörligt tilltagande kedjereaktion. Och vapnet är kärlek som används av naturen mot människan. Utan kärlek kan ingen människa leva. Plötsligt blir kärleken en säker död. Hur blir det då? Hur kan kärleken överleva? Hur kan människan överleva?

Kim Livet och naturen kommer att överleva och människan med dem.

Singh Naturligtvis, men hur långvarig blir krisen? Vi vet idag att den måste ha börjat för minst tjugo år sedan. Tjugo år till av ständigt accelererande statistik? Eller femtio år? Kanske hundra? Kanske människan måste dras med denna världsepidemi för alltid? Vetenskapen springer desperat i kapp med naturen men har ingen chans. Den har aldrig haft någon chans, och dess enda hopp var alltid dess egen fåfänga.

Lanciai Ni låter mycket pessimistisk.

Singh Och kan ni vara en optimist under dessa omständigheter, herr Lanciai?

Lanciai Nej, men jag skulle vilja visa en annan syn på saken.

Singh Låt höra.

Lanciai Allt detta som ni säger om den destruktiva universella Juggernautkraften är mycket intressant men ganska ensidigt. Om det verkligen finns en sådan universellt destruktiv kraft, så måste det också finnas en konstruktiv sådan, och är inte den i så fall minst lika viktig? Jag åsyftar till exempel sådana aktiviteter som Greenpeace och andra miljöorganisationer bedriver, världsnaturfonden och andra sådana humanitära organisationer som Röda Korset, Amnesty International, UNESCO, WHO, och så vidare. Många projekt arbetar på att göra öknarna bördiga, såsom djupbrunnsborrningar i Tunisien och Sahara, i Israel förekommer idag världens främsta expertis på att lägga ökenland under plogen – konsten att få öknarna att blomma. Om ni, herr Singh, kan tänka er att det är möjligt för mänsklig magi att åstadkomma en drastisk decimering av mänskligheten genom blott önsketänkande, då måste det också vara möjligt för människan att blott genom tankens kraft få det att regna i alla öknar.

Singh (till de andra) Förstår ni nu varför jag insisterade på att herr Lanciai skulle få vara den enda som fick skriva något om vår konferens i Egypten? Jag tror på honom. Ni har rätt, herr Lanciai. Om det är möjligt för mänskligt tänkande att åstadkomma

drastiska förändringar i världsordningen blott genom tankens kraft, så måste det också vara möjligt att åstadkomma konstruktiva världsmirakler blott genom tankens kraft. Men tyvärr är inte alla män lika konstruktiva som ni. Vi har fortfarande absurda dammprojekt här i Indien och i Amazonas som kommer att dränka stora områden regnskog och jordbruksområden bara för att behaga de bankirer som finansierar sådana projekt utan att fråga lokalbefolkningen, vi har fortfarande tonvis med plutonium som transporteras runt världen bara för att behaga japanska affärsmän, vi har fortfarande muslimska ledare som kommer till Bombay för att smitta ner Indien med deras Aids som de själva struntar i emedan Allah står över sådant, kort sagt, det finns fortfarande mycket ondska i världen, och endast den universella Juggernauts gudomliga kraft är nog för att besegra den. Min destruktiva Juggernautkraft är en universell nödvändighet. Man kan klara sig undan den, men den kommer aldrig att upphöra att göra sig påmind. Du kan leva ett helt liv utan att någonsin förstå vad hybris, nemesis och karma innebär, men sådana krafter kommer ändå att dominera hela ditt liv.

Lanciai En vän till mig i Sverige undrade varför våra samtal här måste förbli en hemlighet.

Singh Då har du redan avslöjat deras hemlighet. Naturligtvis kan du sätta allting ner på pränt och visa det för vem som helst, men vem skulle förstå? Inte ens alla i detta rum, fem perfekta och intelligenta varelser, kan helt förstå Juggernaut-symboliken, och vi som gör det är kanske bara en minoritet. Vår franske vän här, som har fört anteckningar hela tiden, vägrar att förstå den. John här är skeptisk och vill helst inte omfatta idén, vår vän Kim säger ingenting, och du kommer med alternativ. Det är allt mycket mänskligt. Ingen måste förstå Juggernaut. Har ni antecknat allt som vi har sagt, herr Jacques?

Jag Max. Ja. Det är allt stenograferat.

Singh Kim, min komplimang för att du har fått hit en sådan utmärkt sekreterare till vår sammankomst, men jag är glad att han inte var med i Egypten. Så vi har alltsammans på pränt. Ingenting kan hindra det från att bli känt. Ändå vill jag be er om en överenskommelse.

Westerberg Vad önskar ni, doktor Singh?

Singh Naturligtvis borde vi fyra alla ha var sin kopia av vad vi själva har sagt. Men jag tvivlar på att andra kan rätt förstå våra argument om de bara läser den nakna dokumentationen. Vi var trots allt alla med i Egypten, och få andra var det. Vi har alla utom ni, herr Jacques, en gemensam teologisk bakgrund som ingen annan kan dela. Men ändå tror jag att det finns ett sätt att göra det hela förstäligt för andra.

Westerberg Till saken, herr Singh.

Singh Jag har ett förslag. Låt herr Lanciai här få göra det till en roman eller åtminstone till en del av en roman. I en sådan form skulle läsarna få ha all frihet att få betrakta det som ren fantasi eller science fiction.

(protester)

Ge dem den friheten. Låt dem inte ta Juggernaut-idén för allvarligt. Låt dem ha möjligheten att tro att allt bara är ren fantasi, att ingen av oss har existerat, att detta möte i själva verket aldrig ägde rum, och så vidare. Vore inte det inte helt i linje med din vanliga praxis, John?

Westerberg För all del.

Singh Kim?

Kim Som ni vill.

Singh Herr Lanciai?

Lanciai Om inte vår vän Jacques har något emot det, så har inte jag det heller.

Singh Så vi beror alla av er, vår ärade gäst, vad ni önskar eller icke önskar.

Jag Jag kom hit på Kims inbjudan bara för att stenografera dessa samtal för att behaga honom, men det finns åtminstone en person i Europa som också borde få ha en egen kopia av dokumentationen – doktor Sandy, som ni alla känner, förmodar jag, som hade kommit till er Aids-konferens, herr Singh, om ni inte hade inställt den, och som sände mig hit. Jag förmodar att han också fick herr Lanciai att komma hit. Vi är skyldiga honom en kopia men ingen annan. Vad ni sedan avser att göra med dessa märkliga samtal är er egen ensak.

Singh Tack, herr Jacques. Vi uppskattar er samarbetsvilja och tackar er för ert värdefulla bidrag. Jag föreslår alltså att var och en av oss får en kopia, att vår vän doktor Sandy också får en, och att ingenting offentliggörs förrän herr Lanciai har en roman redo för det. Är det i sin ordning? Är vi alla överens?

Westerberg Jag förmodar det.

(Inga protester.)

Singh Så låt oss då göra en paus och ha litet middag innan jag tröttar ut mig tillräckligt för att få ett anfall.

(Herr Singh reser sig från golvet. Samtalen avbryts.)

De andra gick till sin middag. Jag följde inte med. Jag ursäktade mig med att jag behövde en promenad. Jag gick ut ur deras liv för gott och tog mina stenografiska anteckningar av deras skumma samtal med mig. De fick klara sig själva i fortsättningen. Jag ville inte ha något med dem att göra. Kalla det anarkism eller förräderi eller vad ni vill, men för mig var det bara en högst naturlig mänsklig reaktion. Jag var inte mer än mänsklig. Som mänsklig ville jag inte ha något med övermänskliga eller omänskliga naturer att göra.

Men när jag strövade där omkring bland Benares alla heliga tiggare hade jag två starka förnimmelser. Dels var det av min chef i Paris, som hånskrattade åt mig, och jag kunde nästan höra hans röst: "Ha-ha! Fegis! Det var väl det jag visste! Inte kan du göra någonting åt Aidsepidemin! Nu får läkemedelsindustrin hela världen i sina maffiahänder!" Och den andra förnimmelsen var av doktor Sandy, som missnöjt sög på sin pipa och föraktfullt vände mig ryggen med orden: "Svikare! Med sådana som du vill jag inte ha någonting att göra!"

Och jag tänkte på pianisten Lanciai. Han var den enda av de fyra som kommit med konstruktiva argument, och samtidigt var han den enda av dem som visat intresse för att verkligen få veta sanningen om Aidssituationen. De andra tre kunde jag vara utan, men denne pianist kunde jag kanske ännu få ut någonting av. Jag beslöt att ge honom en chans. Och jag kunde ju inte svika doktor Sandy. Jag gick tillbaka.

De hade precis ätit färdigt och välkomnade mig hjärtligt. "Vi trodde nästan du hade gått och dränkt dig i Ganges," yttrade Westerberg, och han visste inte hur nära sanningen han kom. Jag vägrade att ta emot någonting i matväg och styrkte mig bara med litet te. Herr Singh betraktade mig allvarligt. Jag fick aldrig veta vad de tänkt och talat om mig i min frånvaro. Samtalets kvällsskift började.

Singh Jag skulle vilja börja med ert fall, herr Jacques.

Jag Max. Namnet är Max. Glöm inte det.

Singh Nåväl, herr Max, jag är ledsen. Men vad spelar det för roll? Herr Westerberg reser på falska pass runt i hela Asien, och hans riktiga namn är inte ens Westerberg.

Westerberg Jo, det är det, men inte juridiskt.

Singh Nåväl, det är ditt namn men inte ditt lagliga namn. Och Kim har inget annat namn än Kim. Och vem kan väl någonsin få namnet Lanciai rätt? Namn har ingen betydelse. Om ni inte har något emot det, skulle jag gärna vilja fortsätta kalla er herr Jacques. Det passar er.

Jag Som ni vill, Sir.

Singh Tack. När ni överlämnade oss åt vår middag blev vi riktigt oroliga. Vi trodde att ni kanske hade lämnat oss för gott. Jag är inte beroende därav, men jag fruktar att alla de andra är ytterst beroende av era stenograferade anteckningar. Jag hoppas verkligen att våra samtal före middagen inte sårade eller skrämde er.

Jag Ni får ursäkta mig, men jag fann dem faktiskt en aning stötande.

Singh Varför?

Jag De var på gränsen till omänsklighet.

Singh Och ändå känner ni inte till fakta. Vi spekulerade endast metafysiskt.

Jag Vilka fakta har jag missat?

Singh Herr Jacques, jag misstänker att ni har kommit hit med helt andra motiv än de andra. Kim, herr Westerberg och herr Lanciai är alla här av religiösa skäl. De vill veta mer om religiösa sanningar. Men ert skäl till att vara här är något helt annat. Vad är det?

Jag Det har jag sagt. Doktor Sandy skickade mig hit.

Singh Varför?

(Jag suckade.)

Jag Ni känner förmodligen till att jag är en gammal agent från det kalla kriget. Jag är ett stycke vrakgods. Mitt sista jobb gjorde slut på mig. Jag upptäckte några mycket skumma förehavanden hos vissa läkemedelsindustrier. Jag antydde för min chef i Paris att läkemedelsindustrin var mycket mera kriminell och mäktig än alla drogmaffior i hela världen, vi hade ett gräl, och han såg till att jag hamnade på ett mentalsjukhus, från vilket jag rymde med hjälp av Kim här. Sedan kom vi hit tillsammans.

(Anmärkning: Max överdriver. Han endast tillråddes av sin Interpolchef att vila upp sig på ett vilohem, Max lydde rådet, och Kim endast övertalade honom att sedan lämna det. Kims uppgifter.)

Singh Känner ni till att AZT-industrin snabbt håller på att bli världens största affär?

Jag Jag kunde just tänka mig det.

Singh Det är dock ett typiskt västerländskt fenomen. Det är deras affär. Många genomskådar det redan som den största affärssvindeln i historien, men ingen i västvärlden får ens andas blotta tanken. Ni förstår, läkare, medicin, sjukhus, hela den baletten, är ytterst respektabel. Det är möjligt att ni i Europa och Amerika i framtiden får se den politiska makten rinna igenom politikernas händer för att i stället fastna i läkarnas. Då är det slut med demokratin, och i stället för stater kommer det att finnas nationalsjukhus för isolerandet av alla patienter i deras sängar i den lyckliga illusionen genom massmedia om att de fortfarande är medborgare. Du har alldeles rätt. Mediciner, av vad slag det vara må, är mycket mäktigare och farligare än droger, ty de är lagliga och helt vetenskapliga, fastän de utvecklats genom experiment på djur som dött på kuppen. Det är ett västerländskt vetenskapligt problem. Här i Asien föredrar vi den religiösa attityden till sådana problem, och vi kommer aldrig att acceptera läkemedelsföretag från väst som nya kolonialmakter som förslavar friska människor i påtvingat beroende av mediciner.

Lanciai Det finns människor i Europa som till och med påstår att Aids som världsepidemi är en bluff.

Singh Det kan det mycket väl vara. Vi vet inte ännu. Situationen är den, att denna så kallade världsepidemi förbryllar alla auktoriteter. Den fransman som upptäckte viruset är något så ovanligt som en vetenskapsman som offentligt förklarar att han hade fel i sina slutsatser, och han grälar nu med resten av världen. Det råder stor förvirring på området, panik har resulterat i ansvarslöshet och oordning, ingen kontrollerar något, alla är skrämde från vettet, och ingen är helt säker på ens att denna fatala sjukdom verkligen existerar.

Westerberg Är det möjligt att den inte existerar?

Singh Du kan varken utesluta den möjligheten eller möjligheten att den verkligen kan bringa mänskligheten på gränsen till utrotning. Mellan dessa båda möjligheter är allting möjligt.

Lanciai Jag känner människor i Europa som hävdar att Aids kan botas genom naturliga hälsokurer.

Singh Ingenting är omöjligt.

Westerberg Känner du verkligen till fall av Aids som har botats?

Lanciai Inte personligen, men jag har hört talas om dem.

Jag Vad är det exakt som du har hört?

Lanciai Jag har hört det sägas helt rakt upp och ner, att Aidsviruset har funnits sedan historiens födelse, att det inte är något nytt, att endast den aktuella hysterin kring upptäckten av viruset har resulterat i epidemin, och att det lätt kan botas på helt naturlig väg utan någon medicin.

Jag Vad har du för källa?

Lanciai En anonym journalist.

(*Tystnad.*)

Singh Varför ställer ingen den självklara frågan: Kan man lita på anonyma journalister? Den frågan skulle absolut ha ställts till herr Lanciai nu var som helst i den västerländska världen, men lyckligtvis är vi i Indien, och ni tycks alla ha förstått någonting av mentaliteten här. Jag ska ändå besvara frågan. Vi kan inte motsäga den anonyme journalisten såvida vi inte kan bevisa att han har fel. Han kan mycket väl ha rätt. Men vi vågar inte lita på att han har rätt, ty vi vet för litet; men det vore kriminellt att utesluta den möjligheten att han kan ha rätt innan det har bevisats att han har fel. Vad tror ni om saken, herr Lanciai?

Lanciai Jag tror att Aids kan botas på helt naturlig väg om endast patienten själv tror att det är möjligt. Redan 1984 kände jag till ett fall som nästan lyckades bota sig själv från Aids genom att ta LSD.

Singh Nästan?

Lanciai Till slut blev han hindrad av sina läkare från att ta LSD. De skrattade åt honom, han stängdes in i ett sjukhus där han inte fick tillgång till den drogen, och han dog.

Singh Så världen fick aldrig veta om LSD verkligen kunde bota Aids eller inte?

Lanciai Jag har aldrig hört talas om något sådant bevisat fall än så länge.

Singh Har någon annan?

Westerberg Jag har träffat några norrmän från Bergen som faktiskt trodde på en sådan kur, men jag har aldrig hört om några resultat.

Kim Det är ett annat fenomen med denna sjukdom. Folk som lyckas bota sig från Aids blir aldrig kända.

Westerberg Varför?

Singh Det är hela tiden Juggernaut-fenomenet vi talar om. Det är det enda svar jag kan ge på den frågan. Juggernaut som sprider panik och kaos på sjukhusen, som skrämmer vetenskapsmän från vettet, som får forskare att bekämpa varandra i stället för att hjälpa varandra, så att forskningsområdet blir förvirrat av att målinriktningen blir odefinierbar, sardoniska journalister som gör obekväma uttalanden, insinuationer och artiklar i massmedia, den ständiga tillväxten av förvirring och kaos, allt vittnar om den anryckande Juggernaut....

(Här fick plötsligt doktor Singh ett epileptiskt anfall. Diskussionerna avbröts fullständigt. Kim rusade upp för att bistå honom, herr Westerberg och herr Lanciai gjorde vad de kunde, och jag hade fått nog. Detta ständiga återvändande till Juggernaut-ämnet äcklade mig. Men jag hade fått en del viktiga bekräftelser för min uppfattning om medicinmaffian. Jag behövde frisk luft högst nödvändigt och gick ut ur huset. Det var kvällen den 13 november 1992.)

Slut på Max Chablons anteckningar.

Indiska turer

I Indien är det väldigt lätt att bli galen, för de flesta är det. Fördelen med detta är, att de som inte är det är desto klokare.

Icke desto mindre är Indien ett land som man kan leva i. Det är ett mänskligt och billigt land, och allt vad man behöver för att överleva är en smula tålmod och ett leende.

Flygfärden dit gick från Stockholm över Tallinn, Riga, Smolensk, Volgograd, Tiflis, berget Ararat, Teheran, Isfahan, Persiska Viken, Sharjah med Abu Dhabi och Oman och över Indiska Oceanen till Goa. Färden skedde nattetid vid fullmåne, och efter Smolensk avlöstes de långt nere på jorden strålande stadshärdarna av ett drömligt molnlandskap som blev desto mera drömligt genom fullmånens ihärdiga skarphet.

Flygplanet gick ner i Sharjah för att mellanlanda i denna oas av lyx och påfallande oljerikedomar som ett drömrrike ur "Tusen och en natt". Solen gick sedan upp över den Indiska Oceanen, som hade helt andra slags molnformationer att bjuda på än vad man var van vid. Mjukhet och vänlighet karaktäriserade denna nya värld från början och blev det dominerande temat under hela resan.

Likväl blev det första mötet med Indien en chock. Klimatet i Goa var det sämsta tänkbara – fuktigt och hett, och jag förstod genast alla som tog avstånd från Indien på grund av dess smutsighet. Ingenting är rent i Indien, men smutsen är trivsamt, och om man inte lär sig leva med den har man ingenting i Indien att göra.

Det i luftens komprimerade sardinburk forslade koncentrationslägret av svenska turister, som nästan alla var av samma slag – Svenssons av den värsta, fetlagda, kortklippta, imbecilla sorten, ställdes först att vänta i 40-gradig solhetta utomhus i en timme innan tullmyndigheterna tog hand om dem, varefter de fick stå och köa i ytterligare en timme men i ännu svårare värme inomhus. Därefter forslades de olika kategorierna till sina olika turistreservatshotell beroende av om de stannade en, två, tre eller fyra veckor. De flesta ville nog hem genast, men alla dessa var för lata för att ta något förnuftigt initiativ i den vägen.

Själv tog jag tåget så snabbt som möjligt bort från Goa efter en dags vanmakt i stillasittande ställning under kroniskt rinnande som i en mycket våt bastu. Tåglivet i Indien är underbart. Vagnarna är som jättelika baracker med ventiler. Dessa så kallade tågfönster har inga fönster men vågräta galler för att ingen ska ramla ut. Sedan finns det två luckor som man kan dra ner för fönstret, en plåtlucka, som utestänger både luftdrag och solsken, och en plastlucka, som bara utestänger luftdraget och som man kan se ut igenom. Vagnarna saknar kupéer men har båsliknande anordningar. Varje bås rymmer sex passagerare sittande om dagen och liggande om natten. I taket i varje bås finns tre stora fläktar som man kan sätta på och stänga av vid behov. Vanligen är de på oavbrutet.

Tågvagnarna är höga, och när man inträder i en sådan ser man genast hela vagnen, som är rik på rymd och utrymme, men den ter sig närmast som en förstorad koncentrationslägersbarack: överallt trängs, ligger och sitter obeskrivliga individer huller om buller om varandra. Sitsarna och även kojerna är stenhårda, och man måste ständigt ömsa ställning för att inte utmatta stjärten eller ryggen.

Först när man kommer till Indien förstår man Kipling på riktigt, och då måste man ge honom rätt i allt vad han har skrivit. Det har aldrig funnits en ypperligare och mer realistisk Indienskildrare, och ändå är Indien ett såpass totalt obeskrivligt land att ingenting stämmer, ingenting är logiskt, ingenting är rationellt, och ändå fungerar det, kanske mest tack vare en minutiös noggrannhet när det gäller detaljer, som skulle verka mördande för en europé. När jag exempelvis köpte mitt *Indrail Pass*, ett slags Interrailkort för Indien, för femton olika engelska pundsedlar, så skrev biljettförsäljaren faktiskt på sin blankett upp numret på varenda sedel. Det hörde till proceduren.

Tågen är långa och långsamma och tågresaerna därför oändliga. Från Goa till Bombay (400 kilometer) tog det 20 timmar. Från Goa till Agra (200 km söder om Delhi) tog det 40 timmar. Följaktligen var man ganska skälvanande på benen när man äntligen steg ut på stationen i Agra, som ett nyfött föl eller rådjur.

Broder Johannes mötte mig vid Taj Mahal lätt vitklädd i sandaler. Van som jag redan var vid indiska oförklarligheter var jag knappast överraskad men frågade honom ändå: "Hur kunde du veta att jag skulle vara här nu?"

"Det var lätt att räkna ut," sade han. "Vi visste ju med vilket flyg du skulle komma till Goa. Du hade inget hotell där, så du tog troligen första bästa tåg därifrån. Praktisk som du är måste du planera in Taj Mahal före Benares, för det att du ville uppleva Taj Mahal var ju en självklarhet. Hade du inte kommit hit idag så hade du kommit i morgon."

Låt mig dröja litet vid detta vårt första möte efter Egypten. Gud vet vilka irrfärder han hade beskrivit för att komma från Egypten till Indien via Irkutsk och allt vad han hade gjort och utträttat under tiden och på vägen under dessa åtta månader, men att undra över allt detta föll sig fullständigt oviktigt inför blotta upplevelsen av honom här på detta förtrollande ställe, denna så utsägligt vita, rena och heliga plats och han själv i denna skinande vita uppenbarelse, yngre och friskare än jag någonsin upplevat honom förut. Vi hade här känt varandra nu i fjorton år, och vårt litterära samarbete skulle snart fylla fem år. Ändå var det som om vi här stod precis på tröskeln alldeles i början av vårt viktigaste mellanhavande.

Han blev dock rasande när han fick höra att jag betalat 260 rupier extra för en platsreservation till Benares. "Hur kunde du vara så dum efter alla blodiglar som du råkade ut för i Egypten? Ditt *Indrail Pass* berättigar dig till en plats i första klass vilket tåg du än hoppar på och när utan någon extra kostnad. Med dina 105 pund har du en gång för alla köpt dig den rättigheten. Du har råkat ut för vanliga hänsynslösa

turistskinnare. Låt dem skinna sina stinna turister, det blir inte turisterna färre av, men en sådan som du ska inte behöva råka ut för sånt. Det hade varit bättre om du fördelat de pengarna bland alla de tiggare du mött hittills som inte fått någonting."

Vi övergick snart till viktigare angelägenheter. "Herr Singh mår inte bra. Jag vet inte om han simulerar eller bara spelar teater. Jag har inte fått träffa honom ännu. Han vill inte se mig förrän du säkert har kommit."

Han hade som vanligt mycket att berätta och verkade ganska bitter på herr Singh. Om herr Singh verkligen var sjuk kunde man förstå att han inte ville utsätta sig för Johannes irriterade humör. Kim hade kommit men ingen annan. Det var detta som förargade Johannes mest. "Hade jag vetat det hade jag kunnat plocka upp ett antal muslimer, konfucianer och lamaiter på vägen. Nu är det för sent." Allt tydde på att herr Singh ville att så få som möjligt skulle komma, medan Johannes alltid var för att samla så många som möjligt till sina viktiga konferenser. Däremot väntade Kim en gäst från Frankrike som ingen visste något om. "Allt vi vet är att han kan stenografera. Det är förmodligen därför som Kim tagit honom hit för att inte ett enda ord av överläggningarna ska gå förlorat."

Han var mycket intresserad av mina intryck av Indien och belåten med min ytterst positiva inställning. "Jag visste att du skulle känna dig hemma här," sade han.

Vi diskuterade också den muslimska situationen. Jag berättade min uppfattning för honom att hinduerna hade svårt för att ta islam på allvar och att de närmast betraktade den med löje. "Det är helt riktigt," sade han. "Det är affärerna Salman Rushdie och Saddam Hussein som dragit ett obotligt löje över hela islam i hinduernas ögon, och saken blir inte bättre av att Iran höjer priset på Salman Rushdies huvud fastän ayatollah Khomeini är död. Ingenting hade kunnat skada islams renommé mera."

Man märkte ingenting av hans armbrott för ett halvår sedan. Han medgav att armarna hade läkts perfekt, men "det känns när jag lyfter tunga saker, och särskilt om jag lyfter någonting med handflatan uppåt," sade han leende. Han menade högerhanden, vars underarm brutits, medan vänsterarmen brutits ovanför armbågen. Han ville helst inte tala om olyckan och dess tragiska allvar, som utlösts genom otur och oförutsägbara väderleksförhållanden. "Vi har viktigare saker att tala om," menade han, "innan vi kommer in under ordets makt under herr Singh."

Det var någonstans i Himalaya i våras som han haft sin svåra olycka i en snölavin med ett par jakar. Han hade försökt rädda packningen, kommit under en jak och brutit båda armarna. Han hade fått ta skydd i ett kloster, där munkarna gömt honom inför en kinesisk inspektion – de hade stoppat ner honom i klostrets likkammare tillsammans med andra obegravda lik i ett slags krypta. Kim hade varit med honom, och han hade gett mig hela historien under vår gemensamma tågfärd från Köpenhamn till Frankfurt. Det var efter olyckan som Johannes tagit sig till Ryssland, återhämtat sig i Irkutsk och sedan rest direkt ner till Indien. Inte ett spår syntes nu på honom av vårens olyckor och provningar.

Det var naturligtvis mycket sällsamt att möta honom här efter så lång tid och just vid Taj Mahal, ett muslimskt byggnadsverk, som utan konkurrens råkade vara världens vackraste, just när vi båda kanske visste mer om islams svåra kris (i sina nuvarande former) än någon annan och kanske råkade hålla islams öde i våra händer. Världens utan konkurrens vackraste byggnadsverk? Ja, det vågar jag säga, fastän jag inte har sett hela världen; och jag tror att alla som upplevat Taj Mahal delar min mening. Redan parkerna utanför är fullkomligt överväldigande i sin skönhet. Redan introduktionstemplena och paviljongerna utanför är blott alltför överväldigande. Redan de omgivande trädgårdarna innanför parkerna får en att

smälta av skönhetsupplevelsens innerlighet. Bara portarna är som ett Alhambra i kosmisk förstoring. Allt som man passerar innan man ens får se mausoléet är som enkom konstruerat för att ständigt höja den inträdandes stämning och förväntningar. Till slut är man rädd för att själva mausoléet bara skall vara en kliché efter allt det överväldigande omkring det, – när det faktiskt visar sig vara kronan på verket, en krona som ensam gör Indien till världens rikaste land. Alla de som beklagar Indiens fattigdom, tycker synd om de stackars fattiga hinduerna, beklagar Indiens ofattbara elände och dömer det hela efter en egoistisk materiell standard begriper ingenting. Vi som lärt känna Indien förstår varför hinduerna är lyckliga medan alla världens övriga materiellt rikare folk är olyckliga.

Mausoléet byggdes av en konung över hans bortgångna gemål, som han älskade så oerhört, att detta världens vackraste monument samtidigt strålar av vemod och sorg. Varken Johannes eller jag ville gå in i det då vi var överens om att den sovande drottningen där inne inte fick störas, åtminstone inte av någon som i någon mån kunde förstå vidden av hennes konungs kärlek till henne.

"Smärtornas himmelska tempel", "det absoluta paradiset för en älskad avliden", "den outhärliga saknadens universella känslöklimax", "den eviga saliga gråten", "den absoluta arkitektoniska skönheten", alla Taj Mahals klassiska epitet äger sina berättiganden. Inträdet kostar två rupier (40 öre). Videofilmning är förbjudet. Fotografering ute i trädgårdarna är icke tillåten. En oavlönad indisk vakt visade mig gratis de bästa fotograferingsvinklarna. Jag ville helst av allt få med Johannes på en bild med det heligaste av alla tempel i bakgrunden från dess vackraste vinkel, men han vägrade – "jag är icke värd att synas på samma bild som Taj Mahal." Jag har aldrig fått fotografera honom. Förutom hos sådana som Johannes och jag var respekten för den avlidna obefintlig. Det kändes nästan som om det skulle till två klassiska vemodiga islamforskare och bekymrade sådana som han och jag för att den rättvisa vördnaden skulle tillkomma den avlidna, den mest älskade av alla drottningar.

Innan vi skildes återvände vi till incidenten med hur jag hade blivit lurad. Han berättade precis hur det hade gått till. Jag hade råkat ut för en påpasslig turistfångare. Han hade sett mig i den långa kön för reservationer, lockat mig med att allting skulle ha varit fullbokat, erbjudit mig ett alternativ, och jag hade gått på det. De 260 rupierna hade han sedan delat med någon direktör på stationen som varit införstådd med hur man lurar turister. Men nu hade jag min dyrt köpta reservation, samme reseagent hade försett mig med en rickshawchaufför för hela dagen för 40 rupier, och jag tyckte varken att jag kunde avstå från min dyrt köpta reservation eller från min troget väntande rickshawcyklist. Johannes förstod mitt dilemma och lät mig gå. I stället skulle han vara i Benares före mig, förbereda de andra, fransosen skulle ha kommit fram idag, så att vi kunde dra i gång med överläggningarna så snart som möjligt på eftermiddagen. Sålunda skulle de kunna komma i gång två dagar tidigare än beräknat. Johannes var mycket otålig med att få komma åt doktor Singh.

Min trogne tandlöse gamle rickshawcyklist förde mig lycklig till stationen via en diamanthandlare och en mattfabrikant, som båda trodde de kunde göra affärer med mig. Under artigt utbytande av adresser kom jag undan med förhoppningen om att kunna göra affärer med dem nästa år, när jag eventuellt kom tillbaka. Att kunna göra goda affärer med dem var inte alls en omöjlighet, om man hade pengar. Det var det jag inte hade. När jag skildes från min rickshawchaufför vägrade han växla en 50-lapp och krävde växeln som backshish. Det visade sig, att alla dessa människor, från reseagenturföreståndaren till restaurangägaren, diamanthandlaren och mattfabrikanten, som rickshawcyklisten fört mig till, varit muslimer liksom

rickshawcyklisten själv. Och tre av dem hade lyckats plocka mig på pengar på exakt samma fräcka sätt som deras trosfränder gjort det i Egypten. Följden blev en besk eftersmak efter alla dessa muslimer i Agra, dessa ättlingar till mogulerna, som hänsynslöst gjort om flera av Benares vackraste tempel till moskéer, vilket hinduerna av ren tolerans låtit dem förbli.

Innan vi når Benares vill jag gärna nämna de intryck av Aids i Indien jag fått hittills. Folk vill inte tala om det och tar det inte på allvar. För hinduerna är Aids blott en plåga av många och inte märkvärdigare än någon annan. De lever med det som med allt annat elände, som i Indien, liksom allt annat mänskligt där, är utan botten. Bland de oräkneliga tiggare jag utsattes för, av vilka en klar majoritet var barn, förekom det sådana med stympade lemmar, neurosedynbarn utan ben, vanskaplingar med fötter som fotbollar med bulor och bölder, blinda, stumma och döva, och mest gripande av alla tiggare var de blinda som gick omkring och sjöng. En gammal man utan ögon sjöng helt underbart. Min princip var den att ge de tiggare en slant som uppträdde ensamma, men aldrig mer än fem rupier (en krona), och att avstå helt om jag saknade så låg växel, medan alla tiggare som uppträdde i grupper om två eller flera ignorerades helt. Även alla tiggare som hade väntande kompanjoner ignorerades, sådana som uppenbarligen uppträdde å andras vägnar samt sådana som uppenbarligen var bedragare. Ensamma barn med något lyte som utan att ge upp envisades i det oändliga med att dunka huvudet mot ens fot var det naturligtvis outhärdligt svårt att behöva refusera när man saknade växel.

Vad är Aids mot sådana levandes plågor som inte ens har döden att se fram emot?

Hur ska jag kunna förklara det oerhörda som hände i Benares och göra det begripligt? Det hela var ungefär ett fiasko av sådana oerhörda proportioner att det överträffade alla ens förväntningar. Mycket återstår ännu att utreda och komma under fund med, gradvis klarnar det hela, men det förblir osmältbart. (Ännu två veckor senare, när jag skriver rent det hela, får jag kallsvett när jag tänker på det.)

Jag blev ytterst väl mottagen i Benares och fick min första säng efter fyra nätter utan, ett eget rum med dusch och rena lakan. Ett mera fullkomligt paradiset var det omöjligt att drömma om efter 55 timmars tågresa till Benares och efter ett tåg från Agra som var ännu primitivare än alla de tidigare: kojerna var trånga och stenhårda, takfläktarna var bara två i stället för tre i varje bås och fungerade inte, tåget var så packat att jag var fullständigt isolerad i min överkoj hela vägen och varken såg något av Kanpur, Allahabad eller Lucknow, om det var dessa städer som passerades. Två italienare befann sig i liknande belägenhet inte långt från mig (men tillräckligt långt för att jag inte skulle kunna få kontakt med dem) och blev knäckta och gav upp på halva vägen och tänkte fortsätta med buss, som också varit Johannes förespråkade alternativ. (Det lönar sig vanligen att åka buss i Indien, vilket går snabbare och är billigare om vägen inte är för lång, men vägarna är desto sämre.) Italienarna gjorde en oförglömlig sorti från tåget grälände teatraliskt på italienska med alla saligt leende oförstående hinduer som de trängde sig förbi på den svåra vägen ut.

Efter att jag fått duscha och återhämta mig kom Kim och hämtade oss. Han ensam visste var herr Singh befann sig. Kim var tyst, och även herr Singh hälsade oss med tystnad. Han ville tydligen att stämningen inte skulle tillåta några känslöyttringar.

Vi väntade på fransmannen som kom ganska snart. Kim presenterade honom för oss. Det var en medelålders härjad figur som såg ut som om han mest i sitt liv sysslat

med sjöslag och krogslagsmål. Han hade flera markanta ärr i ansiktet som dock inte förfulade det, han hade en skäggstubb som tydligt skvallrade om ett mycket slarvigt liv, men det som var intressant var ögonen. Han hade en magnetisk blick som om han med den ville spika fast varje människa han såg vid väggen. Man visste inte om han faktiskt genomskådade allt och alla eller om han bara var fruktansvärt luttrad av erfarenheter eller alkoholism.

Tydligen hette han Max. Han satte sig utanför kretsen av oss fyra och tog genast fram sitt noteringsblock och började använda det som en vanlig professionell journalist.

Herr Singh började äntligen tala och förde sedan ordet hela tiden. Han dominerade samtalen fullständigt hur hårt Westerberg än försökte rubba honom. Det hela utvecklade sig snart till en intensiv ordduell dem emellan. Herr Singh gick genast drastiskt till saken, förklarade monoteismen upphävd emedan den inte längre behövdes, och därmed var striden i full gång. Herr Singh verkade fullkomligt avslappnad hur tård och trött han än tydligt var, det fanns flagnande sprickor i hans jämnmodiga fasad, och Westerberg skonade honom inte. Han gick så långt som till att förklara herr Singhs tänkesätt nazistiskt i sin grymma cynism medan herr Singhs svåraste anklagelser mot monoteismen naturligtvis var atombomberna mot Japan, som fällts genom de kristna regeringarnas initiativ i Amerika och England, varvid miljontals oskyldiga massmördades utan anledning, ett sår i Asien som ingen kristendom och monoteism i världen kunde bota.

Mest följde jag dock med fransmannen. Han var inte helt utanför debatten, herr Singh drog in honom ibland, men han fick under diskussionens gång ett allt tydligare drag av ovilja, som om han varken trodde på vad som sades eller tyckte om det. Till slut fick herr Singh ett allt mera plågat uttryck i ansiktet, och till slut föreslog han ett avbrott för en ordentlig middag. Ingen hade någonting emot det. Det märkliga var emellertid att fransmannen inte ville delta. Han gick i stället ut på en promenad, och vi andra fyra hade all anledning att frukta att han inte skulle komma tillbaka.

Men han kom tillbaka, och vi kunde alla andas ut. Emellertid återstod det värsta. Just när vår diskussion äntligen började bli verkligt intressant fick herr Singh plötsligt ett anfall. Det var just vad han själv hade fruktat mest för, och nu hände det, och det var ohyggligt att vara närvarande. Det var inte bara en kollaps, utan det var som om hela hans kropp varit utsatt för fruktansvärda elchocker. Kim kunde hantera det och gjorde vad han kunde och bad oss andra gå, vilket vi inte ville göra, utom fransmannen, som gick. Och det värsta av allt var att denna gång kom han inte mer tillbaka. Han hade nästan visat att han hade fått nog. Han försvann och tog alla sina anteckningar med sig.

Herr Singhs anfall var så svårt att det försämrades ytterligare. På kvällen vågade Kim berätta för oss vad varken jag eller Johannes vetat eller haft en aning om. Herr Singh hade kommit till Benares bara för att dö. Därför hade han bara velat se sina närmaste förtrogna hos sig. Hans doktor hade sagt att han inte tålde ett nytt epileptiskt anfall. Johannes var förkrossad. Endast Kim hade vetat hur det egentligen hade förhållit sig med herr Singhs tillstånd.

I denna fina säng i detta vackra tysta fridfulla rum väntar mig således en sömnlös natt. Kim är ute och söker efter fransosen. Och allt vad vi kan göra är att vänta och se hur situationen ska vidaregestalta sig. Förhoppningsvis lever herr Singh ännu i morgon, men någon fransos tror varken Johannes eller jag att vi mera ska få se röken av.

Efter en hemsk natt med både uppkastningar och diarré, och som dessutom förstördes av moskiter, följde en sordinerad morgon. Det var omöjligt att inta någon frukost. Kim kom och kallade på oss. Han berättade att herr Singh var mycket svag men att han ändå ville träffa oss.

Han hade åldrats 10 år på en natt. Han var bara några och sextio, men nu såg han ut som åttio. Emellertid kunde han ännu uppbjuda sin älskvärdhet.

"Please pardon my vanity, that I wanted to see my three favourite bodhisattvas before I died." Han kallade oss fram en och en. Jag fick komma först. Han satte sina händer mot min panna och sade något på sanskrit. (Enligt Johannes var det något om att Vishnus ande skulle vara med oss.) Det kändes som om man fått ett sigill inbränt. Sedan gjorde han det samma med de andra. Johannes grät, vilket var mycket upprörande, då jag aldrig hade sett honom gråta tidigare. Kim var mera sansad fastän han var yngst av oss alla – bara några och trettio. Sedan sade herr Singh: *"Take care of the world, because I can't do it any more."*

Det var allt. Vi fick gå. Han log när vi gick, men man kunde se på honom att han inte hade långt kvar.

Kim dröjde ännu kvar inne hos honom. Sedan kom han ut och ville tala med Johannes i enrum. Johannes hade känt herr Singh längst av oss alla. När de båda kom tillbaka till mig sade Johannes till mig mycket allvarligt: "Herr Singh kommer att dö inom de närmaste dagarna, och Kim kommer att ombesörja hans kremation vid Ganges. Jag föreslår att du reser vidare med tanke på hur du har mått i natt. Har du någonstans att ta vägen?" Jag hade ingenstans att ta vägen. Plötsligt stod det helt klart för mig hur totalt ensam jag var i hela Indien nu på denna min första resa i detta väldiga vilda land av idel kriser och faror överallt, fastän jag befann mig mitt bland vänner. "Kim föreslår att du reser upp bland bergen. Vad tror du om det?" Jag kom då att tänka på att jag redan i Göteborg hade lockats av möjligheten att sticka upp till Darjeeling, men att det var förenat med vissa svårigheter som problem med myndigheter och oro i området. Men i brist på annat föreslog jag att jag skulle resa till Darjeeling av och an på några dagar och sedan komma tillbaka. Kanske herr Singh ändå kunde återhämta sig. Johannes gillade förslaget. Han kände tydligen inte till de politiska och byråkratiska svårigheterna. "Men du behöver inte komma tillbaka. Avgör saken själv när du lämnar Darjeeling. Om du inte kommer tillbaka meddelar jag dig ändå allt viktigt förr eller senare."

Ingen visste bättre än Johannes hur dålig jag hade varit under natten. Han hade själv hjälpt mig till toaletten flera gånger och varit noga med att jag inte frös i sängen. Därför var han nu så allvarlig.

Även Kim gillade förslaget, inte heller han tycktes känna till några svårigheter med att besöka Darjeeling. Tvärtom sken han upp inför idén och trodde att det under omständigheterna var det bästa tänkbara stället för mig och att jag skulle trivas där. Jag reste till Patna samma dag (5 timmar öster om Benares) för att samma kväll ta tåget upp mot Nepal, Sikkim och Bhutan och den yttersta indiska utposten mot dessa länder och mot Tibet – Darjeeling.

Här är det lilla som jag egentligen vet om herr Singh. Utbildad till läkare praktiserade han aldrig utan gick i stället in i politiken. Denna övergav han redan på Shastris tid på 60-talet och blev därefter vetenskapsman och sedermera mer och mer religiös och var en tid djupt engagerad i sikhernas sak. Han förstod fullständigt att de hade mördat Indira Gandhi, även om han vid det tillfället tog avstånd från sikherna. Namnet Singh är säkert inte hans ursprungliga namn utan kanske bara en titel, då just denna titel, som betyder "lejon", förlänas många framstående sikher. Som

vetenskapsman var han mest pionjärverksam för den gröna revolutionen. I Egypten utmärkte han sig med att vara den mest anspråkslösa av alla deltagare och den enda som aldrig höjde rösten. Kim var där nummer två i försynthet. Jag hade gärna velat lära känna doktor Singh närmare, men nu verkar det vara för sent. Han har aldrig varit gift eller haft barn, han hade inga nära anhöriga, men en släkting till honom var visst politiker. Politiskt beklagade han uppdelningen av Indien i Pakistan och Indien och attribuerade den tragedin med dess många åtföljande krig till indiernas otacksamhet till England i förening med muslimernas egoistiska halsstarrighet. Han älskade Gandhi men beklagade dennes politiska ageranden, vilket ju ledde till dennes död. Han hade ett otroligt kontaktnät i hela Indiens bakgrundspolitiska värld och även inom dess olika religioner. Han tolererade andra religioner men sade en gång, att "Indiens religion är fantasi, och det finns ingen bättre gud här i världen."

Tyvärr fick jag aldrig lära mig hans riktiga namn. Jag försökte en gång, men efter att jag försökt några gånger sade han: "*Forget it.*" Till utseendet var han nästan som en gammal romersk senator, med hög panna och ändå rik hårväxt utan flint, med vitt hår, skarpa drag, elektrifierande ögon och en bred ironisk mun som gärna log åt andra, varunder han då finkänsligt brukade böja ner ansiktet. Endast den mörkare hudfärgen förrådade hans indiskhet.

Aidssituationen i världen, om jag har förstått den rätt, är väl enklast summerad och sammanfattad sålunda: I delar av världen som Europa, det engelsktalande Amerika, Australien och Japan är situationen under kontroll såtillvida, att man kan följa med pandemins utveckling, föra statistik och göra tafatta försök till fördröjning av sjukdomens utveckling genom hittills misslyckade medikamenter. I resten av världen, alltså Asien, Afrika och Latinamerika, finns inte denna kontroll. Bland dessa världsdela miljardmassor kan alltså denna pandemi ställa till med vad som helst. I västländerna, Japan och Australien, där man framgångsrikt skulle kunna kontrollera pandemin, föredrar man ändå att hänge sig åt droger och prostituerade och ta med sig sådana vanor till tredje världen. Sådan är situationen. Naturligtvis föredrar man i länder som Indien att rycka på axlarna åt hela problemet. I Indien är man dock av den meningen, att de värsta spridarna av Aids är rika araber. En annan tragisk uppgift: 90% av alla Indiens prostituerade är tvingade in i sitt yrke från vilket det inte finns någon återvändo.

Naturligtvis planerar jag härifrån Darjeeling att återvända till Benares, fastän vi glömde en sådan viktig detalj som att jag måste kunna hitta tillbaka igen till huset där vi vistades. Med litet tur hoppas jag kunna hitta tillbaka dit ändå.

Resan till Darjeeling tog 16 timmar från Patna. Den sista biten var en tre timmars bussfärd upp för Himalayas sluttningar. Darjeeling erinrar starkt om James Hiltons beskrivning av Shangri La med utsikten mot Kanjenjunga som perfekt motsvarighet till inramningen av Shangri La. Många gamla engelska kolonialminnen lever i bästa välmåga kvar här fortfarande, av vilka det underbaraste är den gamla smalspåriga järnvägen, som fortfarande används i högsta grad. Man lyfter på ögonbrynen åt gamla hotellnamn som "Gay Lords Hotel" från en tid när "gay" ännu bara hade sin ursprungliga oskyldiga betydelse. På vägen upp möttes man av försäljare som hade som saluförande ramsa "chef chef papan chefs" vilket man undrade vad det betydde, då det lät så synnerligen komiskt, pittoreskt och bestickande på samma gång. Det som de sålde verkade ganska obeskrivligt tills det visade sig vara indiska versioner av "chips chips popcorn chips". Indien är även drakflygarnas förlovade land utom cricketspelarnas, och i många telefonledning ser man strandade drakar. På väg upp

till Darjeeling var förekomsten extra riklig. Darjeeling tycks även vara hundarnas paradiset. Staden är full av hundar, vanligen små, snälla och tama fastän de normalt går lösa, och de börjar allesammans skälla före soluppgången. Två tips: gå inte ut i Darjeeling efter solnedgången utan ficklampa hur starkt stjärnorna än lyser, ty marken förblir ändå osynlig, och om man snubblar eller ramlar ser man inte hundlortarna. Och sov med öronproppar, om man vill slippa bli utskäldd före soluppgången. Gatorna sopas först på morgonen. Det berömda tåget, som är en av världens högst belägna järnvägslinjer, (stationen Ghoom är världens näst högsta efter en station i Peru,) heter Toy Train och är mycket litet, har sittplatser för 32 människor, följer vägen och orsakar ofta trafik kaos i synnerhet om någon klumpig militärkolonn med stora truckar ska förbi, och om den smala vägen blir förstoppad av strandade bussar och för mycket turistfordon är det omöjligt att korka upp den om inte samtliga backar; och när tåget går som långsammast i de snävaste kurvorna, (det förekommer kurvor i 45 graders vinkel,) kan man lugnt promenera snabbare än tåget. Staden domineras av nepaleser som utgör mönster av vänlighet och ärligaste älskvardhet, trots Darjeelings berömda Gurkhakompanier. Staden är ett viktigt militärfäste, och alla utlänningar som reser dit kontrolleras, även om de inte längre behöver ha något byråkratiskt specialpass.

Efter en fyra timmars promenad uppåt bergen hamnade jag på en liten kyffig restaurang hållen av en liten nepalesisk mycket rörande gammal man av ungefär halva min kroppsstorlek. Man hade redan hunnit bli van vid att vara nästan huvudet högre än de flesta indier, men nepalesarna är ännu mindre. In i samma restaurant kommer en mycket mörk längre indier i medelåldern med mycket djupa forskande ögon och rikt blåsvart silvergråsprängt hår, som bara använder sig av engelska. (Nepalesiska är ett helt annat språk än alla andra hinduers.) Han fäster sig vid mitt sätt att tala engelska, och ett samtal uppstår oss emellan, som sedan blir svårt att avsluta. Han är född i Benares men har bott i Darjeeling sedan 30 år tillbaka. Han är något av en vandrande filosof, och han ägnar sig mest åt självstudier i engelska och åt att författa små idylliska ofta samhällskritiska indiska noveller på engelska. Då han saknade utbildning var han mycket tacksam för varje hjälp och gott råd han kunde få av någon utlänning. Han hade sin skrivbok med sig, som han tydligen alltid bar omkring, och jag rättade gärna genast några av hans idyller. Det visade sig att hans engelska var påfallande avancerad.

Jag blev bjuden till hans hem om kvällen. Det var en ännu enklare håla än samtalsrummet i Benares. Tillsammans med sin hustru levde han i ett enda rum om ungefär 15 kvadratmeter med jordgolv, men utanför rucklet hade han Darjeelings kanske förnämsta utsikt upp mot Kanjenjungamassivet.

Han var född i Benares i mycket enkla omständigheter i en primitiv bondby. När han blivit vuxen gällde det att komma ut i världen och försörja sig, och den stora framtidsstaden med lysande möjligheter var Delhi. Han liftade dit och övernattade på halva vägen i en järnvägsstation. Han lade sig att sova på det hårda betonggolvet, som alla andra, men fick ögonen på en ledig bänk, som han ockuperade. När han sov där en stund väcktes han bryskt av en tjänsteman som visade honom en annan plats bland många andra medellösa på betonggolvet, och lydigt begav han sig dit. Det visade sig, att denna grupp hemlösa stod under uppsikt och skulle inför rätta för dagdriveri. Min vän Sri Ram sållades till dessa, dömdes till en månads fängelse och upplevde i fängelset alla en orättvist dömd straffånges värsta infernovandringar innan han kom ut igen. (Man kan tänka sig indiska fängelseförhållanden i storstaden Delhi på 50-talet.) Jag fick läsa hans långa novell om hela vandringen, (*"Thirty Days*

for Nothing"). Sådan var alltså verkligheten i framtidsdrömmarnas paradisi Delhi. Naturligtvis blev han svårt sjuk på kuppen men lyckades återhämta sig.

Därefter hade han vandrat omkring i Indien på jakt efter ett ställe där han kunde leva trots sin från början förintade karriär, (fängelsevistelsen stod för evigt stämplat som ett brännmärke i hans protokoll,) och i Darjeeling blev han vänligt bemött av nepaleserna, varför han stannade där. Han levde på att gå omkring med en verktygslåda som gravör; han utförde alltså små tillfällighetsjobb med ingraving av namn på skyltar. Han hade en son nere i södra Indien, och det var den enda säkra adress han kunde ge mig, då hans Darjeelingadress helt enkelt inte fungerade. Jag fick hålla kontakt med honom brevledes, men bara i sonens namn, så att sonen inte skulle få besvär av faderns öde, som ju i praktiken var brännmärkt av de statliga myndigheterna från början.

Han hade många litterära frågor att ställa mig. Mest var han nyfiken på en bok som han hade kommit över, som visade sig vara Orestin av Aiskhylos. Jag lärde honom att rätt uttala namnen Agamemnon, Orestes, Prometheus, m.m, och han var helt entusiastisk över den grekiska mytologin, som ju har många paralleller med den indiska. Han hade även böcker på italienska, franska, tyska och till och med svenska, mycket av hans lilla hem upptogs av böcker, som han ibland måste sälja av när inkomsterna krympte.

Men mest imponerande var hans djupa insikt i indisk politik och det sociala samhället. Indien är nu i en märklig fas av politiskt uppvaknande. I alla tider har indierna gått på det här med Gandhis och Nehrus ofelbara förträfflighet och deras heroiska kamp mot det engelska förtrycket, men nu börjar indierna sakta förstå, att allt det onda som frihetskämparna menade sig avlägsna med engelsmännen i stället nu efter självständigheten är mycket värre. Förtrycket har ökat i stället för att minska, demokratin är bara en mask och fasad för kastväsendets system av inre beundran, med engelsmännen försvann även dessas organisation, rättsväsen, ordning och ekonomi, Indiens riksbank är i upplösningstillstånd, byråkratin är allsmäktig, efter Sovjetunionens fall har man börjat upptäcka och ifrågasätta det indiska etablissemangets alla skumma affärer och allianser med mördare som Nasser, Tito, Bresjnev och andra, affärer mot vilka Bofors framstår som bara en diskret liten fis, ingenting fungerar i samhället som tycks lida av permanent kortslutning i nätet, och allt detta börjar nu Indiens djupare folkmassor att fatta.

Efter denna mycket givande dag med en ny indisk vän, som nästan kändes som en direkt fortsättning på doktor Singh, som var mera svårtillgänglig i sin höga lärdom medan denne var mera konkret, hade jag plötsligt en känsla av att äntligen ha fått kontakt med det verkliga, levande, innerliga Indien. Sri Ram var 57 år gammal men såg 15 år yngre ut, fastän han nu började få problem med tänder och ögon, hans engelska var underbar trots det torftiga uttalet, och fastän han aldrig bad om en enda småpeng var det för första gången ett nöje att få kunna skänka en indier pengar, 10 rupier till att börja med. (Hade jag givit mera hade han kunnat få problem med sina grannar.) Han tog tacksamt emot det, och jag gav det fullständigt frivilligt och oombedd.

Den påföljande natten blev däremot fasansfull. Till mitt hotell ankom en entusiastisk tyska, som var mycket intresserad av mig och som jag hade någon konversation med, då jag undrade vad hennes översvallande hjärtlighet berodde på, tills hon radade upp ett antal cannabiscigaretter, som hon gärna bjöd på. Finkänsligt drog jag mig tillbaka och inledde en sömlös natt med min andra indiska avföring (den här gången perfekt) men med åtföljande nya uppkastningar. Maglaboratoriet

stormade sedan hela natten, och aldrig har jag fisit så kraftigt och ihärdigt och våldsamt och länge. Det var tydligen dags att lämna Darjeeling.

Men i gryningen gick jag upp klockan fyra för att vandra till soluppgången på Tiger Hill. Sikten var fullkomligt klar, och det hade hela grannskapet tagit vara på, för uppe vid Tiger Hill samlade sig 50 jeepar fullproppade med nepaleser och bengaleser för att fira en folkfest inför den praktfulla soluppgången klockan sex på morgonen. Det sjöngs och dansades och klappades i händerna när det omätligt ståtliga Kanjenjunga, världens tredje högsta berg, långsamt började gnistra och blänka och stråla av ljus i sin majestätiska bländvita drapering. Jag var den enda europén bland alla dessa små glada nepaleser och bengaleser, och jag var den enda som var till fots. När alla de 50 jeeparna hade farit igen för att ta i tu med en vanlig arbetsdag stod jag ensam kvar med hela Himalayas horisont och ett berg mer än dubbelt så stort, högt och vackert som Fuji Jama, som uppfyllde hela horisonten med en naturhögtidlighet utan motstycke i gudomligaste majestät. Vem hade kunnat ana att Shangri La faktiskt skulle existera i verkligheten?

Men den största utmaningen var vissheten om, att bakom detta världens mest majestätiska berg och bergslandskap så dolde sig en hel värld av bara Shangri La, nämligen Tibet. Prospektet inför alla dessa berg, som dolde någonting där bakom, resulterade i en farlig frestelse för framtiden. Man kunde ju nu inte längre avstå från Tibet, när man en gång kommit så här nära.

Jag hade lämnat Benares på lördagen. När jag återkom följande onsdag stannade tåget vid den södra stationen Moghulserai, varifrån det är 20 kilometer in till staden. Jag tog en taxi till den stora bron och fick den här gången nöjet att få möta staden från floden.

Första gången hade jag inte fått se mycket av staden, då jag varit helt beroende och upptagen av mina kamrater, men nu tog jag mig friheten att vandra genom hela staden. Snart förstod jag varför Johannes förra gången nästan förbjudit mig att gå ut i staden. Överallt fanns det inbjudande människor som måste visa vad de hade att sälja, och snart hade jag förlorat 300 rupier. Ett tips till framtida besökare: se upp för färska koppankakor! De finns försåtligt utplacerade överallt, de är ännu talrikare än hundlortarna i Darjeeling, och som fotgängare i en godtycklig trängsel har man ingen chans.

Jag fann huset var vi hade varit den natten. Jag mindes att huvudpostkontoret låg ganska nära, och när jag väl funnit detta gick resten lätt. Änkan, doktor Singhs väninna, som då tagit hand om oss, fanns kvar, men alla de andra var borta. Doktor Singh hade avlidit på söndagskvällen, följande morgon hade Johannes gett sig av norrut, och var Kim var nu visste hon inte. Hon hade ingenting med begravningsceremonierna att göra, och det var möjligt om inte rentav troligt att doktor Singh redan var kremerad. Jag kom ihåg det halvt förkolnade till en indisk svastika vridna liket i floden som jag hade sett från bron på morgonen och reflekterade över möjligheten att det liket hade kunnat vara doktor Singhs.

Angående den indiska religionen kan man ha följande synpunkter. I all sin färgstarka fantasirikedom och sin oändligt skiftande och nyansrika symbolik saknar den dock all logik, ordning och konsekvens, vilket återspeglas i hela det indiska samhället. Det säger nästan allt, att de enda som framgångsrikt bemästrat Indien är härskare som inte haft någonting med hinduismen att göra, som mogulerna och européerna. Dessutom har hinduismen definitiva fränstötande drag, som väl närmast kan beskrivas såsom snaskiga. (Ex. det uppbrända svastikaliket i Ganges.) Denna snaskighet hör emellertid samman med klimatet, mentaliteten och de naturliga

förhållandena i Indien, med bekymmer som de nyckfulla explosiva diarréerna, som kommer utan förvarning och utan skönjbar anledning, de ytterst bisarra specialsjukdomarna, omöjligheten att hålla någon konsekvent hygien, överbefolkningen och fattigdomen. Det säger sig självt, att okontrollerad överbefolkning måste medföra okontrollerad fattigdom. Till hinduismens fördel måste dess inställning till kvinnorna anföras. Kvinnor ska vara vackra, de ska äras och skämmas bort av sina män, de ska hålla nycklarna till huset, och deras mäns sinnestillstånd, samhällsställning och rekorderlighet ska återspeglas i hur vackra deras hustrur är, hur väl de är klädda, hur fina smycken de har och hur väl de mår. Den indiska kvinnoställningen är alltså ganska motsatt den islamska. För en hindu är det en självklarhet att varje kvinna ska få ha samma frihet som varje man. Samtidigt som den yttre könsskillnaden i Indien kanske är mera påfallande än någon annanstans, så är kanske könsdiskrimineringen kanske mindre än någon annanstans.

I sin fattigdom, överbefolkning och mjuka mentalitet påminner Indien mycket om Brasilien. En anmärkningsvärd skillnad är dock, att i Indien skjuter man inte sina tiggarens ens om de är vanskapta.

Om man kan tolerera snaskigheterna så måste Indien framstå som ett paradiset, som alltid kommer att ha mycket att lära och ge resten av världen, och som varje människa med bara en gnutta andlighet måste inspireras och imponeras av. Tänk bara på en sådan sak som hönan, som importerades till Europa från Indien. Alla ägg vi äter har vi alltså Indien att tacka för. Även Kina har skänkt ett evigt hus- och sällskapsdjur, men vilket? Jo, råttan.

Benares har två järnvägsstationer, av vilka den ena ligger två mil söder om staden medan den andra ligger inom promenadavstånd från centrum. Av praktiska skäl valde jag även den andra gången att lämna Benares via den senare, vilket visade sig vara ett misstag. Det förekom ett direkt tåg från Benares till Madras, som hade passat mig perfekt, och som skulle avgå samma dag. Först var det några timmar försenat, sedan var det 6 timmar försenat, sedan 12, och till slut 19 timmar försenat. Det skulle då alltså avgå först klockan 13 följande dag. Då det var för sent att boka sig för en säng på stationen måste jag uppsöka hotell. När jag återkom följande morgon klockan 9 till stationen hade Madraståget kommit och gått. Följande skulle avgå fyra dagar senare.

I stället inväntade jag ett annat tåg, som skulle gå till Patna, varifrån det fanns en daglig direktförbindelse till Madras. Det skulle avgå 14.45, först var det 45 minuter försenat, sedan en timme, sedan 90 minuter och till slut två timmar. Till slut visade det sig att det tåget hade strukits från programmet. Likväl stod det kvar på tidtabellen, och alla informationsexperter på stationen talade om det tåget som om det alltjämt existerade, fastän det alltså hade strukits. Min enda återstående möjlighet var att ta ett tåg till Calcutta och därifrån ett snabbtåg till Madras, då jag ej längre kunde hinna med Patna-Madras-tåget.

Hela denna station gav intryck av att inte fungera. Bakom en ståtlig fasad sprang rättorna omkring på restauranggolvet och i första-klass-väntrummet, och med alla dessa oändliga förseningar med strukna tåg, som alla förnekade att var strukna, förekom det liksom ingen kontroll över situationen. Jag hade förlorat ett oåterkalleligt dygn på denna oordning och därtill 600 rupier av min reskassa. Johannes hade haft rätt: jag borde inte ha återvänt till Benares. Ändå är jag glad att jag gjorde det, så att jag fick veta vad som hade hänt angående mina vänner, och så att jag närmare fick lära känna staden. Men varning alltså för stationen Varanasi Cantonment. Håll er till Moghulserai söder om staden.

Vid samtalen i Benares hade doktor Singh talat väldigt mycket om den symboliska föreställningen om Juggernaut. I Orissa fick jag äntligen veta exakt vad detta indiska mysterium rör sig om. Det verkliga ordet är "Jagganath" och betyder "Universalhärskaren". Det är alltså en mycket indisk föreställning om en allsmäktig gudomlighet. "Juggernaut-kärran" kommer in i bilden genom de religiösa festerna i Puri, som infaller årligen i juni-juli. Till dessa fester konstrueras väldiga kärror, "Raths", som är fjorton meter höga och rullar på sexton hjul. Kärrorna är fyrkantiga om ungefär tio kvadratmeter, och det krävs enorma krafter för att rulla i gång dem i de religiösa processionerna. När de väl kommit i gång är det nästan omöjligt att stoppa dem. Förr i tiden för en 3-400 år sedan var det sed bland de mest hysteriskt religiösa att kasta sig under hjulen och låta sig krossas bara för att få dö inför gudens ögon. Inga icke-hinduer tillåts bevittna Jagganathmysterierna.

Om Calcutta är det mycket att säga. Britterna byggde upp staden till sin indiska huvudstad och till landets största stad från ingenting, och i och med självständigheten 1947 inleddes stadens många lidanden. Emellertid är slummyten mycket överdriven. Staden behöver tydligt fräschas upp, dess 45-åriga lidanden har satt sina tydliga spår och djupa ärr, men hela dess tragedi beror bara på separationen mellan Väst-Bengalen och Öst-Bengalen, sedermera Öst-Pakistan och Bangla Desh. Genom separationen förlorade Calcutta sin landsbygd. Staden är stor som London, och tänk er vad det skulle bli av London om man skilde det från England under 45 år! I Öst-Bengalen producerades alla råvaror som Calcutta levde på, och i Calcutta fanns alla industrier för bearbetningen av dem. Separationen orsakade en permanent samhällskortslutning i hela Bengalen och framför allt i Calcutta. Samtidigt har miljoner flyktingar från Bangla Desh sökt sig in till Calcutta. Vad är att göra? Det finns bara en vettig sak att göra. Återförening Väst- och Öst-Bengalen. Förutsättningar finns, Indien har råd att tolerera och acceptera alla Bangla Deshs muslimer, och innan denna återförening äger rum måste Calcutta förbli ett öppet sår som skriar av smärta inför hela världen.

En medresenär från Calcutta till Madras var mycket bitter mot engelsmännen, som han menade att hade svikit Indien. All skuld för 1947 med separation och folk mord i Punjab lade han på Louis Mountbatten, Indiens siste brittiske vicekonung, för att denne, när han såg vart det barkade hän med skilsmässan Indien-Pakistan och uppdelningen Öst- och Väst-Bengalen, påskyndade britternas lämnande av det sjunkande skeppet i stället för att hjälpa till med att rädda det. Han menade att britterna smet av ren feighet och lämnade hinduerna i sticket att själva reda ut vad som kom att resultera i en folkvandring på 10 miljoner och spontana folk mord på 250-500,000 Punjabflyktingar.

Madras överraskade en med att uppvisa god ordning, renhet, klara besked, effektivitet och allt det andra som man hade saknat i hela Indien hittills. Men det var tyvärr det enda man hade tid med att uppleva av Madras, (som faktiskt uttalas madrass).

När jag kom till Bangalore kunde jag förstå doktor Sandys motvilja mot staden. Allt det charmfullt indiska saknas i den. Staden är alldeles för välputsad och fin, välordnad och ordentlig, modern och tråkig och saknar allt det idylliska och pittoreska. På länsresidensets pampiga byggnad står det skrivet: "Regeringens arbete är Guds arbete." Den är bara 400 år gammal, och dess namn betyder "böornas stad". Den är Indiens teknologiska centrum och kunde lika gärna ha legat i Tyskland, Venezuela eller Texas.

Klockan nio på morgonen blev jag färdig med formaliteterna, och mitt sista tåg till Goa skulle avgå på eftermiddagen. Jag var tvungen att kontrollera min sista

tågbiljett klockan 16, vilket bara gav mig sju timmar i Bangalore. Jag var helt slut efter en natt i halv bädd, (konduktören lät mig i nåder dela bädd med en annan,) morgonen inleddes med påfrestande avföringsprocedurer, jag var yr och mera gråhårig än någonsin, så det var tyvärr inte att tänka på att bege sig 150 km upp bland bergen för att hälsa på Sai Baba. I stället sökte jag mig ut bland Bangalores bakgator, där åtminstone något av det riktiga Indien ännu stod att finna.

Sista tågetappen från Bangalore till Vasco da Gama i Goa tog 22 timmar. Därmed var den indiska tågresan på c:a 8000 kilometer fullbordad. De cirka 175 timmarna ombord på tåg innebar en medelhastighet av cirka 45 kilometer i timmen. Det bästa och snabbaste tåget var Koromandelexpressen från Calcutta till Madras med en medelhastighet av 60 kilometer i timmen, (1800 kilometer på 30 timmar).

Hur ska man för övrigt summera denna mitt livs mest givande och intensiva resa hittills? Det, att av de 800 milen hade endast 400 varit planerade, säger nästan allt. Redan planeras en ny Indienresa för november '93, som dock måste bli minst dubbelt så långvarig, men den vackraste summan av resan är alla de nya goda kontakterna. Sri Ram i Darjeeling var bara den första, den största vänligheten upplevde jag i Calcutta där jag har ett stadigt nytt hem, i denna älskvärda stad fick jag till och med två nya kontakter, en annan intressant vän var tehandlaren i Assam, nästa resa måste inkludera Shillong i Indiens yttersta nordostliga gränstrakter nära fronten mot Kina, och en bankir i Bangalore, slutligen, lovade ytterst intressanta framtida kontaktutvecklingar. Naturligtvis var Varanasi höjdpunkten med de enastående mänskliga upplevelserna där, hur skakande de än var, medan Agra med Taj Mahal och framför allt Darjeeling blev de största skönhetsupplevelserna. Trevligast som stad betraktat framstod dock Patna med enastående kultiverade människor och där jag också hörde den bästa engelskan. För övrigt är engelskan i Indien lika bedrövlig som cockneydialekten. "Chef chef papan chefs" är ett mycket belysande exempel.

Naturligtvis hade jag många andra kontakter även, och i regel var mitt resällskap idealiskt. Från Goa till Agra var det särskilt fyra hjärtliga ungdomar, som pratade livligt på engelska och sjöng hela vägen, av vilka tre var damer, som underhöll mig; och under hela resan efter Patna hade jag det synnerliga nöjet att till resällskap ständigt få kultiverade affärsmän, med vilka man ledigt kunde diskutera hela världslitteraturen, hela världspolitikerna och allt vad religion heter. Med vilka affärsmän i Norden kan man spontant diskutera Buddha och Bhagavadghita, Koranen och Bibeln, själavandring och Gud? Ofta beklagade man att man inte själv var affärsmän. Vilka enastående affärer skulle man inte kunna göra med Indien, som har världens kanske förnämsta textilier och ädelstensexpertis, och som hungrar efter nya marknader efter förlusten av Sovjetunionen! För Indien innebar Sovjetunionen en mäktig beskyddare och generös handelspartner. Efter Gorbatsjovs och Sovjetunionens fall har Indien handelsmässigt förlorat sin ryggrad. Anledningen till Indiens tyende till Sovjetunionen var kriget med Pakistan. USA har begått två svåra misstag i Asien: det har accepterat och erkänt Kinas överhöghet över Tibet, och det har rustat upp Pakistan. Det blir svårt för någon nation att kunna ta över Sovjetunionens roll som Indiens beskyddare och vän, men i Europa skulle det finnas möjligheter för främst England, Frankrike och Sverige. I Indien skulle det finnas omätliga behov av exempelvis svensk miljöteknologi. Det tyska kynnet rimmar inte väl med Indien.

Det säger sig självt, att två veckor är alldeles för litet för en sådan resa. Två timmar i Madras utan att kunna besöka ens Sankt Tomaskyrkan där med aposteln Tomas ben, tre timmar i Calcutta utan att kunna komma närmare Victoria Memorial,

indiska muséet och St. Paul's Church än att få se dem på avstånd, inga uppehåll alls för Allahabad, Lucknow, Delhi, Bombay och Kashmir, och ingen tidsmöjlighet att i Goa kunna ta sig ut till Anjunas hippieparadis eller ens in till huvudstaden Panjim – mycket missade man på vägen blott på grund av hård tidsbegränsning. Desto lyckligare får man vara över allt det som man ändå hann med.

De andra européerna i Indien var till 99% av två kategorier. Den ena var standardturisten i shorts, fula T-shirts, löjliga mössor, vanligen fetlagd och otymplig, behäftad med svåra magproblem efter för mycket drinkar och lättja, och hopplöst hjälplös. Den andra kategorin var alla dessa vanligen unga hippies, men även äldre förekom, i mycket extravaganta kläder, ofta mycket långt hår, helt excentriska men väl anpassade till den indiska världen. Själv befann jag mig väl i mitten av dessa båda extrema kategorier, enkelt klädd, varken västerländsk eller österländsk, med förundransvärt litet bagage både ur indisk och västerländsk synpunkt, något så ovanligt i Indien som en europeisk ensamresenär men väl konversant med alla kategorier, från totalt vilsna ryska turister utan pengar till de mest exotiska infödingar och hippies. Bäst kom jag väl överens med alla de kringresande, intelligenta, eleganta och diskussionslystna djupt religiösa affärsmännen med politiska frågor och åsikter som sökte bearbetning.

Ur hälsosynpunkt var resan inte mindre intressant. Frågan är varför jag blev så våldsamt sjuk i Benares, då det inte fanns någon biologisk anledning, då jag konsekvent iakttog alla försiktighetsåtgärder: ingenting okokt, och bara mineralvatten. Emellertid sattes jag aldrig ur spel, hur svag jag än var. Efter kräkningarna och den första diarrén i Benares kunde jag ändå genast resa upp till Darjeeling, och trots att mitt tillstånd i Darjeeling ytterligare försämrades genom det andra kombinerade kräknings- och diarréanfallet, (resans värsta,) kunde jag ändå genomföra promenaden på fem timmar upp till Tiger Hill (2660 m.ö.h.) med start klockan fyra på morgonen. Helt frisk igen blev jag inte förrän under det andra besöket i Benares. Inalles hade jag fem avföringar under resan av vilka tre, och särskilt den sista, var helt perfekta.

Nu kan sådana här detaljer tyckas något triviala, ovidkommande och osmakliga, men de är dock vetenskapligt intressanta och kan vara av nytta för andra västerländska Indienresenärer.

Resans enda allvarliga förveckling var väl att jag inte blev behandlad som utlänning med Indrail-pass som jag borde ha blivit. Ind-Rail-passet kostar 165 dollar (tusen kronor eller 5000 rupier) för två veckor i första klass och motsvarar väl ett europeiskt Interrailkort, men med Indrailpasset behöver man inte betala extra för reservationer eller sovplats. Mitt Indrailpass borde ha gett mig fri tillgång till alla tåg i första klass runt hela Indien. Likväl såg jag inte min första plats i första klass förrän i Patna, i Agra anmodades jag dessutom betala 260 rupier extra för en plats i andra klass, den betan lärde mig att vara hänsynslös, och därefter hände det aldrig mer att någon konduktör kunde få ut mig ur första klass, fastän en konduktör (mellan Madras och Bangalore) faktiskt bad mig stiga av tåget. Indrailpasset är till för att en utlänning skall slippa behöva kämpa med lokalbefolkningen för att få tågplats, och likväl fick jag i princip kämpa under hela resan för min dyrt köpta rättighet.

Likväl har den indiska järnvägen flera fördelar som vi saknar i Europa. Den främsta är väl systemet med s.k. "*retiring rooms*", som helt enkelt innebär att en trött tågresenär mot uppvisande av biljett kan övernatta på stationen i för detta ändamål särskilt inrättade rum mot en blygsam avgift. (Jag fick ett dubbelrum med dusch och toalett för 75 rupier, alltså 15 kronor.) Man kan inte stanna mer än en natt, om inte särskilda skäl föreligger, men man kan välja mellan enrum, dubbelrum eller sovsal.

Standarden är hyfsad, man kan få frukost på morgonen, och stationen har alltid en fullt acceptabel restaurang. Systemet är ypperligt för resenärer som måste stanna i en stad bara för att byta tåg. Man slipper hela hotellbestyret.

En annan fördel är "klagomålsboken". Varje station har en sådan. Har man något att klaga på är det bara att gå till den och göra det skriftligt. Varje klagomål tages ad notam. Om någon tredsкас med en på stationen så räcker det ofta med ett "Var är klagoboken?" för att den tredsकande byråkraten ska ta reson.

På beställning serveras varm mat direkt i kupéerna. Ofta är maten förträfflig, och "*the attendant*" hämtar sedan själv bort disken. Han serverar gärna te hur mycket som helst för några rupier kvartslitern, (mindre än en krona,) och om något är en gudadryck i Indien, så är det te. Kaffe och sprit smakar pyton i Indien, det är det sämsta man kan dricka där, men teet är desto ljuvligare i stället, så att det nästan är att rekommendera, att man inte dricker något annat i Indien än enbart det underbara, doftande och gudomligt välgörande teet.

Förmodligen var det väl bara helt enkelt emotionell överansträngning som gjorde mig sjuk i Benares, livet i Indien handlar mycket om mobilisering av extraordinära krafter, framför allt mentala, för att överleva, och innan man lärt sig sätta in den indiska växeln rätt måste det bli gnissel i motorn. Det hör till saken, att anfallet i Benares kom efter en 55-timmars tågresor i andra klass, som i Indien alltid är sprängfylld och av samma standard som boskapsvagnar.

I stället blev resans största bekymmer det oavslutade mysteriet i Benares. Den bestående otillfredsställelsen bestod i att fransmannen bara försvann med hela protokollet. Man kan hoppas på att han på något sätt ger sig till känna med en avskrift i efterhand, men det hoppet har sämsta tänkbara odds: i bästa fall en mot hundra. Frågan är varför han försvann. Det är knappast troligt att han ville utnyttja protokollet för egen räkning, då han själv närmast visade avsky för vad han dokumenterade, utan det troligaste är tyvärr att han slänger protokollet så att det förstörs. Detta vore synd ur den synpunkten, att samtalen, hur kontroversiella de än var, ändå utgjorde doktor Singhs testamente, en lärd och erfaren ytterst vederhäftig och realistisk hindus livs sista angelägna kommunikation till de levande, och tyvärr är det omöjligt att rekonstruera de ytterst laddade och intressanta samtalen i efterhand. Jag kan inte ens försöka. Under samtalens gång svävade vi alla i den tryggheten att varje ord antecknades och bevarades, och så löpte det hela rakt ut i tomma intet. Doktor Singhs död var inte så frustrerande som detta protokolls försvinnande, när det ändå faktiskt förelåg i svart på vitt.

Detta är resans enda bittra eftersmak: en fransmans sabotage av en döende hindus livs sista vilja.

Det bästa jag tog med mig från Sverige var en rulle svenskt toalettpapper av bästa och lenaste kvalitet. Ett gott råd till andra som gör samma sak: lämna aldrig den toalettrullen hemma om ni går ut på långa promenader. Man vet aldrig i Indien när ens kropp behagar spela en elaka spratt.

Solen är hård i Indien, varför många hinduer går med paraplyer under solen som något mycket effektivare än ett parasoll. Huvudbonad rekommenderas.

Maten i Indien är förträfflig, men undvikandet av kött rekommenderas. Gandhi levde under större delen av sitt mogna liv bara på jordnötter och getmjölk. Farligast av allt att äta är för mycket. Då kan vad som helst hända. Med Indiens tryckande klimat tål kroppen helt enkelt inte att den är för mätt. Självt levde jag mest på te och bananer. Min bästa middag hade jag i Darjeeling (den 15.11 på kvällen, just när doktor Singh dog,) men även i Patna åt jag förträffligt. De största bananerna fanns i

Bangalore, en enda banan fick en att storkna, medan de minsta fanns vid kusterna, i Madras och Goa.

Sista etappen i södra Indien ingav mig stor respekt för tamilerna genom den bättre ordningen och effektiviteten i städer som Madras och Bangalore. Madras är tamilernas huvudstad, och det är huvudsakligen tamilska hinduer som utgör det indiska befolkningsinslaget i Östafrika, Egypten, arabländerna, Singapore och Indonesien. De är av naturen ett företagsamt resenärsfolk. Det var en tamil som sade till mig, efter att först ha frågat om jag var katolik, och jag svarat jakande men med det förbehållet att jag omfattade och accepterade alla religioner: "Då är du hindu." Staten Kerala, den sydvästra kusten av Indien, har den högsta läskunnigheten i Indien att uppvisa, och där finns även uråldriga kristna och judiska församlingar. Aposteln Tomas kom dit, och där avled även Vasco da Gama i Cochin. När portugiserna kom dit efter Vasco da Gama irriterades de av att Keralas hinduer redan var kristna men inte kände till påven. Albuquerque och andra försökte omvända dessa urkristna till påvens kyrka men med dåligt resultat: tamilerna fortfor att importera syriskt kristna biskopar från Persien och Mesopotamien.

Slutligen har vi problemet med islam i Indien. Alla Indiens största politiska problem kommer därifrån. Mogulerna byggde Taj Mahal och många andra vackra städer, men de förstörde också så många antika indiska tempel och kloster som möjligt. Bara i Orissa (i Bindusagar vid Bhubaneswar) förstördes 6500 tempel. Sida vid sida vid det Gyllene Templet i Benares ligger en av islams viktigaste moskéer i Indien, som byggdes efter att ett indiskt tempel först raserats på platsen. Ännu ingår ruiner av det indiska templet i moskén. Ett vackert men vemodigt vittnesmål om hinduismens fantastiska tolerans är att indiska staten ställt upp med patrullövervakning vid denna moské för att skydda moskén mot eventuella berättigade hinduistiska hämndkänslor. Indien har 80 miljoner muslimer, vilket är mer än vad både Egypten, Turkiet och Iran har. Endast Pakistan och Indonesien har större muslimska befolkningar. Problemen i Kashmir kommer sig av, att Maharadjan av Kashmir bestämde sig för att ansluta sin stat till Indien och inte till Pakistan trots övervägande muslimsk befolkning. Detta har Pakistan aldrig förlåtit Indien, varför Pakistan oavbrutet understödjer terror i Kashmir mot Indien. Efter Bengalen är det värsta offret för Indien-Pakistan-separationen staten Punjab, sikhernas hemstat, som religiöst ligger mitt emellan islam och hinduismen och vacklar än hit och än dit samtidigt som det pågår en dragkamp om dem. Även här understödjer Pakistan terror mot Indien. Kort sagt, i beaktande av islams politiska och sociala praktisering, med våld på programmet, kvinnoförtryck och systematiskt förhindrande av utbildning, så framstår Allah tyvärr som historiens största religiösa fiasko. Salman Rushdie må vara hädisk, men han har rätt.

Européerna var inte lika hårda i Indien. Hårdast var portugiserna, men deras era gick snabbt över, fransmännen slogs i regel bara mot engelsmännen och försvann sedan, och engelsmännen exploaterade naturligtvis landet ekonomiskt, men de byggde även upp det. Endast tack vare engelsmännen är Indien så pass förenat som det ännu är idag med alla sina olika språk, raser och nationaliteter, och det är egentligen bara det engelska språket som håller Indien samman. Vad engelsmännen gav Indien var en solid stabilitet genom att förena alla de skilda staterna, bygga järnvägar, etablera en administration och, framför allt, lämna efter sig en beundransvärd demokrati, som hållit sig och som utan konkurrens är världens största. Vad är Victoria Memorial i Calcutta mot Taj Mahal mer än en löjeväckande otymplighet? Men, å andra sidan, vad var Stora Moguls hela härlighet mot engelsmännens bestående förening och demokratisering av Indien? Pakistan-

tragedin förblir engelsmannens enda misslyckande i Indien, som dock kraftigt övervägs av de bestående frukterna av deras tidigare insatser.

En intressant detalj: genom att jag köpte mitt Indrailpass för 105 pund i stället för 165 dollar förtjänade jag faktiskt drygt 150 rupier på affären, vilket är mycket pengar i Indien. Fastän alla ansåg att dollar i Indien var bättre än pund förtjänade jag alltid på att ha pund i stället för dollar.

Ekonomiskt blev summan av resekostnaderna 7100 kronor. Om man bortser från flygbiljetten (5500) och Indrailpasset (1000) levde jag alltså faktiskt två veckor i Indien på bara 600 kronor. Om man bortser från onödiga utgifter (som bedrägeriet i Agra och uppköpen i Benares) var det bara 450 kronor. Om man dessutom bortser från egentligen onödiga hotellräkningar var det bara 380 kronor, som jag alltså hade kunnat leva på två veckor i Indien. Reserver behövde inte utnyttjas, och jag hade 40 pund kvar av de 200 jag hade tagit med mig.

Sista kvällen i Indien slog jag på stort, släppte loss ordentligt och unnade mig en ordentlig middag med allt vad jag ville ha utan några hänsynstaganden till magen. Resultatet, med efterrätt och specialte, blev en räkning på 13,50 rupier, det är ungefär tre kronor. Naturligtvis gav jag min betjänare 15 rupier. Återstoden av min indiska kassa, 72 rupier, tänker jag skicka till min vän Sri Ram i Darjeeling, doktor Singhs efterträdare som min huvudstödpunkt i Indien. Portot i Sverige kommer att kosta mig mer än 72 rupier (15 kronor), men det kommer att vara mycket pengar för honom.

Goa 24.11.1992

När jag återkom till Göteborg väntade mig resans största överraskning: fransmannens protokoll från Benares i nödortfölig avskrift på engelska. Utan avsändare hade han sänt mig det utan att kunna sända det till de andra. Inte minst intressant i protokollet var hans egna subjektiva anmärkningar. Jag kunde bara dra en lång suck av lättnad, men samtidigt påmindes jag om protokollets fruktansvärda innehåll och förpliktelser. Få kan begripa innebörden av vad vi egentligen kom att uttrycka där den där digra eftermiddagen i Benares fredagen den 13 november, och dessutom är jag belagd med tystnadsplikt. Dessutom är protokollet opresentabelt, då fransmannens grammatiska kunskaper i engelska var mycket bristfälliga. Väsentligt är dock, att man av hans ogrammatiska avskrift exakt kan rekonstruera hela diskussionen. I vilket fall måste protokollet bli en lång och särskild bilaga för sig.

Efter detta tacksamma mottagande gick naturligtvis mina tankar till Johannes, Kim och fransmannen, som varit med. Var var de nu? Fransosen meddelade ingen avsändare, kuvertets poststämpel skvallrade bara om Frankfurt, troligen hade han efter Benares tagit första bästa tåg eller buss till Delhi och flugit hem till Europa, men han kände min adress, som Kim måste ha givit honom. Det var bara att hoppas på att "Max Jacques" skulle höra av sig på nytt.

Kim hade meddelat sin föresats att tills vidare stanna kvar i Indien och återuppsöka sina rika föräldrar söder om Patna. Hans hemtrakter var Buddhas hemtrakter, och hans familj hörde till dem som trots alla Moguls och hinduismens invasioner alltid hållit fast vid buddhismen. Jag hade inte hans adress i Bihar, och det var bara att hoppas på att han skulle höra av sig, vilket han säkert gör.

Och Johannes hade begivit sig norrut förmodligen tillbaka till sina vänner i och bortom Himalayas sluttningar. Doktor Singh hade förutspått honom en våldsam död i ensamhet i bergen och menat att olyckan i april bara hade varit en förvarning, jag hade efteråt frågat honom hur han upptagit denna spådom, men han hade absolut inte tagit den på allvar. Han är den enda av de tre som lovat höra av sig snart.

Mest måste man dock tänka på det oerhörda mänskliga fenomenet doktor Singh. Han måste alltså redan i september när vi meddelades om att han önskade träffa oss i Benares den 15 november ha varit inställd på att dö just den dagen. Kanske att han hade räknat ut det astrologiskt, då han var mycket kunnig i indisk astrologi. Nu sammanstrålade vi några dagar tidigare, men han dog ändå den 15 november. Naturligtvis var det väldigt smickrande för oss att han ville ha just oss omkring sig vid sin död, men samtidigt var det ett förkrossande ansvar genom allt det som han hade att säga. Hade hans epileptiska anfall kunnat undvikas? Troligen, men jag tror knappast att hans bortgång hade kunnat ändras. Genom sin egen vilja hade han lyckats arrangera att ha tre européer och en europeiskt skolad buddhist hos sig just när han skulle till att dö, och han hann få sagt vad han ville få sagt i tid. Hans livsuppgift och dödskamp var fullbordade redan den 13.11, så att han i lugn och ro sedan kunde somna in på söndagen. Han hade själv arrangerat allting otroligt väl, nästan som ett formellt fullkomnat konstverk. Hur många är det väl som får dö exakt som de själva vill? På sitt sätt var doktor Singh genom sin totala självkontroll herre över döden.

Naturligtvis tänker man också mycket på alla de nya vännerna och kontakterna i Indien. Om alla som lovat skriva till mig från Indien verkligen skulle göra det skulle jag få minst ett dussin brev. Jag ser med längtan fram emot det första av dem, och, som jag fruktade redan innan jag reste dit, så var det betydligt lättare att resa dit än att nödgas komma tillbaka därifrån. Det är bara att längta tillbaka så länge och att gå in för att verkligen komma tillbaka.

Som Dag Hammarskjöld skrev strax innan han dog: "Nu känner jag åtminstone vägarna."

Göteborg 30.11.1992

Max Chablon in memoriam

Uppgifterna om hans frånfälle var först mycket bristfälliga. En kort notis från J.B.W. sade endast: "För övrigt har vår vän Max Chablon avlidit i Imphal. Dödsorsaken skall ha varit plötsliga våldsamma feberattacker av malaria, men tydligen var det också en klåpare till doktor som skötte honom, som gav honom morfin i stället för att försöka klara honom." En läkare ger patienter morfin av två anledningar: för att lindra patientens olidliga smärtor vanligen på patientens egen begäran, eller för att ge upp inför patientens död med att samtidigt påskynda döden och avlägsna dess plågor. I detta fall skedde det troligen av den senare anledningen. Max Chablon led av en ytterst svårbehandlad form av epilepsi, som yttrade sig genom att han före ett anfall måste binda sig själv till händer och fötter och sätta en trasa i munnen för att inte vålla sig själv våldsamma skador. Kim upplevde en gång ett av hans anfall som en gastkramande skräckupplevelse: "Jag trodde han skulle ta livet av sig inför min åsyn. Först när det hela var över förstod jag att det var ett sjukdomsanfall." Han reste till fjärran Assam enkom, som han själv sade, för att söka vård hos buddhistiska läkare "som visste mer om healing genom meditation än hela läkarvetenskapen om medicinering," men det finns skäl att misstänka att han visste att han skulle dö. Han var redan dödförklarad, det hade han själv ombesörjt för att få vara i fred, och detta plötsliga slut långt bortom den civiliserade världen, utan grav

och utan eftermäle, var den sista pusselbiten i ett mycket sällsamt färgstarkt människoöde.

Nu när han är borta framstår han som den viktigaste av de fem deltagarna i mötet i Benares den 13 november i fjol näst efter doktor Singh själv. Jag visste ingenting om Max Chablon då, men endast tack vare honom blev de märkliga aids-samtalen och profetiorna från den döende doktor Singh bevarade. De anförtroddes sedermera åt mig på villkor att de endast fick offentliggöras om de ingick i en roman vars läsare hade friheten att betvivla dess sanningsenlighet. Nu kan den romanen skrivas, och det blir i så fall romanen om Max Chablons liv. En kort skiss därav är på sin plats här.

Han måste ha sett mycket grann ut som yngre. Han hade skarpa anletsdrag med en örnblick som alla kände sig nakna inför. Han hade vad man närmast skulle vilja beskriva som en röntgenblick. När jag såg honom var han redan utbränd med sitt ansikte helt förhärjat av ett förfärligt liv av ständig livsfara och oavbrutet alkoholiserande, men röntgenblicken var fortfarande ung, förtärande och förfärande.

Hans hem var Interpol, som han tjänade obrottsligt under minst 30 år om dock han nästan ständigt låg i konflikt med sina chefer. I själva verket var han något så schablonartat som en typisk hemlig agent i det kalla kriget, och det var ett område som han behärskade totalt, även om det var det enda han behärskade. Det blev hans tragedi, för när det kalla kriget tog slut blev han totalt arbetslös, och det klarade han inte av. Hans sjukdom blev värre, och när han fortsatte agera som om det kalla kriget ännu pågick (efter augusti 1991) övertalades han till att söka vård på ett mentalsjukhus. Därifrån flydde han (med Kims hjälp), gick under jorden, ordnade med sin egen begravning och dök upp i Indien i Kims sällskap i november 1992, där han stenograferade och bevarade doktor Singhs sista samtal. Hade han inte gjort detta hade han knappast blivit ihågkommen för något här i livet, ty alla gamla hårdhudade kämpar, som utbildades av det andra världskriget till civila soldater i det kalla kriget, glömde världen gärna och helst genast så fort det kalla kriget var avslutat.

Därmed har vi bara startat på inledningen till sagan om hans liv. Han är inte död. Han har bara lämnat oss för att äntligen kanske för alltid bli ihågkommen och göra sig påmind.

Slut.